

**Raiffeisen
Banca pentru Locuințe**

Cine pune deoparte are parte.

2016

Cuprins

Capitolul 1

Prezentare Raiffeisen Banca pentru Locuințe.....	3
Directoratul	3
Acționariatul.....	6
Consiliul de Supraveghere.....	7
Structura organizatorică a Băncii.....	8
Comitetele Băncii.....	9
Organizarea funcțiilor sistemului de control intern	10

Capitolul 2

Evoluții macroeconomice.....	13
Activitatea Băncii.....	15
Managementul riscului.....	17
Situațiile Financiare la 31 decembrie 2016 întocmite în conformitate cu IFRS.....	31
Resurse Umane.....	98

Capitolul 1

1. Prezentare Raiffeisen Banca pentru Locuințe

Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. (RBL), societate administrată în sistem dualist, cu sediul social în Calea Floreasca nr. 246 D, etaj 6, Zona A, sector 1, București, România, a fost înființată în cursul anului 2004 ca societate pe acțiuni și își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 31/1990 privind societățile, republicată și cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu autorizația emisă de Banca Națională a României (BNR), Banca efectuează operațiuni bancare și financiare în cont propriu și/sau în contul clienților, persoane fizice sau juridice, acestea constând în principal în economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, respectiv acceptarea de depozite de la clienți și acordarea acestora de credite cu dobândă fixă, din sumele acumulate, pentru activități în domeniul locativ, finanțarea intermediară și anticipată în baza contractelor de economisire-creditare.

2. Directoratul

Directoratul este organul statutar al Raiffeisen Banca pentru Locuințe, care are deplină competență cu privire la conducerea activităților, monitorizarea și controlul realizării obiectivelor strategice ale Băncii.

Directoratul ia decizii privind orice problemă aferentă activității curente, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare și conform Actului Constitutiv al Băncii.

Ședințele Directoratului au loc ori de câte ori este necesar, dar cel puțin o dată pe lună și presupun prezența a cel puțin jumătate din numărul membrilor.

Banca este reprezentată în relațiile cu terții de către oricare doi membri ai Directoratului, acționând împreună. Președintele sau Vicepreședinții Directoratului își pot delega dreptul de a angaja și reprezenta Banca, în limitele stabilite de Directorat și Adunarea Generală a Acționarilor (AGA), în conformitate cu regulamentele interne ale Băncii.

Cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor, prin prezentul raport, Directoratul garantează că sistemele existente de gestionare a riscurilor sunt adecvate, ținând cont de profilul și strategia Băncii.

În 2016, Directoratul a hotărât să mențină în activitatea Băncii un profil de risc mediu. Astfel, Directoratul a fost informat prin intermediul Comitetului de Administrare a Riscurilor cu privire la o serie de indicatori, stabiliți pentru fiecare din riscurile semnificative, care să ofere o imagine cu privire la profilul de risc al Băncii, aceasta încadrându-se în toleranța stabilită.

Membrii organului de conducere trebuie să aibă o reputație bună și să posede cunoștințe, competențe și experiență pentru a-și exercita atribuțiile. Întreaga componență a organului de conducere trebuie să reflecte o gamă largă de experiențe.

Toți membrii organului de conducere trebuie să dedice suficient timp pentru a-și îndeplini atribuțiile în cadrul instituției.

Organul de conducere trebuie să posede în ansamblu cunoștințe, competențe și experiență adecvate pentru a putea înțelege activitățile instituției, inclusiv principalele riscuri.

Membrii organului de conducere trebuie să fie capabili să acționeze în mod obiectiv, critic și independent.

Fiecare membru al organului de conducere trebuie să acționeze cu onestitate, integritate și independență de spirit pentru a evalua și contesta în mod eficient deciziile conducerii superioare atunci când este necesar și pentru a superviza și monitoriza în mod eficace procesul de luare a deciziilor de către echipa de conducere.

RBL trebuie să aloce resurse umane și financiare adecvate pentru integrarea și formarea membrilor organului de conducere.

Criterii de evaluare

1. Criterii privind *reputația*
2. Criterii privind *experiența*
3. Criterii privind *guvernanța*

Evaluarea membrilor Consiliului de Supraveghere al RBL este efectuată de AGA. Consiliul de Supraveghere evaluează, analizează și nominalizează, conform criteriilor de mai sus, viitorii membri ai Directoratului RBL.

BNR se asigură că procesul aplicabil evaluării adecvării membrilor organului de conducere este făcut public.

BNR face distincție între procesul aplicabil membrilor organului de conducere în funcția sa de conducere și în funcția sa de supraveghere, precum și între autorizarea inițială a unei instituții de credit și evaluările ulterioare, în funcție de specificul național, mărimea și structura sectorului bancar și de legislația națională privind guvernanța societăților comerciale.

În cursul anului 2016, Directoratul Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. a avut următoarea componență:

- Dna. Aurelia CIONGA – Președinte (începând cu data de 10.09.2012)
- Dl. Stelian STÂNGĂ – Vicepreședinte (perioada 04.10.2012 – 31.10.2016)
- Dna. Claudia Alina BUTAC – Vicepreședinte (perioada 06.08.2014 – 31.08.2016)

Aurelia Cionga (*Președinte*) a fost, din 2001, Secretarul General al Raiffeisen Bank, coordonând relația cu investitorii și autoritățile de reglementare precum și portofoliul de investiții al băncii în alte companii. Anterior colaborării cu Raiffeisen Bank, a fost Cercetător științific – grad I la Institutul de Științe Spațiale. A terminat Facultatea de Fizică, are o diplomă de doctorat la Universitatea Paris VII și un MBA în Finanțe, Universitatea Ottawa și Școala de Înalte Studii Comerciale Montreal, calificativ Summa Cum Laude. Din 2009 s-a alăturat echipei Raiffeisen Banca pentru Locuințe ca Vicepreședinte Operațiuni. A coordonat achiziția HVB Banca pentru Locuințe de către Raiffeisen Banca pentru

Locuințe, fuziunea acestora și ulterior integrarea lor operațională. Începând cu anul 2012, a preluat funcția de Președinte a Băncii. Dna. Aurelia Cionga se află în prezent la al treilea mandat la conducerea Băncii.

Stelian Stângă (*Vicepreședinte*) a fost Director al Direcției Strategie din 1997 în cadrul Băncii Agricole, ca mai apoi să își continue cariera la Raiffeisen Bank. Începând cu anul 2001, a coordonat pe rând Direcția Management & Dezvoltare Produse, Direcția Proiecte Speciale de Retail, cea de Bancassurance și Direcția Dezvoltare Business. În octombrie 2012 s-a alăturat echipei Raiffeisen Banca pentru Locuințe în calitate de Vicepreședinte. Dl. Stelian Stângă se află în prezent la al doilea mandat la conducerea Băncii.

Claudia Butac (*Vicepreședinte*) a deținut funcția de Vicepreședinte în cadrul Citibank România coordonând divizia de retail și clienți premium a băncii. În perioada 2009-2011 a fost Director Divizia Private Banking în cadrul Bancpost și anterior Director general, ABN AMRO Securities Romania. Claudia Butac și-a început cariera bancară la Banca Națională a României acumulând experiență în domeniul pieței de capital.

Doctor în economie, Claudia Butac a absolvit în anul 1997 Facultatea de Finanțe, Bănci, Asigurări și Burse de Valori la Academia de Studii Economice București.

Dna. Claudia Butac se află în prezent la primul mandat la conducerea Băncii.

3. Acționariatul

Capitalul social al Băncii este în valoare totală de 131.074.560 lei și este divizat în 136.536 acțiuni nominative cu o valoare nominală de 960 lei fiecare. Capitalul social este subscris de acționari și integral vărsat, după cum urmează:

- **Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft m.b.H. Austria**, a subscris un număr de 45.536 acțiuni nominative având o valoare totală de 43.714.560 lei, reprezentând 33,35% din capitalul social total;
- **Bausparkasse Schwäbisch Hall AG Germania**, a subscris un număr de 45.500 acțiuni nominative având o valoare totală de 43.680.000 lei, reprezentând 33,325% din capitalul social total;
- **Raiffeisen Bank S.A. România**, a subscris un număr de 45.500 acțiuni nominative având o valoare totală de 43.680.000 lei, reprezentând 33,325% din capitalul social total.

Raiffeisen Bausparkasse Austria

milioane de Euro.

În ultimii ani, Raiffeisen Bausparkasse Austria a înregistrat o evoluție spectaculoasă.

Raiffeisen Bausparkasse Austria a înregistrat în anul 2016 circa 274.000 contracte de economisire-creditare, iar nivelul depunerilor în conturile de economisire a atins valoarea de peste 6,53

În calitatea ei de instituție special creată pentru finanțarea construcțiilor de locuințe, Raiffeisen Bausparkasse a acordat până la sfârșitul anului 2016 credite în valoare de aproximativ 6,26 milioane Euro.

Raiffeisen Bausparkasse își desfășoară cu succes activitatea și în Europa Centrală și de Est, unde, prin implementarea sistemului de economisire-creditare, a adus o contribuție decisivă la promovarea construcției cantitative și calitative de locuințe. În prezent, deține participații la bănci de locuințe din Slovacia, Cehia, Croația și România.

Raiffeisen Bank România

La finalul anului 2016, Raiffeisen Bank deservea aproximativ 2 milioane de clienți persoane fizice, 100.000 IMM-uri și 5.600 de companii medii și mari. Rețeaua Raiffeisen Bank număra peste 478 de unități, peste 1.100 de ATM-uri, peste 14.000 de EPOS-uri și 141 de mașini multifuncționale.

În 2016, banca a înregistrat un profit net de 100 milioane de Euro. La sfârșitul anului 2016, valoarea totală a activelor Raiffeisen

Bank era de 7,38 miliarde Euro, în creștere cu 6% față de aceeași perioadă a anului precedent. Volumul total al creditelor a avut o creștere organică de 10%, ajungând la 4,65 miliarde Euro, în timp ce volumul depozitelor a crescut cu 11%, ajungând la 5,81 miliarde Euro.

Bausparkasse Schwäbisch Hall Germania

Grupul financiar practică cu succes, de mai mulți ani, finanțările totale. Consultanții Bausparkasse Schwäbisch Hall și băncile cooperatiste vând clienților lor nu numai contracte de economisire-creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ, ci și finanțări complete pentru locuințe proprii. Mai mult, aceștia vând și alte produse din domeniul economisirii și asigurării viitorului, inclusiv pe cele ale societății de asigurări R+V-Versicherung și ale firmei Union Investment.

Este cea mai mare bancă pentru locuințe din Germania, având o istorie îndelungată, cu peste 80 de ani de experiență în sistemul economisirii-creditării pentru domeniul locativ.

Bausparkasse Schwäbisch Hall are 7,4 milioane clienți și 8,6 milioane contracte de economisire-creditare. Suma totală contractată aferentă contractelor de economisire-creditare a ajuns la sfârșitul anului 2016 la valoarea de 294 miliarde Euro.

În 2016, au fost încheiate 627.000 contracte de economisire-creditare prin Bausparkasse Schwäbisch Hall, reprezentând un volum de 29,2 miliarde Euro.

În 2016, finanțările acordate de către Bausparkasse Schwäbisch Hall au atins o valoare de 13,9 miliarde Euro.

Pe lângă România, banca deține participații în Slovacia, Cehia, Ungaria, China.

4. Consiliul de Supraveghere

Consiliul de Supraveghere este organul statutar al Băncii care este responsabil pentru supravegherea și controlul Băncii, supraveghind exercitarea puterilor de către Directorat și desfășurarea activităților Băncii.

În cursul anului 2016, Consiliul de Supraveghere al Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. a avut următoarea componență:

- Dl. Vladimir Nikolov KALINOV – Președinte
- Dl. Hans-Christian VALLANT – Membru
- Dl. Christian Horace OESTREICH – Membru
- Dl. Viorel LEFTER – Membru independent

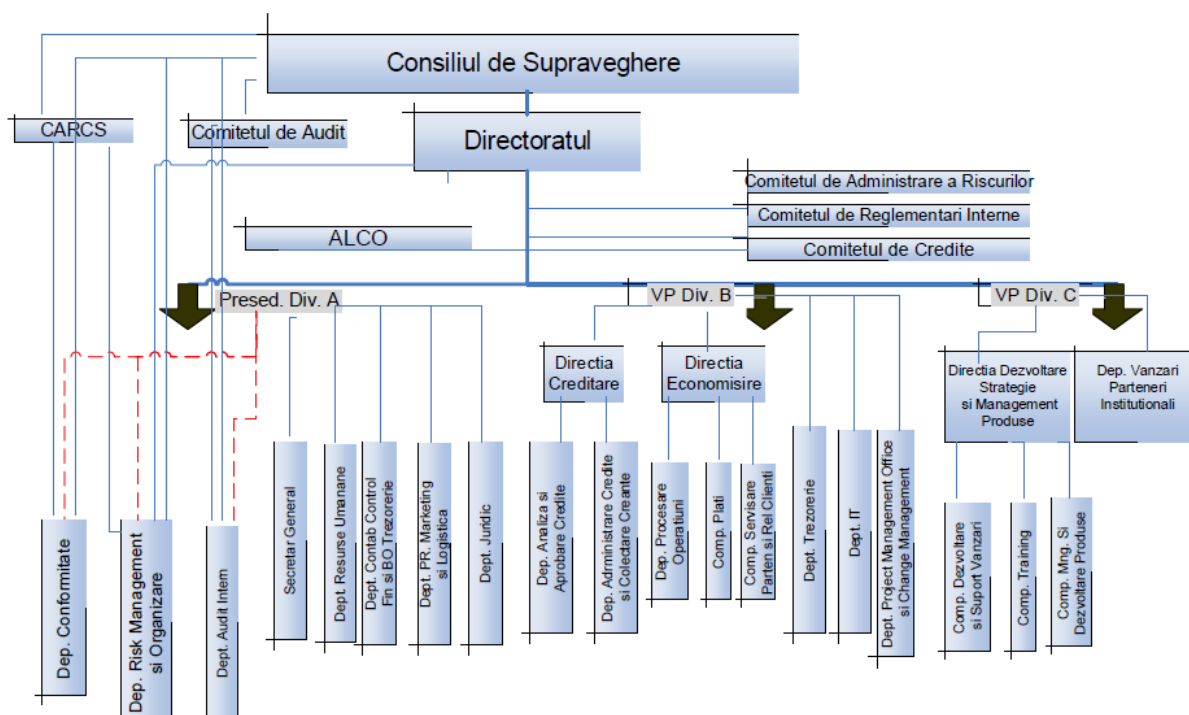
Ședințele Consiliului de Supraveghere au loc ori de câte ori este necesar, dar cel puțin o dată la trei luni. Hotărârile sunt luate cu majoritatea voturilor membrilor prezenți.

Activitatea Consiliului de Supraveghere s-a desfășurat în conformitate cu prevederile legale în vigoare, conform Actului Constitutiv și Codului de conduită al Raiffeisen Banca pentru Locuințe.

În acest sens, Consiliul de Supraveghere a supravegheat și controlat conducerea Băncii desfășurată de către Directorat și a supravegheat aplicarea hotărârilor adoptate de Adunările Generale ale Acționarilor.

Consiliul de Supraveghere a fost informat complet cu privire la demersuri și proiecte importante și urgente ce au apărut între ședințele periodice și, dacă a fost necesar, și-a exprimat acordul în legătură cu acestea.

Structura organizatorică a Băncii

Comitetele Băncii

1. Comitetul de Audit

Comitetul de Audit este un comitet permanent, independent față de conducătorii Băncii, subordonat direct Consiliului de Supraveghere, având funcție consultativă.

Misiunea Comitetului de Audit este de a acorda asistență Consiliului de Supraveghere în:

- asigurarea că politicile și procesele Băncii sunt respectate în cadrul tuturor activităților și structurilor;
- revizuirea politicilor, proceselor și mecanismelor de control astfel încât acestea să rămână suficiente și adecvate.

Comitetul de Audit acționează ca interfață în relația cu auditorul financiar al Băncii și este un element important în asigurarea transparenței în relația cu acționarii Băncii.

Comitetul de Audit are acces la orice date sau înregistrări necesare îndeplinirii atribuțiilor care îi revin.

Componența: Comitetul de Audit este format din 3 membri numiți de Consiliul de Supraveghere dintre membrii săi, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare. Președintele acestuia este membru independent.

2. Comitetul de Administrare a Riscurilor al Consiliului de Supraveghere

Comitetul are rolul de a consilia Consiliul de Supraveghere și Directoratul cu privire la apetitul la risc al Băncii și strategia privind administrarea riscurilor și de a asista Consiliul de Supraveghere și Directoratul în supravegherea implementării strategiei respective.

Componența: comitetul este format din membrii Consiliului de Supraveghere.

3. Comitetul de Administrare a Riscurilor Operationale

Comitetul de Administrare a Riscurilor Operationale a fost constituit prin decizie a Directoratului. Comitetul de Administrare a Riscurilor Operationale este un comitet permanent care supraveghează implementarea și respectarea principiilor de gestionare prudențială a riscurilor semnificative în Bancă. În anul 2016, acest comitet s-a întrunit trimestrial.

Componența (membri permanenți): Conducătorii Băncii, Șeful Departamentului Risk Management și Organizare

4. Comitetul de Credite

Comitetul de Credite gestionează riscul de creditare și cooperează cu Comitetul de Administrare a Riscurilor al Consiliului de Supraveghere pentru a asigura evaluarea corespunzătoare a acestui tip de risc semnificativ generat de activitățile de creditare.

Comitetul de Credite se constituie sub directă subordonare a Directoratului.

Componența (membri permanenți): Conducătorii Băncii, Șeful Departamentului Risk Management și Organizare și Șeful Direcției Creditare.

5. Comitetul de Administrare a Activelor și Pasivelor (ALCO)

ALCO este responsabil de gestionarea Bilanțului Băncii într-un mod activ și de formularea de propuneri privind portofoliul de instrumente financiare. ALCO monitorizează evoluția în timp a riscurilor de lichiditate, de piață și de rată a dobânzii din activități din afara portofoliului de tranzacționare, în scopul diminuării sau menținerii lor, în limitele prevăzute de reglementările interne privind administrarea acestor riscuri. ALCO analizează evoluția pieței și poate propune linii generale de stabilire a prețurilor. Comitetul de Administrare a Activelor și Pasivelor se constituie sub directa subordonare a Directoratului.

Componența (membri permanenți): Conducătorii Băncii, Șeful Departamentului Contabilitate, Control Financiar și Back Office Trezorerie, Șeful Departamentului Trezorerie și Șeful Departamentului Risk Management și Organizare.

6. Comitetul de Reglementări Interne

Comitetul de Reglementări Interne se constituie prin decizie a Directoratului.

Crearea, funcționarea și atribuțiile Comitetului de Reglementări Interne sunt determinate de necesitatea asigurării unui control riguros al adecvării și eficientizării modului de reglementare al proceselor/produselor Băncii și asigurării conformității acestora cu prevederile reglementărilor Băncii Naționale a României și cu legislația aferentă în vigoare.

Acest Comitet aprobă reglementările interne ale Băncii și se asigură că acestea corespund cerințelor operaționale ale Băncii și sunt compatibile cu celelalte reglementări interne și externe.

Componența (membri permanenți): Șeful Departamentului Risk Management și Organizare, Șeful Departamentului Conformitate, Șeful Departamentului Contabilitate, Control Financiar și Back Office Trezorerie, Directorul Direcției Dezvoltare Strategie și Management Produse și Analistul de risc.

5. Organizarea funcțiilor sistemului de control intern

Banca a instituit un cadru aferent controlului intern adecvat, acesta asigurând: desfășurarea unor operațiuni eficiente și eficace, controlul corespunzător al riscurilor, desfășurarea prudentă a activității, credibilitatea informațiilor financiare și nefinanciare raportate, atât intern, cât și extern, precum și conformitatea cu cadrul legal și de reglementare, cerințele de supraveghere și regulile și deciziile interne ale Băncii.

Cele 3 funcții independente de control din cadrul Băncii sunt: administrarea riscurilor, conformitatea și auditul intern.

Coordonatorii celor 3 funcții de control intern raportează atât către Directorat, către Consiliul de Supraveghere, cât și către Comitetul de Audit (funcția de audit) și respectiv Comitetul de Administrare a Riscurilor al Consiliului de Supraveghere (funcția de conformitate și respectiv funcția de administrare a riscurilor).

Monitorizarea și evaluarea activității acestor funcții se realizează permanent, prin raportările transmise, prin controlul intern, în conformitate cu Procedura de evaluare a performanțelor pentru angajații RBL și cu Politica de remunerare totală.

A. Funcția de administrare a riscurilor

Responsabilitățile legate de administrarea riscurilor sunt stabilite în Regulamentul de Organizare și Funcționare al Băncii. Departamentul Risk Management și Organizare are misiunea de a se asigura că toate riscurile semnificative sunt identificate, măsurate și raportate în mod corespunzător, împreună cu Departamentul Conformitate.

Funcția de administrare a riscurilor are un rol important în cadrul Băncii, aceasta implicându-se în:

- a) elaborarea și revizuirea strategiilor și în procesul decizional;
- b) analiza tranzacțiilor cu părți afiliate;
- c) identificarea riscurilor generate de complexitatea structurii juridice a Băncii;
- d) evaluarea modificărilor semnificative;
- e) măsurarea și evaluarea internă a riscurilor;
- f) monitorizarea riscurilor;
- g) aspecte legate de expuneri neaprobat.

Totodată, Comitetul de Administrare a Riscurilor al Consiliului de Supraveghere are rolul de a supraveghea implementarea și respectarea principiilor de gestionare prudentială a riscurilor semnificative în Bancă.

B. Funcția de conformitate

Funcția de conformitate a Băncii asigură respectarea politicii de conformitate și raportează organului de conducere asupra administrării riscului de conformitate.

Funcția de conformitate acordă consultanță organului de conducere asupra prevederilor cadrului legal și de reglementare și asupra standardelor pe care Banca este necesar să le îndeplinească și evaluează posibilul impact al oricăror schimbări ale cadrului legal și de reglementare asupra activităților Băncii.

Funcția de conformitate are și rolul de a verifica dacă noile produse și noile proceduri sunt în conformitate cu cadrul de reglementare în vigoare și cu orice amendamente ale acestuia incluse în acte normative adoptate ale căror prevederi vor deveni aplicabile ulterior.

În cadrul Raiffeisen Banca pentru Locuințe, riscul de conformitate este monitorizat și controlat de personalul Departamentului Conformitate.

C. Auditul intern

RBL dispune de o funcție de audit intern care evaluează dacă nivelul de calitate al cadrului aferent controlului intern este atât eficace, cât și eficient.

Funcția de audit intern evaluează conformarea tuturor activităților și unităților operaționale ale unei instituții de credit (inclusiv funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate) cu politicile și procedurile Băncii. În acest sens, funcția de audit intern nu trebuie să fie combinată cu nicio altă funcție.

Funcția de audit intern evaluează, de asemenea, dacă politicile și procedurile existente rămân corespunzătoare și sunt conforme cu cerințele cadrului legal și de reglementare.

Funcția de audit intern verifică în special integritatea proceselor care asigură credibilitatea metodelor și tehnicilor, ipotezelor și surselor de informații ale Băncii, utilizate în modelele sale interne.

Funcția de audit intern evaluează și calitatea și modul de utilizare a unor instrumente calitative pentru identificarea și evaluarea riscurilor.

Coordonatorul activității de audit intern este secretarul Comitetului de Audit.

Capitolul 2

Anul 2016 a fost un an important pentru RBL, fiind al optulea an consecutiv în care Banca a înregistrat profit în condițiile unui mediu politic, economic și financiar complex.

Raiffeisen Banca pentru Locuințe a acordat o atenție constantă creșterii nivelului de informare cu privire la caracteristicile sistemului de economisire-creditare pentru domeniul locativ. Astfel, în 2016, au fost dezvoltate și implementate mai multe acțiuni pe parcursul anului cu scopul creșterii notorietății sistemului de economisire-creditare și conștientizării rolului pe care îl joacă la îmbunătățirea situației locative a românilor.

Pe tot parcursul anului 2016, Asociația Băncilor pentru Domeniul Locativ (ABDLR) din care RBL face parte, a desfășurat acțiuni în vederea înțelegerii rolului sistemului de economisire-creditare în finanțarea domeniului-locativ.

În anul 2016, nivelul primei de stat acordate pentru sumele economisite anual de clienții băncilor pentru locuințe s-a menținut la nivelul de 25% (max. 250 euro echivalent în lei).

În anul 2017, strategia RBL se axează pe dezvoltarea sustenabilă a bazei de clienți, punând accentul dezvoltarea activității de creditare în domeniul locativ, în contextul unui mediu economic și financiar complex.

Raiffeisen Banca pentru Locuințe oferă produse destinate îmbunătățirii domeniului locativ. Filozofia produsului de economisire-creditare este bazată pe combinarea etapei de economisire cu cea de creditare. Astfel, clienții care încheie un contract de economisire-creditare economisesc o perioadă de timp, urmând ca, ulterior, să poată beneficia de un Credit Locativ cu dobândă fixă începând de la 4,5% pe an.

În perioada de economisire, clienții primesc la economiile realizate într-un an, prima de stat de 25%, în limita a 250 euro pe an și dobânda oferită de Bancă.

Comisioanele practicate de RBL sunt transparente: comision deschidere contract de economisire-creditare: 1%; comision de administrare anual: 36 lei; comision fix de analiză dosar

Credit Locativ (indiferent de valoarea creditului): 400 lei, perceput o singură dată; comision rambursare anticipată: ZERO (0).

Finanțările obținute pot fi folosite pentru îmbunătățirea domeniului locativ: atât pentru renovare, modernizare, extindere, construcție sau cumpărare de locuințe, cât și pentru reabilitare termică a locuințelor sau cumpărare centrale termice.

Produsele oferite de RBL sunt distribuite în prezent prin agențiile Raiffeisen Bank și prin parteneri de afaceri.

1. Evoluții macroeconomice¹

Produsul intern brut în trimestrul IV 2016 a fost, în termeni reali, mai mare cu 1,3% comparativ cu trimestrul III 2016.

Față de același trimestru din anul 2015, Produsul intern brut a înregistrat o creștere cu 4,7% pe seria brută și de 4,8% pe seria ajustată sezonier.

La creșterea PIB, în anul 2016 față de anul 2015, au contribuit toate ramurile economiei, cu excepția agriculturii, silviculturii și pescuitului, contribuții pozitive mai importante având următoarele ramuri:

- Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (+1,8%), cu o pondere de 18,1% la formarea PIB și al căror volum de activitate s-a majorat cu 10,9%;
- Informațiile și comunicațiile (+0,7%), cu o pondere mai redusă la formarea PIB (5,6%), dar care au înregistrat o creștere semnificativă a volumului de activitate (14,2%);
- Activitățile profesionale, științifice și tehnice; activitățile de servicii administrative și activitățile de servicii suport (+0,6%), cu o pondere de 7,4% la formarea PIB și al căror volum de activitate s-a majorat cu 8,0%;
- Industria (+0,4%), cu o pondere de 23,1% la formarea PIB și al cărei volum de activitate s-a majorat cu 1,7%;
- Impozitele nete pe produs (+0,5%), cu o pondere de 10,5% la formarea PIB și al căror volum de activitate s-a majorat cu 4,3%.

Din punctul de vedere al utilizării PIB, creșterea s-a datorat, în principal:

- cheltuielii pentru consum final al gospodăriilor populației, al cărei volum s-a majorat cu 7,4% contribuind cu 4,5% la creșterea PIB;
- Consumului final colectiv efectiv al administrațiilor publice, cu o contribuție de +0,4%, consecință a creșterii cu 4,7% a volumului său.

---

¹ Sursa: Institutul Național de Statistică și Banca Națională a României

O contribuție negativă importantă la creșterea PIB a avut-o exportul net (-0,8%), consecință a creșterii cu 7,6% a volumului exporturilor de bunuri și servicii corelată cu o creștere mai mare a volumului importurilor de bunuri și servicii, cu 9,3%.

2. Evoluția inflației și cauzele acesteia

Rata anuală a inflației IPC s-a menținut relativ stabilă pe parcursul trimestrului IV, rămânând în teritoriu negativ până la finele anului 2016 (-0,54 la sută în luna decembrie, față de -0,57 la sută în septembrie). În același timp, aceasta s-a plasat în luna decembrie cu 0,1 puncte procentuale sub valoarea prognozată în raportul anterior, ca rezultat al unor influențe conjuncturale (reducerea prețului unor produse din tutun, respectiv scăderea semnificativă a tarifelor polițelor RCA, cea din urmă contribuind și la decelerarea dinamicii anuale a inflației CORE2 ajustat). Acestea au compensat în bună măsură impactul de sens contrar al factorilor cu acțiune persistentă – în principal, evoluția excedentului de cerere, dar și dinamica prețurilor materiilor prime de pe piețele internaționale. Rata medie anuală a IAPC a continuat să își restrângă valoarea negativă, până la -1,1 la sută în luna decembrie, pe măsură ce noi variații anuale afectate de extinderea cotei reduse a TVA la toate alimentele din iunie 2015 au ieșit din calculul acesteia.

La sfârșitul anului 2016, rata anuală a inflației CORE2 ajustat s-a plasat la 0,3 la sută, în scădere de la 0,6 la sută în septembrie. O evoluție similară a înregistrat și rata anuală a inflației de bază excluzând impactul modificării cotei TVA, atingând 1,2 la sută la finele anului (reducere cu 0,2 puncte procentuale față de septembrie), valoare situată și în cazul acestei componente sub cea inferioară a intervalului țintei. Principala explicație pentru menținerea unui nivel scăzut al inflației de bază se regăsește în contraponderea oferită de evoluția prețurilor externe (inclusiv impactul exercitat de temperarea deprecierii în termeni anuali a leului față de euro în ultima parte a anului) presiunilor interne asociate extinderii graduale a surplusului de cerere agregată.

Cea de-a doua jumătate a anului 2016 a fost caracterizată de absența câștigurilor de productivitate în industrie, redresarea observată în trimestrul II dovedindu-se temporară. În aceste condiții, pe ansamblul perioadei iulie-noiembrie, costurile salariale unitare din industrie și-au păstrat ritmul anual solid de creștere (8,7 la sută).

2. Activitatea Băncii

La sfârșitul anului 2016, aprox. 217.500 de contracte de economisire-creditare erau înregistrate la Raiffeisen Banca pentru Locuințe. În ceea ce privește depunerile efectuate de către clienții RBL în 2016, acestea au fost cu 11% mai mari față de nivelul anului 2015, soldul total aferent acestor contracte atingând, la sfârșitul anului, cifra de 666 milioane lei.

La 31.12.2016, nivelul total al sumelor contractate de către clienții RBL s-a situat la cifra de 3,6 miliarde lei, în creștere cu aproximativ 6% față de 2015. Suma de 3,6 miliarde lei reprezintă valoarea potențialului de investiții în domeniul locativ accesibil clienților băncii pe termen mediu și lung (depuneri și credite).

Valoarea creditelor acordate de RBL în 2016 s-a ridicat la cifra de 34,7 milioane lei, în scădere cu 32% față de valoarea acordată anul anterior. Valoarea medie a finanțărilor pentru creditele cu ipotecă a fost de 145.000 lei și a celor fără ipotecă de 45.000 lei). Astfel, portofoliul de credite al Raiffeisen Banca pentru Locuințe înregistra la sfârșitul anului 2016 o expunere brută de 124 milioane lei, reprezentând o creștere de 10% față de nivelul din 2015.

În anul 2016, ca urmare a raportului Curții de Conturi a României și a inițiativei parlamentare ce viza modificarea cadrului legal de funcționare a sistemului de economisire-creditare, vânzările de contracte noi de economisire-creditare și vânzarea de credite către clienții din afara portofoliului existent au fost suspendate temporar începând cu data de 04.07.2016, deoarece toate aceste incertitudini nu permiteau o consiliere de calitate în procesul de vânzare.

Atenția echipei de vânzări s-a axat în special pe administrarea /deservirea portofoliului existent de clienți și astfel, în anul 2016, s-au acordat un număr de 460 credite în valoare totală de 34,6 milioane lei.

În condițiile prezentate mai sus, aceste rezultate dovedesc potențialul crescut de creditare din piață și efectul eforturilor depuse în anii precedenți, având în vedere că rezultatele reprezintă 98% față de rezultatul din 2014 și 68% față de rezultatul din 2015.

În ceea ce privește vânzarea de contracte noi de economisire-creditare, s-au vândut un număr de 5.947 contracte cu o sumă contractată totală de 167 milioane lei și o medie a sumei contractate de 28.124 lei.

Conform celor menționate anterior, anul 2016 a marcat o scădere a volumului de credite acordate, comparativ cu 2015, în ceea ce privește volumul portofoliului de credite, RBL acordând credite în valoare de aproximativ 34,7 milioane lei, mai puțin cu 32% față de valoarea acordată în 2015. Creditele locative și intermediare au avut o pondere de 37% din numărul total

al creditelor acordate, creditele anticipate au avut o pondere de 30%, iar creditele directe 33% din numărul total.

La sfârșitul anului 2016, portofoliul de credite a fost format din credite locative în proporție de 55%, intermediare și anticipate 38%, la care se adaugă și 7% din credite directe, acordate de Bancă din surse proprii, care au completat și diversificat produsele de creditare oferite clienților săi.

În 2016, creditele garantate cu ipotecă au fost solicitate în principal de clienți care au achiziționat imobile (64% din volumul total de credite cu ipotecă), iar creditele fără ipotecă au fost acordate în mare parte pentru modernizarea imobilelor (63% din volumul total de credite fără ipotecă).

Valoarea principalilor indicatori de nerambursare (ponderea soldului creditelor și dobânzilor restante negarantate cu garanții imobiliare cu un serviciu al datoriei mai mare de 180 zile în total sold credite și dobânzi în portofoliu) calculați pe parcursul anului 2016 s-au menținut în limitele stabilite prin reglementările interne ale băncii.

Valoarea principalilor indicatori ce cuantifică calitatea portofoliului de credite calculați pe parcursul anului 2016, atât pentru creditele garantate cu garanții imobiliare, cât și pentru creditele negarantate cu garanții imobiliare, s-a menținut în limitele stabilite prin reglementările interne ale Băncii.

Strategia investițională

Politica Băncii este de a investi în active cu grad de risc de credit scăzut, în conformitate cu prevederile legii. Astfel, pe parcursul anului 2016, cele mai utilizate instrumente au fost depozitele pe piața monetară, obligațiunile de stat și obligațiunile emise de Municipiul București. Limitele de contrapartidă sunt folosite pentru a reduce și a dispersa riscul de credit. Riscul de lichiditate este urmărit pe benzi de scadență, folosind raportul de decalaj între fluxurile de numerar, respectând prevederile normelor legale privind lichiditatea băncilor. Riscul de rată a dobânzii este gestionat cu ajutorul raportului de decalaj între maturitățile activelor și pasivelor purtătoare de dobândă, respectând limitele legale aferente modificării potențiale a valorii economice a băncii.

La 31 decembrie 2016, portofoliul de investiții al băncii consta în depozite la Banca Națională a României și conturi curente (6% sau 38,2 milioane lei), titluri de stat (86% sau 527,4 milioane lei) și obligațiuni emise de Municipiul București (8% sau 51,4 milioane lei). La sfârșitul anului randamentul mediu pe portofoliu se situa la 2,95% (fără a lua în calcul soldul contului curent la Banca Centrală). Randamentele Băncii se situau la niveluri superioare indicilor piețelor monetară și de titluri de stat pe toate benzile de scadență.

Optimizarea veniturilor din investiții în condiții de siguranță rămâne cea mai importantă preocupare a Băncii privind activitatea de trezorerie. Ca urmare, o evaluare atentă a riscului de credit va fi efectuată înainte ca Banca să investească în noi tipuri de instrumente.

Dezvoltarea previzibilă a Băncii

În contextul lansării unei inițiative legislative ce vizează modificări ale cadrului legal care guvernează funcționarea sistemului de economisire-creditare, RBL a decis în cursul anului 2016, suspendarea temporară a vânzării produsului de economisire-creditare până la clarificarea prevederilor legale aplicabile pentru a asigura un act de vânzare de calitate, cu informarea corectă a clienților.

Astfel, Banca a întocmit bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2017, pe baza acestei premise, având ca obiectiv principal pentru acest an deservirea optimă a clienților aflați deja în portofoliu și asigurarea derulării contractelor de economisire-creditare încheiate de către acestia, în cele mai bune condiții.

Cu toate acestea, datorită politicii Băncii în privința monitorizării costurilor, rezultatul net prognozat pentru 2017 rămâne pozitiv.

Principalele previziuni financiare aferente anului 2017 sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Total active	555.823.707
Datorii față de clientela	469.463.322
Rezultatul net al exercițiului financiar	55.113

3. Managementul riscului

1. Structura și organizarea funcției de administrare a riscurilor
Responsabilitățile legate de administrarea riscurilor sunt stabilite în Regulamentul de Organizare și Funcționare al Băncii. În conformitate cu acesta, Departamentul Risk Management și Organizare are misiunea de a identifica, administra și controla riscurile care afectează activitatea Băncii (cu excepția riscului de conformitate și a riscului juridic, în cazul cărora

responsabilitatea este a Departamentului Juridic și Conformitate).

Cele două funcții de control intern sunt independente, coordonatorii acestora raportând atât către Directorat și Consiliul de Supraveghere, cât și către Comitetul de Administrare a Riscurilor al Consiliului de Supraveghere.

2. Strategiile și procesele de administrare a riscurilor

Sistemele existente de gestionare a riscurilor sunt adecvate, ținând cont de profilul și strategia Băncii, conducerea Băncii considerând că în 2016 cadrul de gestionare a riscurilor este unul adecvat.

În conformitate cu rezultatele evaluării, riscurile identificate în 2016, aferente domeniului și mediului de activitate bancară, au fost: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul operațional, riscul de conformitate, riscul reputațional, riscul strategic, riscul de piață și riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare. Banca a adoptat reglementări interne pentru administrarea riscurilor semnificative asigurând astfel încadrarea în apetitul de risc asumat și menținându-și, pe parcursul anului 2016, un profil de risc mediu. Aceste reglementări sunt revizuite anual, astfel încât riscurile să fie acoperite în mod adecvat, iar modalitățile de administrare a acestora să reflecte profilul de risc actual al Băncii.

Monitorizarea modului de implementare a strategiei pentru toate tipurile de riscuri semnificative se realizează prin raportări ale situației curente ale indicatorilor de risc în comparație cu obiectivele aprobate, prezentate în Comitetele de Administrare a Riscurilor, și raportări periodice în cadrul Comitetului de Administrare a Activelor și Pasivelor și în cadrul Comitetului de Credit. Rapoartele prezintă, în același timp, restricțiile impuse cât și recomandări privind administrarea riscurilor.

Ținând cont de considerentele mai sus prezentate și din dorința de a proteja interesele acționarilor și clienților săi, Raiffeisen Banca pentru Locuințe a hotărât să mențină un **profil de risc mediu în activitatea desfășurată (proprie și/sau externalizată)**. În acest sens, RBL adoptă o poziție prudentă față de expunerea la risc, demonstrată prin modul de reglementare al activității, prin obiectivele și politicile sale, dar și prin nivelurile de expunere stabilite față de fiecare risc semnificativ.

➤ Riscul de credit

Riscul de credit este generat atât de produsele bancare tradiționale (credite), cât și de plasamentele efectuate de Departamentul Trezorerie.

În ceea ce privește **activitatea de creditare**, obiectivul pe care și-l propune Raiffeisen Banca pentru Locuințe este realizarea unui portofoliu de credite diversificat, care să permită controlul și gestionarea riscurilor asumate.

Managementul riscului de credit este asigurat pe 2 niveluri:

- prin monitorizarea și controlul riscurilor la nivelul fiecărui dosar de credit (analiza clientului și încadrarea acestuia în categoria de bonitate corespunzătoare);
- prin monitorizarea și controlul riscurilor la nivelul întregului portofoliu de expuneri, care se referă la limitarea expunerilor mari, limitarea operațiunilor în condiții de favoare, menținerea indicatorilor generali/specifici de risc de credit la valori prestabilite, limitarea riscului de nerambursare pentru portofoliul de credite, limite impuse la nivel de portofoliu de credite.

În ceea ce privește **activitatea de trezorerie**, RBL urmărește obținerea unui risc de neplată minim, prin alegerea cu atenție a contrapartidelor și prin stabilirea de limite de risc de credit. Suplimentar, în concordanță cu reglementările legale în vigoare și cu condițiile specifice de operare ale unei societăți din domeniul locativ, Banca are permisiunea să investească doar în active cu grad scăzut de risc (cărora li se atribuie ponderi între 0% și 20%, conform prevederilor Basel).

Administrarea riscului de credit este formalizată prin strategia și politica Băncii privind riscul de credit, prin norme și proceduri specifice, care sunt revizuite și aprobate periodic de conducerea RBL, pentru a reflecta schimbările contextului economic în care Banca își desfășoară activitatea.

Utilizarea ECAI

Compararea cu elemente de referință permite instituției de credit să evalueze acuratețea cuantificării parametrilor de risc prin evaluarea concordanței parametrilor estimați în raport cu cei obținuți prin alte tehnici de estimare - precum alte sisteme de rating și, în mod potențial, în raport cu cei provenind din alte surse de date relevante - precum alte instituții de credit sau instituții externe de evaluare a creditului, cu condiția ca datele respective să fie adecvate pentru portofoliul instituției de credit.

Raiffeisen Banca pentru Locuințe utilizează evaluările ECAI (External Credit Assessment Institutions) în cazul expunerilor în valută față de Instituții pentru determinarea cerințelor de capital. În cadrul acestei clase de expuneri sunt incluse expunerile față de clienții instituției de credit: conturile Nostro, plasamentele interbancare și titlurile emise de instituții. Având în vedere că expunerile Raiffeisen Banca pentru Locuințe față de instituții sunt în întregime pe termen scurt (≤ 3 luni):

- Pentru expunerile în Lei se va aplica ponderea de risc de 20%;
- Pentru expunerile în valută față de instituții pentru care este disponibilă o evaluare de credit efectuată de o ECAI, li se atribuie ponderea de risc din tabelul următor, care corespunde evaluării de credit emise de ECAI:

Nivel de calitate a creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc	20%	20%	20%	50%	50%	150%

- Pentru expunerile în valută față de instituții pentru care nu este disponibilă o evaluare de credit efectuată de o ECAI, ponderea de risc este de 20%.

A. Definiții legate de riscul de credit

În scop contabil, elementele **depreciate** sunt acele expuneri aferente clienților pentru care se constituie o ajustare individuală pentru depreciere conform IFRS sau o ajustare specifică pentru depreciere identificată la nivelul grupului de credite din care face parte.

Elementele **restante** sunt acele expuneri aferente clienților cu restanțe de cel puțin 1 zi.

B. Descrierea abordărilor și metodelor aplicate pentru determinarea ajustărilor prudențiale de valoare

În cursul anului 2016, ajustările prudențiale de valoare s-au determinat în conformitate cu prevederile Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 16/2012.

În calculul acestora, portofoliul de credite se împarte în 5 categorii de clasificare (Standard/ În observație/ Substandard/ Îndoielnic/ Pierdere), iar portofoliul de plasamente în două categorii (Standard/ Pierdere) prin aplicarea a trei criterii:

- serviciul datoriei (numărul de zile de restanță);
- performanța financiară (un sistem intern care exprimă bonitatea clientului);
- inițierea procedurilor judiciare.

Fiecărei categorii astfel determinate îi corespunde un anumit coeficient (0; 0,05; 0,2; 0,5; 1).

Acest coeficient s-a aplicat bazei de calcul a ajustărilor prudențiale de valoare, care a fost calculată astfel:

- prin deducerea din expunerea Băncii față de debitor a garanțiilor acceptate, pentru credite/plasamente clasificate în categoria “*standard*”, “*în observație*”, “*substandard*”, “*îndoielnic*” și “*pierdere*”, în situația în care nu s-au inițiat proceduri judiciare și în situația în care toate sumele respectivului credit înregistrează un serviciu al datoriei de cel mult 90 de zile;
- prin deducerea din expunerea reprezentând principalul a garanțiilor acceptate, pentru creditele/plasamentele clasificate în categoria “*pierdere*”, în situația în care s-au inițiat proceduri judiciare sau în situația în care cel puțin una dintre sumele respectivului credit înregistrează un serviciu al datoriei mai mare de 90 de zile. Garanțiile aferente expunerilor reprezentând principalul se ajustează cu un coeficient de 0,25.

Garanțiile aferente expunerilor reprezentând creanțe atașate și sume de amortizat aferente creditelor/plasamentelor menționate la prezentul paragraf, nu se iau în considerare, coeficientul care se aplică sumelor aferente respectivelor garanții având valoarea zero.

C. Descrierea abordărilor și metodelor aplicate pentru determinarea ajustărilor de depreciere

În conformitate cu metodologia IFRS, RBL consideră că un activ financiar sau un grup de active financiare **este depreciat** și sunt înregistrate **pierderi din depreciere** dacă și numai dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unui sau al mai multor evenimente care au apărut după recunoașterea inițială a activului (un „eveniment generator de pierderi”), și dacă acel eveniment (sau evenimente) generator de pierderi are (au) un impact asupra fluxurilor de numerar viitoare estimate a fi generate de activul sau grupul de active financiare testate.

Dovezi obiective ale deprecierei includ, nefiind limitate la, următoarele:

- dificultăți financiare semnificative ale emitentului sau debitorului;
- încălcarea clauzelor contractuale, cum ar fi nerambursarea sau întârzieri în rambursarea principalului sau a dobânzii;
- creditorul, din motive economice sau juridice legate de dificultățile financiare în care se află debitorul, îi acordă debitorului o concesiune pe care altfel creditorul nu ar lua-o în considerare;
- devine probabil ca debitorul să intre în faliment sau în orice altă procedură de reorganizare financiară;

- dispariția pieței active pentru respectivul activ financiar din cauza dificultății financiare;
- date observabile ce indică o scădere măsurabilă a fluxurilor de numerar viitoare estimate, aferente unui grup de active financiare, cum ar fi:
  1. deteriorarea capacității de plată a unui grup de debitori (ex.: un număr ridicat de plăți întârziate în populația grupului analizat);
  2. condiții economice locale sau naționale care sunt corelate cu incidentele de nerambursare din cadrul unui grup de debitori (ex.: creșterea ratei șomajului, o scădere a prețurilor proprietăților imobiliare pentru ipotecă în domeniile relevante sau modificări nefavorabile ale condițiilor economice care afectează debitorii din grup).

D. Natura și extinderea tranzacțiilor cu persoanele afiliate Raiffeisen Banca pentru Locuințe

În ceea ce privește natura și extinderea tranzacțiilor cu persoanele afiliate RBL, acestea se limitează la acordarea de credite (în ceea ce privește persoanele fizice afiliate RBL), realizarea de plasamente sau achiziționarea anumitor servicii (în ceea ce privește persoanele juridice afiliate RBL). Menționăm că RBL respectă prevederile legale în vigoare cu privire la condițiile de tranzacționare, limitarea și monitorizarea independentă a expunerilor față de persoanele afiliate.

E. Riscurile asociate riscului de credit:

Riscul de țară – considerăm că RBL este expusă într-o mică măsură la acest risc. Banca nu este angajată în activități transfrontaliere.

Riscul de concentrare - este administrat prin definirea limitelor de expunere referitoare la zone geografice, la profilele de risc, expunerile mari, relația contrapartidei cu RBL (limitarea operațiunilor în condiții de favoare sau a celor cu persoane aflate în relații speciale); strategia Băncii referitoare la creditele acordate persoanelor fizice este de a nu considera delimitări legate de sectorul economic de activitate al angajatorului.

Riscul rezidual - în vederea minimizării impactului tehnicilor proprii de diminuare a riscului de credit, Banca utilizează valorile juste ale garanțiilor reale și coeficienți de ajustare a garanțiilor corespunzător riscului de depreciere a valorii acestora, stabilite prin proceduri și norme specifice la nivelul Băncii.

Riscul de credit al contrapartidei - reprezintă riscul ca o contrapartidă într-o tranzacție să-și încalce obligațiile contractuale înainte de decontarea finală a fluxurilor de numerar aferente tranzacției.

În vederea unui management eficient a riscului de contrapartidă, Banca a stabilit un set de limite de contrapartidă.

Limitele pentru contrapartide sunt stabilite pe baza ratingului de credit al instituției financiare furnizate de Moody's, Standard&Poor's și Fitch, a rezultatelor financiare obținute de instituție și eventual de banca mamă a acesteia, precum și pe baza reputației instituției financiare. Setul de limite este revizuit în concordanță cu volumul de activitate și condițiile de pe piețele financiare.

În conformitate cu precizările *Normei BNR nr. 5/2003 privind condițiile specifice de funcționare a caselor de economii pentru domeniul locativ*, cu completările și modificările ulterioare, RBL poate efectua plasamente doar în active cu grad de risc de credit scăzut.

F. Tehnici de diminuare a riscului de credit

Politici și procese aferente compensării bilanțiere și compensării elementelor din afara bilanțului

RBL nu utilizează compensarea bilanțieră și compensarea elementelor din afara bilanțului în cadrul tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

Politicele și procesele în materie de evaluare și administrare a garanțiilor reale

Sunt recunoscute ca tehnici de diminuare a riscului de credit doar acele garanții care îndeplinesc cerințele minime ce trebuie respectate în vederea recunoașterii acestora conform reglementărilor prudențiale în vigoare.

Evaluarea și administrarea garanțiilor acceptate de Bancă pentru garantarea creditelor sunt reglementate în metodologiile interne, întocmite în conformitate cu “Ghidul privind evaluarea pentru garantarea împrumuturilor” emis de ANEVAR.

Valoarea garanțiilor reale se stabilește pe baza unui raport de evaluare. Banca acceptă doar rapoarte de evaluare întocmite de evaluatori atestați ANEVAR. Activitatea de evaluare/monitorizare a garanțiilor pentru creditarea persoanelor fizice este, în RBL, o activitate externalizată. Periodic, aceste activități sunt monitorizate (indicatori cheie sau testări prin sondaj).

Asigurarea garanțiilor reale imobiliare este obligatorie, iar polițele de asigurare trebuie cesionate în favoarea RBL.

În vederea monitorizării continue a eficacității elementelor de acoperire și de diminuare a riscurilor, valoarea proprietăților imobiliare se monitorizează frecvent, cel puțin o dată pe an, pentru o proprietate imobiliară comercială și cel puțin o dată la 3 ani pentru o proprietate imobiliară locativă.

Descriere a principalelor tipuri de garanții reale acceptate de RBL

Principalul tip de garanție reală acceptată de RBL este ipoteca imobiliară. Pot face obiectul ipotecii: terenurile intravilane, libere de construcții, dezvoltate sau nedezvoltate, construcțiile finalizate, inclusiv terenurile aferente.

Totodată, RBL utilizează ca și tip de garanție ipoteca mobilă asupra unui depozit colateral.

Concentrările de risc de piață sau de risc de credit în cadrul operațiunilor de diminuare a riscului

Nu există concentrare de risc de piață sau de risc de credit în cadrul operațiunilor de diminuare a riscului aplicate de RBL.

Expunerea totală acoperită prin garanții personale sau prin instrumente financiare derivate a riscului de credit

Chiar dacă RBL are ca și politică acceptarea de garanții personale (fidejusiunea, asigurarea de risc de neplată și asigurarea de viață), aceasta nu le utilizează în cadrul tehnicilor de diminuare a riscului de credit. De asemenea, Banca nu utilizează instrumente derivate pentru diminuarea riscului de credit.

Expunerea RBL la riscul de credit și la riscul de diminuare a valorii creanței la 31 decembrie 2016.

Valoarea totală a expunerilor după compensarea contabilă și înainte de aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit și Valoarea medie a expunerilor aferente perioadei, defalcată pe clase de expunere

-Mii lei-

Clasa expunere	La 31 decembrie 2016	Medie anuala
Administrații centrale sau bănci centrale	569.818	527.728
Administrații regionale sau autorități locale	51.476	51.258
Entități din sectorul public		
Bănci multilaterale de dezvoltare		
Organizații internaționale		
Instituții	2.480	15.791
Societăți		
Retail	64.367	64.545
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	57.829	57.005
Expuneri în stare de nerambursare	1.446	1.655
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat		
Obligațiuni garantate		
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt		
Organisme de plasament colectiv (OPC)		
Titluri de capital		
Alte elemente	7.065	6.564
Total Expuneri	754.482	724.546

În ceea ce privește repartizarea geografică a expunerilor nete, acestea sunt localizate integral în România.

Defalcarea tuturilor expunerilor în funcție de scadența reziduală, segmentată pe clase de expuneri

			Mii lei
Maturitatea	<u>Titluri de stat</u>	<u>Plasamente bănci</u>	<u>Credite acordate persoanelor fizice</u>
Până la o lună	4.129	38.201	345
1-3 luni	381	-	69
3-12 luni	134.961	-	644
1-5 ani	383.044	-	12.226
peste 5 ani	56.384	-	110.128
Total	578.899	38.201	123.412

Referitor la zona geografică, la 31.12.2016, expunerile depreciate sunt integral în România.

Lei

Valoare bruta expuneri depreciate	1.446.160
Valoare ajustări depreciere aferente expuneri depreciate	946.734
Valoare ajustări prudențiale de valoare aferentă acestora	937.241

De asemenea, expunerile restante și nedepreciate ale Băncii sunt integral în România:

Lei

Valoare brută expuneri restante și nedepreciate	3.195.360
Valoare ajustări IFRS aferente expuneri restante și nedepreciate	11.184
Valoare ajustări prudențiale de valoare aferentă acestora	115.805

Variațiile ajustărilor de valoare pentru riscul de credit

Ajustările de valoare aferente portofolului de credite depreciate au fost în valoare de 1.445.112 Lei la începutul exercițiului financiar, iar la sfârșitul acestuia de 946.734 Lei, scădere datorată scoaterii în afara bilanțului a unui portofoliu de credite neperformante.

Banca a constituit și ajustări de valoare pentru pierderi generate dar neidentificate, care au fost în valoare de 362.976 Lei la începutul anului și de la 425.788 Lei la sfârșitul acestuia.

Total ajustări pentru depreciere la începutul exercițiului financiar	1.808.088
- Constituirii de provizioane pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților	2.358.080
- Reluări de provizioane pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților	-1.172.338

Notele prezentate în paginile 6 – 65 fac parte integrantă din aceste situații financiare.

- Utilizări de provizioane generate de derecunoașterea creditelor	-1.796.803
- Cheltuieli cu ajust. pt. dobânzi calculate aferente creanțelor depreciate (unwinding)	175.495
Total ajustări totale pentru depreciere la sfârșitul exercițiului financiar	1.372.522

➤ **Riscul de lichiditate**

Strategiile și politica Băncii în ceea ce privește administrarea **riscului de lichiditate**, aprobate de Directorat, prevăd:

- cadrul de gestionare a riscului de lichiditate, care comportă trei aspecte: evaluarea și administrarea cerințelor de finanțare netă, accesul la piață și planificarea de contingență (de rezervă);
- managementul lichidității Băncii pe termen scurt (inclusiv intraday), mediu și lung, cu respectarea prevederilor reglementărilor Băncii Naționale a României în domeniu.

Administrarea riscului de lichiditate este realizată prin intermediul unui set de indicatori de lichiditate (indicatori generali; indicatori de avertizare timpurie; indicatori pentru administrarea zilnică a lichidității), care urmăresc stabilirea unei structuri adecvate a bilanțului din punct de vedere al lichidității activelor și exigibilității pasivelor și elementelor extrabilanțiere.

Lichiditatea imediată (operativă) este administrată utilizând proiecții de necesar de lichiditate pe termen foarte scurt.

Obiectivul strategiei privind riscul de lichiditate îl reprezintă conservarea capitalului investit prin menținerea riscului de credit la minim. În aceste condiții, randamentul investițiilor poate fi optimizat printr-o planificare judicioasă a lichidităților și deciziilor de efectuare a investițiilor.

Departamentul de Trezorerie monitorizează zilnic toate scadențele plasamentelor și, prin coroborarea acestor informații cu plățile zilnice și încasările de la clienți, stabilește lichiditatea necesară pentru ziua respectivă. Banca întreprinde demersurile necesare în vederea menținerii unei dispersii corespunzătoare a bilanțului băncii pe principalele categorii de plasamente.

➤ **Riscul operațional**

Administrarea riscului operațional este formalizată prin politica Băncii privind riscul operațional, prin norme și proceduri specifice, care sunt revizuite și aprobate periodic de conducerea Băncii.

Obiectivul Băncii în ceea ce privește diminuarea acestui tip de risc este de a crea o cultură organizațională de tip „conștientizarea riscurilor”, pentru a îmbunătăți elementele de control intern și pentru a limita pierderile ce pot apărea.

Strategia Băncii în privința administrării riscului operațional vizează următoarele aspecte:

- evaluarea produselor, activităților, proceselor și sistemelor în vederea determinării acelor semnificative în ceea ce privește riscul operațional inerent;
- stabilirea unor indicatori de risc operațional cu ajutorul cărora să poată fi determinată poziția RBL cu privire la riscul operațional;
- evaluarea expunerii la riscul operațional pe baza datelor privind istoricul de pierderi înregistrate;
- dezvoltarea și testarea planurilor de continuitate a activității și de recuperare în caz de dezastru;
- încheierea unor contracte de asigurare pentru anumite riscuri.

➤ **Riscul de piață**

Principalele componente ale riscului de piață sunt:

- riscul valutar;
- riscul de preț;
- riscul de rată a dobânzii pentru activități care aparțin portofoliului de tranzacționare (trading book)
- alte componente: riscul privind spreadul de credit și riscul de diminuare a lichidității pieței.

Obiectivul strategiei privind riscul de piață este reprezentat de menținerea profilului de risc sub pragul de la care acesta devine semnificativ, prin următoarele metode:

- stabilirea unei strategii și politici privind investițiile și riscul de piață;
- stabilirea de limite pentru riscul valutar.

Riscul valutar este foarte puțin prezent în cadrul operațiunilor RBL, deoarece acestea sunt derulate în cea mai mare măsură în monedă locală (LEI). Raiffeisen Banca pentru Locuințe deține valută doar pentru derularea operațiunilor curente de plăți în nume propriu.

Având în vedere că RBL nu deține portofoliu de tranzacționare (deci nu este expusă riscului de rată a dobânzii pentru activități din portofoliul de tranzacționare) și că riscul de preț este generat doar de posibila variație a prețurilor instrumentelor cu venit fix (care sunt în principal o derivație a ratelor dobânzii) deținute în afara portofoliului de tranzacționare, considerăm că Banca nu este expusă semnificativ la acest risc.

Riscul de rată a dobânzii pentru activități din afara portofoliului de tranzacționare

Strategia de investiții a Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. are 2 componente, și anume: o parte de imunizare și o parte de anticipare a ratelor de dobândă. Aceste componente, care rezultă din natura activității Băncii și se aplică unor portofolii dedicate, conlucrează pentru a maximiza venitul din dobânzi (în conformitate cu obiectivele stabilite prin buget) și a minimiza riscul de rată a dobânzii.

Ca parte a procesului de administrare a riscurilor, RBL a stabilit limite pentru riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare și sisteme de managementul riscului care să conducă la o mai bună cunoaștere, apreciere și limitare a acestui risc.

Pentru a răspunde surselor riscului ratei dobânzii pentru operațiuni din activități din afara portofoliului de tranzacționare, RBL aplică următoarele metode de managementul riscului:

- raportul privind gap-urile de rată a dobânzii (interest rate gaps);
- analiza senzitivității la variația ratelor de dobândă;
- evaluarea modificării valorii economice a băncii.

Evaluarea modificării valorii economice a Băncii se face trimestrial, prin modificarea nivelurilor ratelor de dobândă pentru activitățile din afara portofoliului de tranzacționare și analiza impactului acestor modificări asupra riscului de rată a dobânzii. Scenariul folosit în cadrul Raiffeisen Banca pentru Locuințe presupune o modificare a curbei randamentului cu +/- 200bps.

În ceea ce privește activitatea de economisire, Banca ia în calcul data estimată de repartizare, întrucât prezintă o imagine actualizată în permanență a situației contractelor de economisire-creditare. În ceea ce privește activitatea de creditare, Banca ia în calcul scadența creditelor.

Declinul potențial al valorii economice reprezintă 6,58% din fondurile proprii, adică 4.711.843 Lei, iar pozițiile nete aferente altor valute decât lei sunt nesemnificative.

➤ **Riscul reputațional**

Administrarea **riscului reputațional** este formalizată prin politica Băncii privind riscul reputațional și prin norme și proceduri specifice.

Administrarea riscului reputațional include următoarele:

- principii și reguli privind comunicarea internă și externă;
- reguli privind administrarea și soluționarea reclamațiilor clienților;
- reguli privind conduita angajaților (codul de conduită);
- reguli privind asigurarea integrității documentelor contabile;
- aspecte privind administrarea riscului reputațional asociat activităților externalizate;
- aspecte privind funcționalitatea sistemelor IT;
- recrutarea și instruirea personalului RBL.

Monitorizarea riscului reputațional se face prin urmărirea unui set de indicatori pentru care au fost stabilite praguri de semnificație.

➤ **Riscul de conformitate**

Administrarea **riscului de conformitate** este realizată prin intermediul Departamentului Conformitate, care are responsabilitatea de a asista Directoratul în identificarea, evaluarea, monitorizarea și raportarea riscului de conformitate asociat activităților desfășurate de Bancă, prin oferirea de consultanță referitoare la conformitatea activității desfășurate cu prevederile cadrului legislativ sau de reglementare, ale normelor și standardelor proprii, precum și ale

codurilor de conduită stabilite și prin furnizarea de informații referitoare la evoluțiile în acest domeniu.

Monitorizarea riscului de conformitate se face prin urmărirea unui set de indicatori de conformitate.

➤ **Riscul strategic**

Riscul strategic este controlat și monitorizat prin existența unei strategii clare de afaceri, bine documentate, ce se revizuieste periodic, în conformitate cu schimbările din mediul economic și, de asemenea, prin activitățile de planificare și monitorizare a rezultatelor efective în raport cu cele estimate.

➤ **Riscul folosirii excesive a efectului de levier**

La data de 31.12.2016, valoarea indicatorului efectului de levier înregistrat de Bancă este de 9,56%, calculat la sfârșitul trimestrului.

Indicatorul de măsurare a expunerii totale, defalcat pe ponderi de risc:

Totalul expunerilor bilanțiere și extrabilanțiere din portofoliul bancar (defalcare în funcție de ponderea de risc efectivă):	749.334.675
= 0 %	569.829.708
> 0 % și ≤ 12 %	
> 0 % și ≤ 20 %	53.953.595
> 0 % și ≤ 50 %	57.105.155
> 0 % și ≤ 75 %	64.171.933
> 0 % și ≤ 100 %	3.774.857
> 0 % și ≤ 425 %	0
> 0 % și ≤ 1250 %	0
Expuneri în stare de nerambursare	499.427

Banca a implementat o politica de administrare a riscului folosirii excesive a efectului de levier, pentru o monitorizare atentă a acestui risc.

➤ **Cerințe de capital reglementat**

Calculul cerințelor de capital respectă prevederile legale europene în vigoare (CRR).

Cerințe de capital pentru riscul de credit

În ceea ce privește tratamentul riscului de credit conform cerințelor CRR, RBL aplică abordarea standard.

Banca utilizează în vederea încadrării pe clase de calitate a creditului ratingurile acordate de următoarele agenții de rating: Standard & Poor's, Moody's și respectiv Fitch. Singura clasă de

active unde sunt folosite aceste ratinguri este Instituții financiare – pentru expunerile în valută (sume ne semnificative).

Astfel, valoarea expunerii și valoarea expunerii rezultată după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, asociate fiecărui nivel al scalei de evaluare a calității creditului în parte:

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	20	20	20	50	50	150
Valoare (mii lei)	0	0	0	3	0	0

În tabelul de mai jos sunt detaliate cerințele de capital la 31 decembrie 2016 pentru riscul de credit (8% din valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru fiecare clasă de expunere).

Clasa expunere	Expunerea initiala, inainte de aplicarea factorilor de conversie	Ajustari pentru depreciere	Protectia finantata a creditului (garantia financiara)	Pondere de risc	Expunerea ponderata la risc	Cerinta de capital
Administrații centrale sau bănci centrale	569.818.330	0	-	0%	-	-
Administrații regionale sau autorități locale	51.476.451	0	-	20%	10.295.290	823.623
Instituții (RON)	2.477.144	0	-	20%	495.429	39.634
Instituții (alte valute)	3.060	0	-	50%	1.530	122
Retail	64.367.408	-195.475	23.020.157	75%	30.863.832	2.469.107
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobiliare locative	57.329.835	-227.740	-	35%	19.961.852	1.596.948
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobiliare comerciale	499.419	-2.574	-	100%	496.845	39.748
Expuneri în stare de nerambursare	1.446.160	-946.733	212.269	100%	287.158	22.973
Alte elemente (ponderare 0%)	11.378	0	-	0%	-	-
Alte elemente (ponderare 100%)	7.053.151	-3.775.139	-	100%	3.278.012	262.241
Total	754.482.336	-5.147.661	23.232.426		65.679.948	5.254.396

➤ Cerințe de capital pentru riscul operațional

În ceea ce privește **riscul operațional** și tratamentul acestuia conform cerințelor CRR, RBL aplică abordarea de bază.

La 31 decembrie 2016 totalul expunerii pentru riscul operațional a fost: 38.100.330 lei.

Total cerințe de capital pentru riscurile operaționale (Lei)	3.048.026
---	------------------

➤ Cerințe de capital pentru riscul valutar

La 31 decembrie 2016 cerințele de capital pentru riscul valutar au fost:

Total cerințe de capital pentru riscul valutar (Lei)	0
---	----------

Notele prezentate în paginile 6 – 65 fac parte integrantă din aceste situații financiare.

Cerințe de capital (decembrie 2016)

Risc de credit	5.254.396	63%
Risc operațional	3.048.026	37%
Risc de piață	0	0%
Total cerințe de capital	8.302.422	100%

Indicator solvabilitate (decembrie 2016)

Fonduri proprii	71.571.821
Valoarea totală a expunerii la risc	103.780.278
Rata fondurilor proprii totale	68,96%

➤ **Procesul intern de evaluare a adecvării capitalului (ICAAP)**

Procesul intern de evaluare a adecvării capitalului asigură:

- identificarea, măsurarea, diminuarea și raportarea riscurilor la care RBL este sau poate fi expusă, pentru calcularea și evaluarea continuă a necesităților de capital intern;
- planificarea și menținerea surselor de capital intern necesare realizării adecvării capitalului la profilul de risc al Băncii.

Pentru evaluarea adecvării capitalului intern la riscuri, RBL a identificat și evaluat toate riscurile semnificative la care este sau poate fi expusă, incluzând:

- riscurile pentru care există cerințe de capital reglementate;
- riscurile pentru care cerințele de capital reglementate nu sunt integral acoperitoare;
- riscuri rezultate din aplicarea unor abordări mai puțin sofisticate - subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standard, subestimarea riscului operațional în contextul utilizării abordării de bază sau abordării standard;
- subestimarea pentru pierderea în caz de nerambursare în condiții de criză;
- riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit;
- riscuri precum: riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare, riscul de concentrare, riscul de lichiditate, riscul reputațional, riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier și cel strategic.
- riscuri externe.

În urma acestei evaluări, RBL a determinat riscurile pentru care determină o cerință de capital intern pentru acoperirea lor:

Detalii mod de calcul

Expunerea ponderată la riscul de credit	Regulamentul P.E. 575/2013
Cerința de capital intern pentru riscul de piață	Regulamentul P.E. 575/2013
Cerința de capital intern pentru riscul operațional	Regulamentul P.E. 575/2013

Expunerea la risc pentru subestimarea riscului de credit în contextul utilizării abordării standard și pentru riscul rezidual aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Evaluare internă
Cerința de capital pentru riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare	Evaluare internă
Expunerea la riscul de concentrare	Evaluare internă
Cerința de capital pentru subestimarea riscului operațional în contextul utilizării abordării de bază	Evaluare internă
Expunerea la alte riscuri, inclusiv riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier	Evaluare internă

Cerințele privind amortizorul de conservare a capitalului aplicabile Raiffeisen Banca pentru Locuințe sunt la 31.12.2016 în valoare de 648.627 lei, calculate conform articolului 665 din Regulamentul BNR Nr 5/2013.

La 31.12.2016, din total active pe care Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. le deține, sunt gajate la BNR pentru plățile curente titluri în valoare de 4.000.000 lei.

Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. nu deține la 31.12.2016 poziții din securitizare.

Situațiile Financiare la 31 decembrie 2016 întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană

Situația rezultatului global

Pentru exercitiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016

<i>In Lei</i>	Nota	2016	2015
Venituri din dobanzi		25.719.641	25.076.990
Cheltuieli cu dobanzi		-11.793.890	-9.803.058
Venituri nete din dobanzi	7	13.925.751	15.273.932
Venituri din comisioane		8.034.833	13.095.531
Cheltuieli cu comisioane		-1.844.236	-8.228.208
Venituri nete din comisioane	8	6.190.597	4.867.323

Notele prezentate în paginile 6 – 65 fac parte integrantă din aceste situații financiare.

Cheltuieli nete din diferente de curs valutar		163	150.275
Alte venituri din exploatare		51.895	66.955
Venituri din exploatare		20.168.406	20.358.485
Venituri nete din ajustarile pentru deprecierea valorii activelor financiare		-1.039.564	-727.061
Cheltuieli salariale	9	-7.451.417	-7.699.722
Cheltuieli cu deprecierea si amortizarea	17,18	-620.900	-886.827
Alte cheltuieli de exploatare	10	-8.501.626	-9.651.884
Profit inainte de impozitare		2.554.899	1.392.991
Venit/(-Cheltuiala) din impozit pe profit curent si amanat	11	-416.192	-385.342
Rezultatul net al exercitiului financiar		2.138.707	1.007.649
Alte elemente ale rezultatului global			
Variatia neta a rezervei din valoare justa pentru activele financiare disponibile pentru vanzare		-131.465	-118.834
<i>Castig/(pierdere) din activele financiare disponibile pentru vanzare</i>		-131.465	-118.834
<i>Reclasificari</i>		0	0
Impozit pe profit amanat aferent altor elemente ale rezultatului global		21.034	19.014
Alte elemente ale rezultatului global, de reclasificat in contul de profit si pierdere in perioadele urmatoare		-110.431	-99.820
Rezultat global aferent exercitiului financiar		2.028.276	907.829

Situația poziției financiare

Pentru exercitiul financiar incheiat la 31 decembrie 2015

<i>In Lei</i>	Note	2016	2015
Active			
Numerar si conturi curente	12	2.687.912	3.350.382
Credite si avansuri acordate bancilor	13	38.200.531	7.500.052
Credite si avansuri acordate clientilor	14	122.041.106	109.800.232
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	473.465.343	451.763.143
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	105.432.580	99.846.383
Imobilizari corporale	17	900.276	998.218
Imobilizari necorporale	18	783.850	748.928
Creante privind impozitul curent		-	87.017
Creante privind impozitul amanat	19	82.772	16.860
Alte active	20	1.232.548	1.931.288
Total active		744.826.918	676.042.503
Datorii			

Notele prezentate în paginile 6 – 65 fac parte integrantă din aceste situații financiare.

Datorii fata de clientela	21	666.015.104	598.826.679
Datorii privind impozitul curent		192.169	-
Alte datorii	22	6.023.714	6.648.169
Total datorii		672.230.986	605.474.848
Capitaluri proprii			
Capitalul social	24	131.074.560	131.074.560
Rezultat reportat		-64.147.087	-66.155.805
Rezerve legale		5.525.459	5.395.470
Rezerve pentru valoarea justa pentru activele financiare disponibile pentru vanzare, nete de impozit		142.999	253.430
Total capitaluri proprii		72.595.931	70.567.655
Total datorii si capitaluri proprii		744.826.918	676.042.503

Situația modificărilor capitalurilor proprii

	Capital social	Rezerve legale*	Rezerva pentru valoarea justa a activelor financiare disponibile pentru vanzare	Rezultat reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2016	131.074.560	5.395.470	253.430	-66.155.805	70.567.655
Total rezultat global aferent exercitiului financiar					
Profit net al exercitiului financiar	-	-	-	2.138.707	2.138.707
Alte elemente ale rezultatului global, dupa impozitare					
Rezerve de valoare justa pentru activele financiare disponibile pentru vanzare, nete de impozit	-	-	-110.431	-	-110.431
Total alte venituri	-	-	-110.431	-	-110.431
Total rezultat global aferent exercitiului financiar	-	-	-110.431	2.138.707	2.028.276
Rezerve constituite din profitul exercitiului financiar	-	129.989	-	-129.989	-
Sold la 31 decembrie 2016	131.074.560	5.525.459	142.999	-64.147.087	72.595.931
	Capital social	Rezerve legale*	Rezerva pentru valoarea justa a activelor financiare disponibile pentru vanzare	Rezultat reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2015	131.074.560	5.325.821	353.250	-67.093.805	69.659.826
Total rezultat global aferent exercitiului financiar					
Profit net al exercitiului financiar	-	-	-	1.007.649	1.007.649
Alte elemente ale rezultatului global, dupa impozitare					
Rezerve de valoare justa pentru activele financiare disponibile pentru vanzare, nete de impozit	-	-	-99.820	-	-99.820
Total alte venituri	-	-	-99.820	-	-99.820

Notele prezentate în paginile 6 – 65 fac parte integrantă din aceste situații financiare.

Total rezultat global aferent exercitiului financiar	-	-	-99.820	1.007.649	907.829
Rezerve constituite din profitul statutar al exercitiului financiar	-	69.649	-	-69.649	-
Sold la 31 decembrie 2015	131.074.560	5.395.470	253.430	-66.155.805	70.567.655

(*) La data de 31 decembrie 2016, rezervele statutare in suma de 5.525.479 Lei (31 decembrie 2015: 5.395.470 Lei) sunt formate din rezerva legala din profitul statutar si fondul special constituit de bancile de economisire creditare.

Situația fluxurilor de trezorerie Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie

		2016	2015
Activitatea de exploatare	Nota		
Profitul net al exercitiului financiar		2.138.707	1.007.649
Ajustari pentru:			
Amortizare	17,18	620.900	886.827
Ajustari de depreciere pentru credite acordate clientelei	14	-436.371	759.784
Alte ajustari nemonetare		22.912	-235.379
Venituri din dobanzi	7	-25.719.641	-25.076.990
Cheltuieli cu dobanzi	7	11.793.890	9.803.058
		-11.656.587	-12.855.051
Modificari ale creditelor si avansurilor acordate clientilor		-11.719.522	-31.021.385
Modificari ale altor active si creante privind impozitul curent		1.045.774	-138.070
Modificari ale altor datorii	22	-535.653	1.310.871
Modificari ale depozitelor clientilor		56.624.423	138.759.028
Total		33.837.371	96.055.393
Dobanda incasata		7.839.588	6.282.512
Dobanda platita		-1.137.488	-921.189
Fluxuri de trezorerie din activitatea de exploatare		40.539.471	101.416.716
Activitatea de investitii			
Achizitia de titluri de valoare		-142.556.657	-253.432.020
Incasari din titluri de valoare		133.012.650	125.203.548
Incasari din vanzarea titlurilor de valoare disponibile pentru vanzare		52.638	106.169

Notele prezentate în paginile 6 – 65 fac parte integrantă din aceste situații financiare.

Achizitia de imobilizari corporale si necorporale in curs	-919.645	-365.721
Incasari din vanzarea imobilizarilor corporale	1.952	56.024
Incasari de la debitori aferente imobilizarilor necorporale in curs	-	6.317.690
Fluxuri de trezorerie folosite in activitatea de investitie	-10.409.062	-122.114.309
Activitatea de finantare		
Rambursare imprumut subordonat	-	-
Dobanda platita pentru imprumuturi subordonate si facilitati de credit	-92.400	-92.167
Fluxuri de trezorerie din activitati de finantare	-92.400	-92.167
Crestere/ (descrestere) neta a numerarului si a echivalentelor de numerar la 31 decembrie	30.038.009	-20.789.760
Numerar si echivalente numerar la 1 ianuarie	10.850.434	31.640.194
Numerar si echivalente numerar la 31 decembrie	40.888.443	10.850.434

Analiza numerarului si a echivalentelor de numerar în situația fluxurilor de trezorerie

<i>In Lei</i>	<i>Nota</i>	2016	2015
Numerar si conturi curente	12	2.687.912	3.350.382
Credite si avansuri acordate bancilor, mai mici de 3 luni	13	38.200.531	7.500.052
Numerar si echivalente de numerar in situatia fluxurilor de trezorerie		40.888.443	10.850.434

Note la situatiile financiare

1. *Entitate raportoare*

Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A. (denumită în continuare „Banca”) a fost înființată la data de 9 aprilie 2004.

Banca este persoană juridică română și este autorizată de Banca Națională a României să desfășoare operațiuni bancare, atât cu persoane fizice cât și cu persoane juridice, conform Ordonanței de Urgență nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, modificată și aprobată de Legea nr. 227/2007 la data de 21.07.2007 și modificată de Ordonanța de Urgență nr. 215/2008 la data de 16 decembrie 2008.

Principalele servicii acordate clienților includ economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ („economisire-creditare”), finanțarea anticipată și finanțarea intermediară, acordarea de credite pentru activități în domeniul locativ în baza contractului de economisire-creditare. Începând din anul 2013, Banca acordă și credite directe.

La 1 decembrie 2009, Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A., ca bancă absorbantă, a fuzionat prin absorbție cu HVB Banca pentru Locuințe S.A., ca bancă absorbită. Fuziunea prin absorbție a fost aprobată de către Banca Națională a României la 27 noiembrie 2009 și a fost înregistrată la Registrul Comerțului la data de 30 noiembrie 2009.

Banca și-a desfășurat activitatea în sediul din București, Calea Floreasca nr. 246D, et 6, zona A, sector 1, București.

Având în vedere segmentul de piață căruia se adresează, cât și specificul activității Băncii, distribuția produsului de economisire-creditare se realizează prin intermediul unei rețele externe de distribuție, care include sucursalele Raiffeisen Bank S.A. (acționar al Băncii) și canale de vânzări directe, reprezentate în principal de structura de agenți de vânzare (D.S.A).

În anul 2016, ca urmare a raportului Curții de Conturi a României și a inițiativei parlamentare ce viza modificarea cadrului legal de funcționare a sistemului de economisire-creditare, vânzările de contracte noi de economisire-creditare și vânzarea de credite către clienții din afara portofoliului existent au fost suspendate temporar începând cu data de 04.07.2016, deoarece toate aceste incertitudini nu permiteau o consiliere de calitate în procesul de vânzare.

Banca a acordat o atenție constantă creșterii nivelului de informare cu privire la caracteristicile sistemului de economisire-creditare pentru domeniul locativ și va continua să deservească portofoliul de clienți existenți. Banca a făcut o analiză preliminară privind impactul eventualelor modificări legislative asupra proceselor și fluxurilor operaționale precum și a sistemului IT, efectul financiar preliminar fiind prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli al anului 2017.

Note la situațiile financiare

2. Bazele întocmirii situațiilor financiare

a) Declarație de conformitate

Situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) adoptate de Uniunea Europeană, în vigoare la data raportării 31 decembrie 2016.

Conform prevederilor Ordinului 27/2010 emis de Banca Națională a României, începând cu 1 ianuarie 2012, Banca aplică standardele IFRS adoptate de Uniunea Europeană ca bază legală de raportare financiară.

Conturile Băncii sunt menținute în Lei în conformitate cu legislația contabilă română și reglementările bancare ale Băncii Naționale a României ("conturi statutare") și au în vedere reglementări specifice proceselor de economisire - creditare în sistem colectiv.

Situațiile financiare au fost aprobate de Directorat la data de 9 Martie 2017.

Grupul cel mai mare din care face parte Banca și care pregătește situații financiare consolidate are ca părinte Raiffeisen-Landesbanken-Holding GmbH, o societate austriacă având sediul în Friedrich-Wilhelm-Raiffeisen-Platz 1, A-1020 Viena. Banca este inclusă și în situațiile financiare consolidate ale Raiffeisen Zentralbank Österreich AG., societate austriacă având sediul în Am Stadtpark 9 1030 Viena.

Grupul cel mai mic din care face parte Banca și care pregătește situații financiare consolidate are ca părinte Raiffeisen Bank S.A., cu sediul în București, Clădirea Sky Tower, Calea Floreasca nr. 246 C, sector 1, București.

b) Bazele evaluării

Situațiile financiare sunt întocmite pe principiul valorii juste, pentru activele și pasivele financiare prin contul de profit sau pierdere și pentru instrumentele financiare disponibile pentru vânzare prin rezerve, cu excepția celor pentru care o măsură rezonabilă a valorii juste nu este disponibilă. Alte active și datorii financiare, precum și activele și pasivele nefinanciare, sunt prezentate la costul amortizat, la valoarea reevaluată sau la costul istoric.

c) Moneda funcțională și de prezentare

Aceste situații financiare sunt prezentate în Lei, care este moneda funcțională și de prezentare a Băncii.

d) Utilizarea estimărilor și a judecăților semnificative

Întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu IFRS presupune din partea conducerii utilizarea unor estimări, judecăți și ipoteze care afectează aplicarea politicilor contabile, precum și valoarea raportată a activelor, datoriilor, veniturilor și cheltuielilor.

Estimările și ipotezele aferente se bazează pe experiența și pe numeroși factori presupuși rezonabili în condițiile date, rezultatele acestora formând baza emiterii de judecăți cu privire la valoarea contabilă a activelor și datoriilor, valori care nu pot fi deduse din alte surse. Rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări.

Note la situațiile financiare

Estimările și ipotezele care stau la baza acestora sunt revizuite în mod constant. Revizuirile estimărilor contabile sunt recunoscute în perioada în care are loc revizuirea și în perioadele viitoare afectate.

Judecățile efectuate de către conducere în aplicarea politicilor contabile care au un efect semnificativ asupra situațiilor financiare, precum și estimările care implică un grad semnificativ de incertitudine sunt prezentate în Notele 4 și 5.

3. Metode și politici contabile semnificative

Politicile contabile detaliate în continuare au fost aplicate în mod consecvent pentru toate perioadele prezentate în aceste situații financiare, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

a) Conversia sumelor prezentate în devize

Operațiunile exprimate în moneda străină sunt înregistrate în lei la cursul oficial de schimb de la data decontării tranzacției. Activele și pasivele monetare înregistrate în devize sunt exprimate în lei la cursul din ziua întocmirii bilanțului contabil. Diferențele de curs valutar rezultate în urma reevaluării sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

Activele și pasivele nemonetare denominate în valută sunt recunoscute la valoarea istorică de la data achiziției.

Cursurile de schimb ale principalelor monede străine la sfârșitul exercițiului financiar au fost:

Moneda	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
US Dollar (USD)	1: Lei 4,3033	1: Lei 4,1477
Euro (EUR)	1: Lei 4,5411	1: Lei 4,5245

b) Venituri și cheltuieli din dobânzi

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în contul de profit și pierdere folosind metoda ratei de dobândă efective pentru toate instrumentele financiare.

Rata dobânzii efective este rata exactă care actualizează fluxurile viitoare estimate de numerar, de plătit sau de încasat, pe perioada de viață a instrumentului financiar, sau, când e cazul, pe o perioadă mai scurtă, la valoarea netă raportată a activului sau a datoriei financiare. Rata efectivă de dobândă este stabilită la momentul recunoașterii inițiale a activului și datoriei financiare și este revizuită ulterior în cazul revizuirii estimărilor de încasări și plăți. Metoda de calcul a ratei dobânzii efective include toate spezele și comisioanele plătite sau primite între părțile contractuale, costurile de tranzacționare și alte prime și discounturi. Costurile de tranzacționare sunt costuri incrementale care sunt direct atribuibile achiziției, emisiunii sau cedării activului sau datoriei financiare.

Note la situatiile financiare

Veniturile și cheltuielile cu dobânzile prezentate în contul de profit și pierdere includ:

- dobânzi aferente activelor și pasivelor financiare evaluate la cost amortizat, determinate prin metoda ratei de dobândă efectivă.
- dobânzi aferente titlurilor disponibile pentru vânzare la valoarea justă, determinate prin metoda ratei de dobândă efectivă.

Odată ce un activ financiar sau un grup de active financiare similar au fost depreciate, venitul din dobânzi este recunoscut utilizând rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor viitoare de numerar cu scopul măsurării deprecierei.

c) Speze și comisioane

Spezele și comisioanele care sunt parte integrală a ratei efective de dobândă a unui activ sau a unei datorii financiare sunt incluse în procesul de calcul al ratei efective de dobândă. Alte speze și comisioane, care nu sunt parte integrantă din rata efectivă de dobândă a unui instrument financiar, sunt recunoscute atunci când serviciile conexe sunt furnizate. Veniturile din comisioane cuprind, în principal, veniturile aferente încheierii contractelor de economisire-creditare (comisionul de deschidere aferent contractului de economisire-creditare) și veniturile din comisionul anual de mentenanță.

Comisionul de deschidere al contractului de economisire-creditare

Scopul comisionului de deschidere al unui contract este de a acorda clientului dreptul de a intra într-un sistem de economisire-creditare în sistem colectiv, la începutul perioadei de economisire. Acest comision este încasat pentru serviciile oferite de către agențiile Raiffeisen Bank S.A. și ceilalți intermediari, care consiliază clientul în privința contractelor de economisire-creditare și pentru munca administrativă care se depune pentru a crea o primă apartenență la sistemul colectiv în scop locativ. Pe perioada derulării contractului de economisire – creditare, clientul suportă separat toate celelalte comisioane aferente, care derivă din derularea contractului (comision anual de administrare a contului, comision de majorare a sumei contractuale, comision de analiză în vederea acordării de credite etc.).

Particularitățile comisionului de deschidere a contractului de economisire-creditare sunt:

- Acest comision nu este considerat o contribuție la contul de depozit al clientului, în sensul că, la încetarea contractului de economisire, acesta nu se restituie clientului împreună cu celelalte sume economisite;
- Ulterior semnării contractului de economisire, clientul poate să renunțe la contract și, implicit, are opțiunea de a nu achita comisionul de deschidere, fără a suporta vreo penalizare din partea Băncii, așadar fără ca această decizie să determine o obligație față de Bancă;
- Comisioanele de deschidere nu au o dată scadentă stabilită contractual, acestea putând fi plătite sau nu de către client, la orice dată ulterioară datei semnării contractului, în funcție de decizia privind continuarea contractului.

Prevederile IAS 18 – Venituri privind criteriile de recunoaștere a unui venit în relație cu aceste comisioane, respectiv:

- iv. Probabilitatea existenței unor beneficii economice

Note la situatiile financiare

- v. Măsurarea certă a acestor beneficii și
  - vi. Identificarea costurilor aferente (cu privire la sumele de plată către intermediari și agenți)
- sunt îndeplinite la momentul la care aceste comisioane sunt încasate de către Bancă, și nu la momentul la care sunt agreeate printr-un contract semnat.

Așadar, Banca a clasificat comisionul de deschidere al contractului de economisire-creditare în categoria comisiunelor obținute la îndeplinirea unei obligații contractuale principale. De aceea, venitul din acest comision este recunoscut în contul de profit sau pierdere la data încasării, iar cheltuiala cu comisiunile aferente datorate agenților este recunoscută în contul de profit sau pierdere la data la care comisiunile sunt datorate, ulterior încasării.

d) Dividende

Veniturile din dividende sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere la data la care este stabilit dreptul de a primi aceste venituri. În cele mai multe cazuri, aceasta este data ex-dividendului aferent instrumentelor de capital. Veniturile din dividende sunt reflectate ca o componentă a altor venituri operaționale, în funcție de clasificarea instrumentului.

Dividendele sunt tratate ca o distribuție a profitului în perioada în care au fost declarate și aprobate de către Adunarea Generală a Acționarilor. Singurul profit disponibil pentru repartizare este profitul anului înregistrat în conturile statutare.

e) Impozitul pe profit

Impozitul pe profit aferent anului curent cuprinde impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul pe profit este recunoscut în contul de profit sau pierdere sau în capitalurile proprii, dacă impozitul este aferent elementelor de capital.

Impozitul curent este impozitul de plătit aferent profitului realizat în perioada curentă, determinat în baza prevederilor legislației fiscale aplicabile la data bilanțului și a tuturor ajustărilor aferente perioadelor precedente.

Impozitul amânat este determinat folosind metoda bilanțului pentru acele diferențe temporare ce apar între baza fiscală de calcul a impozitului pentru active și datorii și valoarea contabilă a acestora folosită pentru raportare în situațiile financiare. Impozitul amânat este calculat în baza procentelor de impozitare aplicabile diferențelor temporare la reluarea acestora, în baza legislației în vigoare la data raportării.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat se compensează dacă există un drept legal de a compensa datoriile privind impozitul curent cu creanțele privind impozitul curent și acestea se raportează la impozitul perceput de aceeași autoritate fiscală pentru aceeași entitate impozabilă.

Creanța privind impozitul amânat este recunoscută numai în măsura în care este probabilă realizarea de profituri viitoare care să se poată utiliza la acoperirea pierderii fiscale. Creanța este revizuită la încheierea fiecărui exercițiu financiar și este diminuată în măsura în care beneficiul fiscal aferent este improbabil să se realizeze.

Impozitele pe veniturile suplimentare care apar din distribuția de dividende sunt recunoscute la momentul în care și obligația de plată a dividendului respectiv este recunoscută.

Note la situatiile financiare

Rata de impozitare utilizata pentru a calcula impozitul curent si pe cel amanat, la 31 decembrie 2016 este de 16% (31 decembrie 2015: 16%)

f) Active și datorii financiare

i) Clasificare

Banca clasifică instrumentele financiare pe care le deține în următoarele categorii: active sau datorii financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere; împrumuturi și creanțe; investitii deținute până la scadență; active financiare disponibile pentru vânzare. Managementul impune clasificarea instrumentelor Băncii la momentul recunoașterii inițiale și, dacă este cazul, și ulterior acestui moment.

(i) Instrumente financiare la valoarea justa prin contul de profit si pierdere

Această categorie cuprinde alte două subcategorii: active sau datorii financiare deținute pentru tranzacționare și instrumente financiare clasificate la valoare justă în contul de profit sau pierdere la momentul recunoașterii inițiale. Instrumentele financiare deținute pentru tranzacționare sunt acele instrumente achiziționate sau produse în principal în scopul de a genera profit pe termen scurt sau acelea pe care le specifică managementul în acest scop. Derivativele sunt, de asemenea, clasificate ca instrumente pentru tranzacționare, excepție fiind cazul când acestea sunt desemnate și utilizate ca instrumente de acoperire împotriva riscurilor financiare.

La 31 decembrie 2016, Banca nu avea niciun activ sau pasiv desemnat la valoare justă prin contul de profit și pierdere.

Banca prezintă activele și pasivele financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere atunci când una din condițiile următoare este îndeplinită:

- Activele și datoriile sunt gestionate, evaluate și raportate intern pe baza valorii juste;
- Încadrarea lor în această categorie elimină sau reduce semnificativ o neconcordanță contabilă care altfel ar rezulta; sau
- Activele sau datoriile conțin un instrument derivativ care modifică semnificativ fluxurile de numerar și care altfel sunt impuse de prevederile contractuale.

La 31 decembrie 2016 și 2015, Banca nu a desemnat niciun activ sau pasiv financiar la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

(ii) Credite și avansuri

Creditele și avansurile sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile, care nu sunt cotate pe o piață activă, altele decât cele pe care Banca intenționează să le vândă imediat sau într-o perioadă apropiată, sau acelea pe care Banca, după recunoașterea inițială, le desemnează ca active financiare deținute pentru tranzacționare, sau acelea pe care Banca, după recunoașterea inițială le desemnează ca deținute pentru vânzare sau acelea pentru care deținătorul ar putea să nu recupereze substanțial toată investiția inițială, din alt motiv decât datorită deprecierei creditului. Creditele și avansurile includ împrumuturile și avansurile acordate băncilor și clienților.

(iii) Investiții deținute până la scadență

Investițiile deținute până la scadență reprezintă acele active financiare cu plăți fixe sau determinabile și scadență fixă, pe care Banca are intenția și abilitatea de a le pastra până la scadență.

Note la situatiile financiare

(iv) Activele financiare disponibile pentru vânzare

Activele financiare disponibile pentru vânzare sunt acele active financiare care nu sunt credite și avansuri, nu sunt investiții deținute până la scadență sau active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

ii) Recunoaștere inițială

Banca recunoaște inițial creditele și avansurile, depozitele, obligațiunile emise și datoriile subordonate, la data la care tranzacția a avut loc. Toate celelalte active și pasive financiare (inclusiv cele la valoare justă prin contul de profit și pierdere) sunt recunoscute inițial la data tranzacționării, care coincide cu data la care Banca a devenit parte la prevederile contractuale ale instrumentului financiar.

Activele și pasivele financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă plus / minus costurile de tranzacționare pentru toate activele și pasivele financiare care nu sunt la valoarea justă în contul de profit sau pierdere.

iii) De-recunoaștere

Activele financiare sunt derecunoscute atunci când Banca pierde controlul drepturilor contractuale ce privesc respectivul activ. Banca pierde acest control în cazul în care aceasta realizează drepturile asupra beneficiilor specificate în contract, atunci când drepturile expira sau când Banca transferă aceste drepturi. Orice interes în activele financiare transferate, reținut sau creat pentru Banca, este recunoscut separat ca un activ sau datorie.

Banca derecunoaște o datorie financiară atunci când s-au încheiat obligațiile contractuale sau atunci când obligațiile contractuale sunt anulate sau expira.

iv) Compensare

Activele și datoriile financiare sunt compensate iar rezultatul net este prezentat în situația poziției financiare doar atunci când există un drept legal de compensare și dacă există intenția decontării lor pe o bază netă, sau dacă se intenționează realizarea activului și stingerea datoriei în mod simultan.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate net numai atunci când este permis de standardele contabile, sau pentru profitul sau pierderea rezultate dintr-un grup de tranzacții similare, cum ar fi cele din activitatea de tranzacționare a Bancii.

v) Evaluarea costului amortizat

Costul amortizat al unui activ sau datorie financiară reprezintă valoarea la care activul sau datoria financiară este măsurată la recunoașterea inițială, mai puțin rambursările de principal, la care se adaugă sau se scade amortizarea cumulată până la momentul respectiv, determinată folosind metoda ratei efective a dobânzii pentru diferențele dintre valoarea recunoscută inițial și valoarea la data maturității, mai puțin reducerile din deprecierea activelor.

vi) Evaluarea la valoarea justă

Valorile juste ale activelor și datoriilor financiare care sunt tranzacționate pe piețe active sunt stabilite în baza prețurilor de cotare pe piață sau în baza cotațiilor utilizate de persoanele autorizate care tranzacționează. Pentru toate celelalte instrumente financiare, valorile juste sunt determinate prin folosirea tehnicilor de evaluare.

Note la situatiile financiare

Tehnicile de evaluarea includ tehnici bazate pe valoare prezenta neta, metoda fluxurilor de numerar actualizate, metoda comparatiilor cu instrumente similare pentru care exista un pret de piata observabil si alte metode de evaluare.

In cazul in care este utilizata metoda fluxurilor de numerar actualizate, estimarile fluxurilor viitoare de numerar se bazeaza pe cele mai bune estimari ale managementului, iar rata de actualizare este rata aferenta unui instrument financiar similar la data bilantului. In situatiile in care se utilizeaza modele de tarificare (pricing), intrarile sunt evaluate in baza preturilor de pe piata la data bilantului. Toate estimarile si judecatile semnificative utilizate pentru determinarea valorii juste a activelor si datoriilor financiare sunt detaliate in nota 5. In cazurile in care valoarea justa nu poate fi rezonabil estimata, instrumentele de capital care nu au o cotaie de pret pe o piata activa de tranzactionare sunt evaluate la cost si sunt testate periodic pentru identificarea deprecierei valorii.

vii) *Identificarea si evaluarea deprecierei de valoare*

Active detinute la cost amortizat

La data fiecarui raportari, Banca analizeaza daca exista vreun indiciu obiectiv potrivit caruia un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat. Un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat si apar pierderi din depreciere daca si numai daca exista indicii obiective cu privire la deprecierea acestora ca rezultat al unui sau mai multor evenimente aparute dupa recunoasterea initiala a activului, iar evenimentul generator de pierderi are un impact asupra fluxurilor de numerar viitoare ale activului financiar sau grupului de active financiare, care poate fi estimat in mod credibil. Este probabil ca identificarea unui singur eveniment care sa fi cauzat deprecierea sa fie dificil de realizat. Deprecierea este posibil sa fi fost cauzata de efectul combinat al mai multor evenimente. Pierderile asteptate ca urmare a evenimentelor viitoare, indiferent de cat de probabile sunt, nu sunt recunoscute.

Pierderile generate de deprecierea activelor contabilizate la cost amortizat sunt calculate ca diferenta dintre valoarea contabila a activelor financiare si valoarea actuala a fluxurilor de numerar estimate, actualizate la rata efectiva initiala de dobanda aferenta activului respectiv.

Pierderile sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere si sunt reflectate intr-un cont de ajustari pentru depreciere. Dobanda la activul depreciat continua sa fie recunoscuta prin derularea discountului. Atunci cand un eveniment ulterior determina diminuarea pierderii, cheltuiala cu pierderea din depreciere este reluata prin contul de profit sau pierdere. Efectul de reducere al veniturilor este reflectat ca o componenta a veniturilor din dobanzi.

Banca ia in considerare dovezile de depreciere atat la nivel de activ individual, cat si la nivel colectiv. Toate activele financiare individual semnificative sunt evaluate individual pentru a determina orice depreciere specifica. Toate activele dovedite a nu fi afectate in mod specific sunt apoi evaluate la nivel colectiv pentru identificarea tuturor deprecierei care au avut loc, dar care nu au fost inca identificate. Activele care nu sunt individual semnificative sunt evaluate ulterior pentru depreciere la nivel colectiv prin gruparea acestor active (evaluate la costul amortizat) in functie de caracteristicile de risc asemanatoare.

Banca apreciaza urmatoarele semnale ca fiind relevante pentru indicarea deprecierei expunerilor: mai mult de 90 de zile de depasire a scadentei contractuale, clienti pentru

Note la situatiile financiare

care a fost identificat un inidiciu de fraudă, clienti decedati fara garantii eligibile si cu un serviciu al datoriei mai mare de 30 zile, clienti clasificati ca avand risc ridicat, etc.

In evaluarea deprecierei colective, Banca a impartit portofoliul de credite pe fiecare tip de garantie (ipoteka, asigurare risc de neplata), ce reprezinta un indicator al capacitatii Bancii de a recupera sumele restante, in caz de neplata. Datorita faptului ca ratele istorice ale pierderilor suferite de Banca sunt reduse si tinand cont de conditiile actuale de piata descrise in Nota 4i, Banca a folosit experienta altor companii asemanatoare, pentru categoriile comparabile de credite acordate clientilor si anume experienta istorica referitoare la pierderile suferite de actionari si a altor companii de economisire-creditare din cadrul Grupului Raiffeisen.

Active financiare disponibile pentru vanzare

Pierderile inregistrate din deprecierea instrumentelor financiare disponibile pentru vanzare sunt recunoscute prin transferarea diferentei dintre costul de achizitie amortizat si valoarea justa actuala din capitalurile proprii in contul de profit si pierdere. Atunci cand un eveniment ulterior determina diminuarea pierderii din deprecierea unui instrument financiar disponibil pentru vanzare, aceasta pierdere este reluata in contul de profit si pierdere.

Cu toate acestea, orice crestere ulterioara a valorii juste a unui instrument financiar disponibil pentru vanzare, depreciat, aferent capitalurilor proprii, este recunoscuta direct in capitalurile proprii.

g) Numerar si echivalente de numerar

Numerarul si elementele asimilate numerarului includ bancnote si monede, soldurile conturilor curente nerestrictionate deschise la banca centrala si la alte banci si alte active extrem de lichide, cu scadenta initiala sub 90 de zile, care sunt supuse unui risc nesemnificativ de schimbare a valorii lor juste si sunt utilizate de catre Banca in gestionarea angajamentelor sale pe termen scurt.

Numerarul si elementele asimilate numerarului sunt contabilizate in bilant la costul amortizat.

h) Active si datorii financiare detinute pentru tranzactionare

Activele si pasivele pentru tranzactionare sunt acele active pe care Banca le achizitioneaza in scopul vanzarii sau rascumpararii lor in viitorul apropiat, sau le detine ca parte a unui portofoliu care este gestionat pentru a genera profit pe termen scurt sau pentru a-si intari pozitia financiara. Activele si pasivele detinute pentru tranzactionare sunt initial recunoscute si ulterior evaluate in bilant la valoarea justa, costurile de tranzactionare fiind inregistrate direct in contul de profit sau pierdere. Toate modificarile valorii juste sunt recunoscute ca parte a veniturilor nete de tranzactionare in contul de profit sau pierdere. Activele si pasivele de tranzactionare nu sunt reclasificate ulterior recunoasterii lor initiale.

La 31 decembrie 2016 si 2015, Banca nu detinea active si datorii financiare pentru tranzactionare.

Note la situatiile financiare

i) **Credite si avansuri**

Creditele si avansurile sunt active financiare nederivate cu plati fixe sau determinabile, care nu sunt cotate pe o piata activa si pe care Banca nu intentioneaza sa le vanda in viitorul apropiat.

Creditele si avansurile sunt evaluate initial la valoarea justa la care se adauga costurile directe aferente tranzactiei, iar ulterior sunt evaluate la costul amortizat folosind metoda dobanzii efective, asa cum este descris in Nota 3.b.

Creditele si avansurile acordate clientilor includ creditele acordate conform prevederilor contractuale prevazute in contractele de economisire – creditare: credite locative, credite intermediare si credite anticipate, precum si creditele directe.

Conform prevederilor din contractele de economisire – creditare, Banca nu acorda credite locative clientilor inainte de a fi trecut o anumita perioada de la incheierea contractelor.

j) **Titluri de valoare**

Titlurile de valoare sunt masurate la valoarea justa plus/minus costurile directe aferente tranzactiei initiale si ulterior inregistrate in functie de clasificarea lor, ca detinute pana la scadenta sau disponibile pentru vanzare.

i) ***Instrumente detinute pana la scadenta***

Instrumentele detinute pana la scadenta sunt contabilizate la cost amortizat folosind metoda dobanzii efective. Vanzarea sau reclassificarea a unui numar mai mult decat nesemnificativ de instrumente detinute pana la maturitate, cu scadenta indepartata, ar duce la reclassificarea tuturor instrumentelor detinute pana la scadenta in active financiare disponibile pentru vanzare si ar putea impiedica Banca in a mai clasifica titlurile de plasament detinute in instrumente detinute pana la scadenta in anul curent si in urmatoarele doua exercitii financiare.

Totusi, vanzarile si reclassificarile instrumentelor detinute pana la scadenta, in oricare din urmatoarele situatii, nu ar putea duce la o reclassificare:

- vanzarile si reclassificarile in cazul scadentei apropiate, astfel ca modificarile ratelor de dobanda pe piata nu ar avea efect semnificativ asupra valorii juste a activului financiar;
- vanzarile si reclassificarile in cazul in care banca a incasat mare parte din activul principal; si
- vanzarile si reclassificarile in cazul evenimentelor izolate si nerepetitive, care nu ar fi putut fi anticipate in mod rezonabil.

ii) ***Active financiare disponibile pentru vanzare***

Activele financiare disponibile pentru vanzare sunt investitii nederivate care nu sunt desemnate ca o alta categorie de active financiare. Titlurile de capital necotate a caror valoare justa nu poate fi masurata in mod credibil sunt contabilizate la cost. Toate celelalte active financiare disponibile pentru vanzare sunt contabilizate la valoarea justa. Veniturile din dobanzi sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere utilizand metoda dobanzii efective. Veniturile din dividende sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere atunci cand Banca devine indreptatita sa primeasca dividendele. Castigurile sau pierderile din diferentele de schimb valutar aferente activelor financiare disponibile pentru vanzare sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere. Pierderile din depreciere sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere. Alte modificari ale valorii juste, altele decat pierderile din depreciere, sunt recunoscute direct in rezultatul global si prezentate la valoarea justa in rezerve la capitalurile proprii, pana cand investitia este vanduta sau depreciata si profitul sau pierderea acumulata din capitalurile proprii este recunoscut/a in

Note la situatiile financiare

contul de profit sau pierdere. Atunci cand nu exista nicio estimare fiabila a valorii juste, titlurile de capital sunt evaluate la cost.

k) Imobilizarile corporale

i) *Recunoastere si evaluare*

Imobilizarile corporale sunt evidentiata la valoarea de achizitie, mai putin amortizarea acumulata si ajustarea pentru deprecierea valorii.

Costul include cheltuielile care sunt direct atribuibile achizitiei activului. Costul mijloacelor fixe produse intern include cheltuieli cu materii prime si materiale, cheltuieli cu salarii directe, alte cheltuieli efectuate pentru aducerea mijlocului fix in stare de functionare, precum si costurile dezmembrarii si eliminarii componentelor precum si restaurarii locatiei.

Software-ul achizitionat pentru functionarea corespunzatoare a echipamentelor se capitalizeaza ca parte a respectivelor echipamente. Cheltuielile generate de construirea sau imbunatatirea cladirilor sunt capitalizate si amortizate incepand de la darea in folosinta a acestora.

Atunci cand parti ale unui mijloc fix au durate de viata diferite, ele sunt contabilizate separat.

Orice castig sau pierdere din cedarea unei imobilizari corporale (calculat ca diferenta intre venitul net din cedare si valoarea contabila a imobilizarii corporale) sunt recunoscute ca alte venituri in contul de profit sau pierdere.

ii) *Costuri ulterioare*

Cheltuielile generate de inlocuirea unor elemente componente ale imobilizarilor sunt recunoscute in valoarea contabila a imobilizarii corporale respective daca este probabil ca elementul inlocuit sa genereze beneficii economice viitoare si costul acestuia poate fi evaluat credibil. Costurile de intretinere curenta a imobilizarilor sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere atunci cand au loc.

iii) *Amortizarea*

Amortizarea este recunoscuta in contul de profit sau pierdere de la data punerii in functiune si calculata prin metoda liniara, pe perioada duratei de viata estimata pentru fiecare element din categoria imobilizarilor. Activele aflate in leasing sunt amortizate pe perioada cea mai scurta dintre durata contractului de leasing si durata de viata a activului. Terenurile nu sunt supuse amortizarii.

Durata de viata estimata a imobilizarilor in perioada curenta si cea comparativa este:

Calculatoare si echipamente informatice	3-5 ani
Aparatura birotica si mobilier	10-15 ani
Mijloace de transport	5 ani

Metodele de amortizare, durata de viata utila si valorile reziduale sunt revizuite si modificate, dupa caz, la fiecare data a bilantului.

Note la situatiile financiare

l) Imobilizari necorporale

Aplicatii informatice

Aplicatiile informatice achizitionate de Banca sunt evidentiate la cost, mai putin amortizarea acumulata si ajustarea pentru deprecierea valorii.

Cheltuiala cu aplicatiile informatice dezvoltate intern este recunoscuta ca imobilizare necorporala daca Banca face dovada intentiei si capacitatii sale de a dezvolta si folosi aplicatia intr-o maniera ce-i va aduce beneficii economice viitoare si daca cheltuielile cu dezvoltarea aplicatiilor pot fi estimate intr-o maniera rezonabila.

Costurile capitalizate generate de aplicatiile informatice dezvoltate intern includ toate costurile direct atribuibile dezvoltarii aplicatiilor si sunt amortizate pe durata de viata. Aplicatiile informatice dezvoltate intern sunt evidentiate la costul capitalizat, din care se deduce amortizarea cumulata si ajustarea pentru deprecierea valorii.

Cheltuielile ulterioare cu dezvoltarea aplicatiilor informatice sunt capitalizate doar atunci cand contribuie la sporirea beneficiilor economice viitoare care decurg din folosirea respectivelor active. Alte costuri asociate cu dezvoltarea aplicatiilor informatice sunt reflectate in contul de profit sau pierdere pe masura ce sunt efectuate.

Amortizarea se recunoaste in contul de profit si pierdere de la data punerii in functiune si este calculata prin metoda liniara pe toata durata de functionare a aplicatiei informatice. Durata de viata estimata a aplicatiilor informatice este de 5 ani. Metodele de amortizare, duratele de viata utila si valorile reziduale sunt revizuite la fiecare data a raportarii si ajustate, daca este cazul.

m) Deprecierea activelor, altele decat activele financiare

Valorile contabile ale activelor care nu sunt de natura financiara, altele decat activele privind impozitul amanat, sunt revizuite la fiecare data de raportare, pentru a determina daca exista vreun indiciu conform caruia activul este depreciat. Daca exista un astfel de indiciu, Banca trebuie sa estimeze valoarea recuperabila a activului.

O pierdere din deprecierea unui activ este recunoscuta atunci cand valoarea contabila a activului sau beneficiile generate de acesta depasesc valoarea recuperabila. Un element generator de numerar este cel mai mic grup identificabil de active care genereaza fluxuri de numerar si care este in mare masura independent de alte active sau grupuri de active. Pierderile din deprecierea activelor sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere. Valoarea recuperabila a unui activ sau a unei unitati generatoare de numerar este valoarea cea mai mare dintre valoarea sa de utilizare si valoarea sa justa, din care se scad costurile de vanzare. La evaluarea valorii de utilizare, estimarile fluxurilor de numerar viitoare sunt actualizate la valoarea lor prezenta folosind o rata de actualizare folosita inainte de impozitare care reflecta conditiile curente de piata si riscurile specific activului respectiv. In ceea ce priveste aceste alte active, pierderile recunoscute in perioadele anterioare din deprecierea acestora sunt evaluate la fiecare data de raportare pentru a identifica orice indiciu ca pierderea a scazut sau nu mai exista. O pierdere din depreciere este reluata daca a existat o modificare in estimarile folosite pentru a determina valoarea recuperabila. O pierdere din depreciere este reluata doar in masura in care valoarea contabila a activului nu depaseste valoarea contabila neta care ar fi fost determinata in cazul in care nu ar fi fost recunoscuta nici o pierdere din depreciere.

Note la situatiile financiare

n) **Depozite de la clienti si datorii subordonate**

Depozitele clientilor, imprumuturile de la banci si datoriile subordonate sunt sursele Bancii de finantare prin datorii. Acestea sunt recunoscute initial la valoarea justa, la care se adauga eventuale costuri de tranzactie, iar ulterior sunt evaluate la costul amortizat folosind metoda dobanzii efective.

Contractele de economisire-creditare permit o economisire neregulata pe o durata diferita de durata contractuala de economisire. Datorita acestei caracteristici, fluxurile viitoare de trezorerie si maturitatea efectiva a majoritatii contractelor de economisire nu pot fi predictibile.

o) **Provizioane**

Provizioanele sunt recunoscute in bilant atunci cand pentru Banca se naste o obligatie legala legata de un eveniment trecut, obligatie care poate fi estimata in mod rezonabil si este probabil ca in viitor sa fie necesara consumarea unor resurse economice care sa stinga aceasta obligatie. Pentru determinarea provizionului, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rata de actualizare inainte de impozitare, care reflecta conditiile curente de piata si riscurile specifice datoriei respective.

Provizioanele se constituie pentru litigii, pentru angajamente de credit neutilizate si alte evenimente si datorii care necesita recunoasterea unor provizioane.

p) **Beneficiile angajatilor**

i) ***Beneficii pe termen scurt***

Beneficiile pe termen scurt ale angajatilor includ salariile, primele si contributiile la asigurarile sociale. Beneficiile pe termen scurt ale angajatilor sunt recunoscute ca si cheltuiala atunci cand serviciile sunt prestate. Banca include in beneficiile pe termen scurt primele platibile angajatilor intr-o perioada de 12 luni de la incheierea anului si zile nelucratoare ramase neplatite la data raportarii.

Obligatiile si beneficiile pe termen scurt acordate angajatilor nu se actualizeaza si sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere pe masura ce serviciul aferent este prestat. Se recunoaste un provizion pentru sumele ce se asteapta a fi platite cu titlu de prime in numerar pe termen scurt sau scheme de participare a personalului la profit daca Banca are in prezent o obligatie legala sau constructiva de a plati acele sume ca rezultat al serviciilor trecute prestate de catre angajati si daca obligatia respectiva poate fi estimata in mod credibil.

ii) ***Planuri de contributii determinate***

Banca, in desfasurarea normala a activitatii, executa plati catre fondurile de pensii de stat romanesti pentru angajatii proprii, pentru asigurari de sanatate si somaj.

Toti angajatii Bancii sunt membri si au obligatia legala de a contribui (prin intermediul contributiilor sociale) la sistemul de pensii al statului roman (un plan de contributii determinat al Statului). Toate contributiile aferente sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere al perioadei, atunci cand sunt efectuate. Banca nu are alte obligatii suplimentare.

Banca nu opereaza niciun plan de pensii independent si, prin urmare, nu are nici o obligatie in ceea ce priveste aceste pensii. Banca nu opereaza niciun alt plan de beneficii sau de beneficii dupa pensionare. Banca nu are nicio obligatie sa ofere alte servicii/facilitati actualilor sau fostilor angajati.

Note la situatiile financiare

iii) *Beneficiile angajatilor pe termen lung*

Banca a încheiat contracte de economisire – creditare cu angajati ai Bancii si angajati ai Raiffeisen Bank S.A. (unul din actionarii Bancii) pentru care nu a perceput comision de deschidere. Beneficiul legat de renuntarea la comisionul de deschidere a contractelor de economisire – creditare încheiate cu angajatii a fost estimat la valoarea standard a comisionului de deschidere care ar fi fost aplicat de catre Banca la ratele de piata uzuale. In scopul compensarii veniturilor nerealizate, Banca nu plateste comisionul de vanzare agentilor care au încheiat aceste contracte care fac obiectul beneficiului.

q) **Standarde, interpretari si amendamente care nu au intrat inca in vigoare si/sau nu au fost aplicate in aceste situatii financiare**

Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

➤ **IAS 16 Imobilizari corporale si IAS 38 Imobilizari necorporale (modificare): clarificarea metodelor acceptabile pentru amortizare**

Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Modificarea furnizeaza indrumari suplimentare cu privire la modul in care trebuie calculata amortizarea imobilizarilor corporale si necorporale. Aceasta modificare clarifica principiile din IAS 16 Imobilizari corporale si IAS 38 Imobilizari necorporale conform carora venitul reflecta un model de beneficii economice care sunt generate dintr-o exploatare de afaceri (din care face parte activul) mai degraba decat beneficii economice consumate prin utilizarea activului. Drept urmare, raportul dintre veniturile generate si veniturile totale preconizate a fi generate nu poate fi folosit pentru a amortiza un element de imobilizari corporale si poate fi folosit numai situatii extrem de restranse pentru a amortiza imobilizarile necorporale. Conducerea a estimat ca aplicarea acestui standard nu va avea un impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

➤ **IFRS 11 Angajamente comune (modificare): contabilizarea achizitiei intereselor in exploatare in participatie**

Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. IFRS 11 se refera la modul de contabilizare a intereselor in asocierile in participatie si operatiunile in participatie. Modificarea prezinta noi indrumari cu privire la modul in care trebuie contabilizata achizitia unui interes intr-o operatiune in participatie ce reprezinta o intreprindere in conformitate cu IFRS si specifica tratamentul contabil adecvat pentru aceste achizitii. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii deoarece nu are in prezent operatiuni de tipul celor reglementate prin acest standard si nici nu intentioneaza prin strategia sa de afaceri efectuarea de astfel de operatiuni.

➤ **IAS 19 Planuri de beneficii determinate (modificare): contributiile angajatilor**

Modificarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 februarie 2015. Modificarea se aplica pentru contributiile angajatilor sau tertilor la planuri de

Note la situatiile financiare

beneficii determinate. Obiectivul modificarii este sa simplifice contabilizarea contributiilor care sunt independente de vechimea in munca, de exemplu, contributiile angajatilor care sunt calculate in functie de un procent fix din salariu. Conducerea a estimat ca aplicarea acestui standard nu va avea un impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

➤ **IFRS 10, IFRS 12 si IAS 28: Entitati de investitii: aplicarea exceptiei de consolidare (modificari)**

Modificarile se refera la trei aspecte aparute in practica in legatura cu aplicarea exceptiei de la consolidare pentru entitatile de investitii. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Modificarile clarifica faptul ca exceptia de la prezentarea de situatii financiare consolidate se aplica unei entitati-mama care este o filiala a unei entitati de investitii atunci cand entitatea de investitii isi evalueaza toate filialele la valoarea justa. De asemenea, modificarea clarifica faptul ca numai o filiala care nu este, in sine, o entitate de investitii dar furnizeaza servicii de asistenta entitatii de investitii, este consolidata. Toata celelalte filiale ale unei entitati de investitii sunt evaluate la valoarea justa. In cele din urma, modificarile IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie permit investitorilor ca, la aplicarea metodei punerii in echivalenta, sa pastreze evaluarea la valoarea justa aplicata de entitatea asociata sau asocierea in participatie a entitatii de investitii pentru interesele sale in filiale. Aceste modificari nu au fost inca adoptate de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

Standarde emise, dar care nu sunt inca in vigoare si nu au fost adoptate de timpuriu

• **IFRS 9 Instrumente financiare: clasificare si evaluare**

Standardul intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Versiunea finala a IFRS 9 reflecta toate fazele proiectului privind instrumentele financiare si inlocuieste IAS 39 Instrumente financiare: recunoastere si evaluare si toate versiunile anterioare ale IFRS 9. Standardul introduce cerinte noi privind clasificarea si evaluarea, deprecierea si contabilitatea de acoperire impotriva riscurilor. Aceasta modificare nu a fost inca adoptata de UE. Banca este in curs de analiza a impactului asupra situatiilor financiare in vederea implementarii prevederilor acestui standard.

• **IFRS 15 Venituri din contractele cu clientii**

Standardul intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018. IFRS 15 stabileste un nou model in cinci etape care se va aplica pentru recunoasterea veniturilor provenind dintr-un contract incheiat cu un client (cu exceptii limitate), indiferent de tipul tranzactiei sau de industrie. De asemenea, cerintele standardului se vor aplica pentru recunoasterea si evaluarea castigurilor si pierderilor din vanzarea anumitor active de alta natura decat cea financiara care nu sunt rezultatul activitatii obisnuite a entitatii (de ex.: vanzare de imobilizari corporale si necorporale). Va fi prevazuta prezentarea extinsa de informatii, inclusiv dezagregarea venitului total, informatii despre obligatiile de executare, modificari ale soldurilor activelor si datorii aferente contractelor intre perioade si rationamente si estimari-cheie. Standardul nu a fost inca adoptat de UE. Conducerea este in curs de analiza

Note la situatiile financiare

a prevederilor standardului pentru a determina impactul acestuia asupra situatiilor financiare ale bancii

- **IFRS 16: Contracte de leasing**

Standardul intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2019. IFRS 16 stabileste principiile pentru recunoasterea, evaluarea, prezentarea si descrierea/furnizarea informatiilor despre contractele de leasing ale celor doua parti la un contract, si anume, clientul („cesionarul”) si furnizorul („cedentul”). Noul standard prevede ca cesionarul trebuie sa recunoasca majoritatea contractelor de leasing in cadrul situatiilor financiare. Cesionarii vor dispune de un singur model contabil pentru toate contractele, cu anumite exceptii. Contabilitatea cedentului ramane in mod semnificativ neschimbata. Standardul nu a fost inca adoptat de UE. Conducerea este in curs de analiza a prevederilor standardului pentru a determina impactul acestuia asupra situatiilor financiare ale bancii.

- **Modificare la IFRS 10 Situatii financiare consolidate si IAS 28 Investitii in entitatile asociate si asocierea in participatie: vanzare de sau contributie cu active intre un investitor si entitatea sa asociata sau asocierea in participatie**

Modificarile se refera la o inconsecventa identificata intre cerintele IFRS 10 si cele ale IAS 28, in legatura cu vanzarea de si contributia cu active intre un investitor si entitatea sa asociata sau asocierea in participatie. Principala consecinta a modificarilor este aceea ca un castig sau o pierdere totala este recunoscuta atunci cand tranzactia implica o intreprindere (indiferent daca este sau nu sub forma de filiala). Un castig sau o pierdere partiala este recunoscuta atunci cand o tranzactie implica active care nu reprezinta o intreprindere, chiar daca acestea se afla intr-o filiala. In luna decembrie 2015, IASB a amanat pe termen nedeterminat data intrarii in vigoare a acestei modificari in asteptarea rezultatelor unui proiect de cercetare cu privire la contabilizarea prin metoda punerii in echivalenta. Modificarile nu au fost inca adoptate de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

- **IAS 12: Recunoasterea creantelor privind impozitele amanate aferente pierderilor nerealizate (modificari)**

Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2017 si aplicarea timpurie este permisa. Obiectivul acestor modificari este sa clarifice cerintele referitoare la creantele privind impozitele amanate aferente pierderilor nerealizate, pentru a aborda diversitatea existenta in practica in ceea ce priveste aplicarea IAS 12 Impozitul pe profit. Problema specifica a faptului ca, in practica, exista diversitate in aplicare, se refera la existenta unei diferente temporare deductibile la reducerea unei valori juste, la recuperarea unui activ la o valoare mai mare decat valoarea sa contabila, la profituri impozabile viitoare probabile si la evaluare combinata comparativ cu evaluarea separata. Aceste modificari nu a fost încă adoptate de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

- **IAS 7: Initiativa de prezentare a informatiilor (modificari)**

Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2017 si aplicarea timpurie este permisa. Obiectivul acestor modificari este sa furnizeze informatii care sa permita utilizatorilor situatiilor financiare sa evalueze modificarile aparute in privinta datoriilor rezultate din activitati de finantare, incluzand modificari

Note la situatiile financiare

aparute atat din fluxuri de trezorerie, cat si din elemente nemonetare. Modificarile specifica faptul ca o modalitate de indeplinire a cerintelor de prezentare este aceea de a furniza o reconciliere tabelara intre soldurile initiale si cele finale in situatia pozitiei financiare in cazul datoriilor rezultate din activitati de finantare, incluzand modificari din fluxurile de trezorerie aferente activitatii de finantare, modificari rezultate din obtinerea sau pierderea controlului asupra filialelor sau a altor segmente, efectul modificarilor cursurilor de schimb, modificari ale valorii juste si alte tipuri de modificari. Aceste modificari nu a fost încă adoptate de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

- **IFRS 2: Clasificarea si evaluarea tranzactiilor cu plata pe baza de actiuni (modificari)**
Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Modificarile prevad cerinte de contabilizare a efectelor conditiilor necesare pentru a intra in drepturi si a efectelor conditiilor revocabile de intrare in drepturi asupra evaluarii platilor pe baza de actiuni decontate in numerar, a tranzactiilor cu plata pe baza de actiuni cu caracteristica de decontare neta a obligatiilor de impozitare la sursa, precum si pentru modificarile aduse termenilor si conditiilor aplicabile unei plati pe baza de actiuni care schimba clasificarea tranzactiei din tranzactie cu decontare in numerar in tranzactie cu decontare prin emiterea de intrumente de capitaluri proprii. Aceste modificari nu a fost încă adoptate de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.
- **IFRS 4: IFRS 9 Instrumente financiare cu IFRS 4 Contracte de asigurare (modificari)**
Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018. Modificarile se refera la preocuparile generate de implementarea noului Standard privind instrumentele financiare, IFRS 9, inainte de implementarea noului standard privind contractele de asigurare pe care Consiliul il dezvolta pentru a inlocui IFRS 4. Modificarile introduc doua optiuni pentru entitatile care emit contractele de asigurare: o exceptare temporara de la aplicarea IFRS 9 si o abordare de tip suprapunere care ar permite entitatilor care emit contracte din sfera de aplicare a IFRS 4 sa reclasifice, din contul de profit si pierdere in cadrul altor elemente ale rezultatului global, unele din veniturile si cheltuielile generate de activele financiare desemnate. Aceste modificari nu a fost încă adoptate de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.
- **IFRS 40: Transferul la investitii imobiliare (modificari)**
Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Modificarile clarifica momentul in care o entitate trebuie sa transfere imobile, inclusiv imobile in curs de constructie sau dezvoltare, in sau din cadrul investitiilor imobiliare. Modificarea prevede ca o modificare de utilizare are loc atunci cand imobilul indeplineste sau nu mai indeplineste definitia investitiilor imobiliare si exista dovezi cu privire la modificarea de utilizare. O simpla schimbare a intentiei conducerii cu privire la utilizarea unui imobil nu furnizeaza dovezi cu privire la o modificare de utilizare. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.
- **Interpretare IFRIC 22: Tranzactiile în valută și în avans**
Interpretarea intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 si aplicarea timpurie este permisa. Interpretarea clarifica modul de contabilizare a

Note la situatiile financiare

tranzactiilor care includ primirea sau plata unor sume in avans in valuta. Interpretarea acopera tranzactii in valuta pentru care entitatea recunoaste un activ nemonetar sau o datorie nemonetara rezultate din plata sau primirea unei sume in avans inainte ca entitatea sa recunoasca activul, cheltuiala sau venitul aferent. Interpretarea prevede ca, pentru a determina cursul de schimb, data tranzactiei este data recunoasterii initiale a activului nemonetar platit in avans sau a datoriei din venitul amanat. In cazul in care exista mai multe plati sau incasari efectuate in avans, atunci entitatea trebuie sa determine o data a tranzactiei pentru fiecare plata sau incasare a sumei in avans. Aceasta interpretare nu a fost inca adoptata de UE. Conducerea a estimat ca acest amendament nu are impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2010 – 2012, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 februarie 2015. Conducerea a estimat ca aceste amendamente nu au impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

- **IFRS 2 Plata pe baza de actiuni:** Aceasta imbunatatire modifica definitia „conditiei de intrare in drepturi” si a „conditiei de piata” si adauga definitii pentru „conditia de performanta” si „conditia de serviciu” (care, anterior, erau incluse in definitia „conditiilor de intrare in drepturi”).
- **IFRS 3 Combinari de intreprinderi:** Aceasta imbunatatire clarifica faptul ca o contraprestatie contingenta intr-o achizitie de intreprinderi care nu este clasificata drept capitaluri proprii, este evaluata ulterior la valoarea justa prin profit sau pierdere indiferent daca intra sau nu in domeniul de aplicare al IFRS 9 Instrumente financiare.
- **IFRS 8 Segmente de activitate:** Aceasta imbunatatire prevede ca o entitate sa prezinte rationamentele emise de membrii cadrelor de conducere atunci cand acestia pun in aplicare criteriile de agregare pentru segmentele de activitate si clarifica faptul ca o entitate trebuie sa prezinte numai reconcilierii ale totalului activelor segmentelor raportabile cu activele entitatii daca activele segmentelor sunt raportate cu regularitate.
- **IFRS 13 Evaluarea la valoarea justa:** Aceasta imbunatatire din cadrul Bazei pentru concluzii a IFRS 13 clarifica faptul ca, prin emiterea IFRS 13 si modificarea IFRS 9 si a IAS 39, nu a fost eliminata posibilitatea evaluarii creantelor si datoriiilor pe termen scurt care nu au o rata declarata a dobanzii la valoarea lor de facturare, fara actualizare, daca efectul neactualizarii nu este semnificativ.
- **IAS 16 Imobilizari corporale:** Imbunatatirea clarifica faptul ca, la momentul reevaluarii unui element de imobilizari corporale, valoarea contabila bruta este ajustata astfel incat sa corespunda valorii de reevaluare a valorii contabile nete.
- **IAS 24 Prezentarea informatiilor privind partile afiliate:** Imbunatatirea clarifica faptul ca o entitate care furnizeaza servicii de personal-cheie de conducere pentru entitatea care raporteaza sau pentru societatea-mama a entitatii care raporteaza este o parte afiliata a entitatii care raporteaza.
- **IAS 38 Imobilizari necorporale:** Imbunatatirea clarifica faptul ca, la momentul reevaluarii unei imobilizari necorporale, valoarea contabila bruta este ajustata astfel incat sa corespunda valorii de reevaluare a valorii contabile nete.

Note la situatiile financiare

IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2012 – 2014, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2016. Conducerea a estimat ca aceste amendamente nu vor avea impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

- **IFRS 5 Active imobilizate detinute in vederea vanzarii si activitati intrerupte** Modificarea clarifica faptul ca trecerea de la o metoda de cedare la o alta (prin cedare sau prin distribuire catre proprietari) nu trebuie considerata a fi un nou plan de cedare ci, mai degraba, este o continuare a planului initial. Prin urmare, nu exista o intrerupere in aplicarea cerintelor IFRS 5. De asemenea, modificarea clarifica faptul ca schimbarea metodei de cedare nu schimba data clasificarii.
- **IFRS 7 Instrumente financiare: informatii de furnizat.** Modificarea clarifica faptul un contract de servicii care include un onorariu poate reprezenta o implicare continua in activul financiar. De asemenea, modificarea clarifica faptul ca informatiile de furnizat conform IFRS 7 cu privire la compensarea activelor financiare si datoriilor financiare nu trebuie incluse in raportul financiar interimar simplificat.
- **IAS 19 Beneficiile angajatilor:** Modificarea clarifica faptul ca adancimea pietei pentru obligatiunile corporative de inalta calitate este evaluata pe baza monedei in care este exprimata obligatia, mai degraba decat in tara in care se afla obligatia. Cand nu exista o pieta extinsa pentru obligatiunile corporative de inalta calitate in moneda respectiva trebuie utilizate ratele aplicabile obligatiunilor de stat.
- **IAS 34 Raportarea financiara interimara:** Modificarea clarifica faptul ca informatiile interimare de prezentat trebuie fie sa existe in situatiile financiare interimare, fie incluse prin referinte incrucisate intre situatiile financiare interimare si specificarea includerii acestora in raportul financiar interimar mai extins (de ex.: in comentariile conducerii sau raportul de risc). Comitetul a specificat ca celelalte informatii din cadrul raportului financiar interimar trebuie sa fie puse la dispozitia utilizatorilor in aceeasi termeni ca si in cazul situatiilor financiare interimare si la aceeasi data. Daca utilizatorii nu au acces la alte informatii in acest fel, raportul financiar interimar este incomplet.

IASB a emis Imbunatatirile Anuale ale IFRS – Ciclul 2014 – 2016, care reprezinta o colectie de modificari ale IFRS. Modificarile intra in vigoare pentru perioade anuale incepand la sau dupa 1 ianuarie 2017 in cazul IFRS 12 Prezentarea informatiilor privind interesele in alte entitati si incepand la sau dupa 1 ianuarie 2018 in cazul IFRS 1 Adoptarea pentru prima data a Standardelor Internationale de Raportare Financiara si pentru IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie. Aplicarea timpurie este permisa in cazul IAS 28 Investitii in entitatile asociate si in asocierile in participatie. Aceste imbunatatiri anuale nu au fost inca adoptate de UE. Conducerea a estimat ca aceste amendamente nu vor avea impact semnificativ asupra situatiilor financiare ale Bancii.

- **IFRS 1 Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară:** Aceasta imbunatatire elimina exceptarile pe termen scurt cu privire la informatiile de furnizat cu privire la instrumentele financiare, beneficiile angajatilor si entitatile de investitii, aplicabile pentru entitatile care adopta pentru prima data Standardele Internationale de Raportare Financiara.

Note la situatiile financiare

- **IAS 28 Investiții în entități asociate și întreprinderi comune:** Modificarea clarifica faptul ca alegerea de a evalua la valoarea justa prin contul de profit si pierdere o investitie intr-o entitate asociata sau intr-o asociere in participatie care este detinuta de o entitate care reprezinta o asociere in participatiune sau de o alta entitate care se califica, este disponibila pentru fiecare investitie intr-o entitate asociata sau intr-o asociere in participatie pentru fiecare investitie in parte, la recunoasterea initiala.
- **IFRS 12 Prezentarea intereselor în alte entități:** Modificarea clarifica faptul ca cerintele de prezentare din IFRS 12, cu exceptia celor din informatiile financiare rezumate pentru filiale, asocieri in participatie si entitati asociate, se aplica intereselor unei entitati intr-o filiala, asociere in participatie si entitate asociata care sunt clasificate drept detinute in vederea vanzarii, detinute in vederea distributiei sau activitate intrerupta conform IFRS 5.

r) Prima de stat

Prima de stat se acorda clientilor, persoane fizice cu cetatenia romana si cu domiciliul stabil in Romania, care au incheiat un contract de economisire-creditare cu o banca de economisire si creditare in domeniul locativ.

Prima de stat este stabilita la 25% din suma economisita in anul respectiv de catre client si nu poate depasi echivalentul in lei a 250 Euro, calculat la rata de schimb leu/Euro comunicata de Banca Nationala a Romaniei pentru ultima zi lucratoare a anului de economisire.

In baza contractului de economisire-creditare, clientul imputerniceste Banca sa solicite in numele sau prima acordata de stat pentru depunerile anuale efectuate, iar la primirea acesteia, Banca are obligatia de a credita conturile clientilor cu prima de stat aferenta.

Banca nu inregistreaza in contabilitatea proprie prima de stat solicitata in numele clientilor sai. Banca inregistreaza prima de stat la incasarea acesteia si crediteaza conturile clientilor sai cu sumele efectiv incasate.

s) Rezerve legale si statutare

Conform legislatiei romanesti privind institutiile si operatiunile bancare, Banca trebuie sa repartizeze profitul la rezerve sau dividende, pe baza situatiilor financiare intocmite in conformitate cu reglementarile contabile si de raportare emise de Banca Nationala a Romaniei si de Ministerul Finantelor Publice. Sumele transferate in conturile de rezerve trebuie sa fie folosite in scopurile definite in momentul transferului.

Banca trebuie sa constituie rezerva legala potrivit legislatiei societatilor comerciale, respectiv cel putin 5% din profitul brut pana ce aceasta va atinge minimum 20% din capitalul social.

De asemenea, potrivit prevederilor Ordonantei de urgenta nr. 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului, bancile de economisire si creditare in domeniul locativ alocă anual din profit la fondul special diferenta dintre veniturile realizate ca urmare a

Note la situatiile financiare

plasamentelor temporare efectuate din masa de repartizare neutilizata pentru finantarea in baza contractelor de economisire-creditare, din cauza neindeplinirii de catre clienti a conditiilor de repartizare, si veniturile care s-ar fi realizat ca urmare a finantarii in baza contractului de economisire-creditare, in limita a 3% din depozitele atrase. Fondul special poate fi lichidat, la sfarsitul anului, in limita partii care depaseste 3% din depozitele atrase.

4. Politici de gestionare a riscului financiar

a) Introducere

Ca rezultat al folosirii instrumentelor financiare, Banca este expusa urmatoarelor riscuri:

- Riscul de credit
- Riscul de rata a dobanzii din activitati in afara portofoliului de tranzactionare
- Riscul de lichiditate
- Riscul de piata

Organizarea gestionarii riscurilor si procesele de control sunt urmatoarele:

Actiune	Risc atenuat	Frecventa	Departament
Separarea activitatii de trezorerie de cea de Back Office	Risc operational	Zilnic	Trezorerie / Contabilitate
Controlul si monitorizarea limitelor de tranzactionare ale Departamentului de Trezorerie	Risc de credit/Risc de piata/Risc operational	Zilnic	Departamentul Risk Management si Organizare
Analiza gap-ului de rata a dobanzii	Risc de piata/Risc al ratei de dobanda	Lunar	Departamentul Trezorerie
Simularea de scenarii / Teste de stres	Toate riscurile semnificative	Anual/oricand se considera necesar	Departamentul Trezorerie Departamentul Risk Management si Organizare
Pregatirea si conducerea sedintelor ALCO	Risc de piata / Risc al ratei de dobanda	De 2 ori pe trimestru	Departamentul Trezorerie
Implementarea masurilor propuse de ALCO	Risc de piata	De 2 ori pe trimestru	Departamentul Trezorerie
Pregatirea si conducerea sedintelor CR	Risc de credit/Risc operational/Risc reputational/Risc de conformitate/Risc strategic	Trimestrial	Departamentul Risk Management si Organizare Departamentul Juridic si Conformitate
Implementarea masurilor propuse de CR	Risc de credit/Risc operational/Risc reputational/Risc de conformitate/ Risc strategic	Trimestrial	Departamentul Risk Management si Organizare Departamentul Juridic si Conformitate
Verificarea derularii proceselor, mentinerea, calcularea si monitorizarea limitelor activitatilor, precum si contabilizarea corecta a instrumentelor financiare utilizate	Risc operational	Conform cu planul ajustat de audit al riscului	Departamentul de Audit Intern

Note la situatiile financiare

Analizarea potentialului de plata a viitorilor clienti precum si a celor deja existenti in portofoliu, pentru eventuale derogari	Risc de credit	La solicitarea unui credit	Directia Creditare Comitetul de Credite Departamentul Risk Management si Organizare
Controlul intern legat de rambursarea creditelor	Risc de credit	Inainte de rambursarea imprumutului	Directia Creditare
Stabilirea Planului de urgenta pentru gestionarea lichiditatii in situatiile de criza	Risc de lichiditate	Cand se considera necesar	Departamentul Trezorerie/ALCO
Controlul lichiditatii pe termen scurt	Risc de lichiditate	Lunar	Departamentul Trezorerie/ ALCO
Identificarea si evaluarea riscurilor operationale	Risc operational	Anual	Departamentul Risk Management si Organizare
Monitorizarea pierderilor operationale	Risc operational	Lunar	Departamentul Risk Management si Organizare
Monitorizarea KRI	Risc operational	Trimestrial	Departamentul Risk Management si Organizare

Comitetul de Audit al Bancii este responsabil pentru monitorizarea conformitatii cu politicile si procedurile de gestionare a riscului in Banca si pentru adecvarea mecanismelor de control in relatie cu riscurile cu care se confrunta Banca. Comitetul de Audit este asistat in indeplinirea acestor sarcini de Departamentul de Audit intern.

Auditul intern efectueaza revizuri regulate asupra controalelor si procedurilor interne, iar rezultatele sunt raportate Comitetului de Audit si Consiliului de Supraveghere, asigurand in acest mod functia independenta de control intern.

Comitetul de Administrare a Riscurilor al Consiliului de Supraveghere consiliaza Consiliul de Supraveghere si Directoratul cu privire la apetitul la risc al bancii si strategia privind administrarea riscurilor si asista Consiliul de Supraveghere si Directoratul in supravegherea implementarii strategiei respective.

Banca a infiintat, de asemenea, Comitetul de Credite, ALCO si respectiv Comitetul de Administrare a Riscurilor Operationale, formate din membrii Directoratului si respectiv angajati ai bancii, aceste Comitete jucand un rol important in gestionarea riscurilor.

Banca aplica metoda standard de abordare a riscului (SA) pentru riscul de credit si abordarea indicatorului de baza (BIA) pentru riscul operational.

b) **Riscul de credit**

Riscul de credit este riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor si capitalului ca urmare a neindeplinirii, de catre debitor, a obligatiilor contractuale, sau a esecului acestuia in indeplinirea celor stabilite.

Banca este expusa la riscul de credit atat prin activitatile sale de creditare a clientelei, cat si din activitatea de tranzactionare.

Riscul de credit din activitatea de creditare a clientelei

Comitetul de Credite este direct subordonat Directoratului, avand urmatoarele atributii:

Note la situatiile financiare

- Furnizeaza Comitetului de Administrare a Riscului informatii referitoare la problemele semnificative si la evolutiile riscului de credit, care ar putea influenta profilul de risc al Bancii;
- Stabileste si mentine standarde sanatoase de creditare;
- Analizeaza si aproba aplicatiile de credit, precum si modificarile ulterioare aprobarii;
- Analizeaza si monitorizeaza activitatea de creditare din cadrul Directiei Creditare, stabilind masuri concrete pentru imbunatatirea acesteia;
- Aproba masurile care trebuie luate in cazul creditelor neperformante.

Referitor la activitatea de trezorerie, obiectivul Bancii este de a avea risc implicit minim, prin selectia riguroasa a contrapartidelor si prin stabilirea limitelor la nivelul portofoliului de trezorerie.

La 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015, situatia expunerii la riscul de credit se prezinta dupa cum urmeaza:

<i>31 decembrie 2016</i>	Expuneri brute subcolateralizate	Garantii aferente expunerilor brute subcolateralizate	Diferenta	Expuneri brute supracolate realizate	Garantii aferente expunerilor brute supracolate realizate	Diferenta
Credite si avansuri acordate clientilor <i>din care</i>						
Credit anticipat	20.885.957	6.978.565	-13.907.393	24.189.435	51.686.785	27.497.350
Credit direct		-	-	30.263.414	66.074.466	35.811.052
Credit intermediar	16.708.699	6.962.845	-9.745.853	5.672.500	8.420.459	2.747.959
Credit locativ	12.295.457	-	-12.295.457	13.397.363	75.318.674	61.921.311
Total	49.890.113	13.941.410	-35.948.703	73.522.712	201.500.384	127.977.672

<i>31 decembrie 2015</i>	Expuneri brute subcolateralizate	Garantii aferente expunerilor brute subcolateralizate	Diferenta	Expuneri brute supracolate realizate	Garantii aferente expunerilor brute supracolate realizate	Diferenta
Credite si avansuri acordate clientilor <i>din care</i>						
Credit anticipat	19.545.940	5.504.888	-14.041.052	21.552.670	46.791.885	25.239.215
Credit direct		-	-	21.331.247	45.845.506	24.514.257
Credit intermediar	13.629.133	5.762.308	-7.866.825	8.373.623	14.149.765	5.776.142
Credit locativ	12.671.150	31.900	-12.639.250	14.504.553	85.658.057	71.153.504
Total	45.846.223	11.299.096	-34.547.127	65.762.093	192.445.213	126.683.118

Garantiile totale aferente expunerilor brute includ garantii de natura depozitelor colaterale precum si cele de natura ipotecilor asupra proprietatilor imobiliare.

Note la situatiile financiare

Creditele acordate catre clientii bancari si nebankari sunt clasificate in urmatoarele categorii:

- a) credite depreciate;
- b) credite restante, dar nedepreciate;
- c) credite nici restante, nici depreciate.

La 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015 impartirea creditelor in functie de clasificarea de mai sus este urmatoarea (sume nete de ajustari depreciere):

<i>31 decembrie 2016</i>	Nota	Valoare contabila	Credite nici restante, nici depreciate	Credite restante, dar nedepreciate	Credite depreciate
Credite si avansuri acordate bancilor	13	38.200.531	38.200.531	-	-
Credite si avansuri acordate clientilor	14	122.041.106	118.357.504	3.184.176	499.426
<i>31 decembrie 2015</i>					
Credite si avansuri acordate bancilor	13	7.500.052	7.500.052	-	-
Credite si avansuri acordate clientilor	14	109.800.232	108.295.149	1.359.382	145.701

In conformitate cu normele interne ale bancii, aprobate de catre Banca Nationala a Romaniei, Banca a stabilit pentru clientii persoane fizice 5 categorii de performanta financiara, de la A la E, in ordinea descrescatoare a calitatii acesteia. Criteriul determinant in stabilirea performantei financiare este gradul de indatorare (sau anumite cazuri de deces si cazurile de fraudă). La data acordarii creditului, existand un grad de indatorare adecvat (altfel nu s-ar acorda creditul), performanta financiara este A. Pe durata derularii contractului de credit, banca monitorizeaza evolutia gradului de indatorare, si, in situatia in care exista o modificare confirmata (cu inregistrari) in sens negativ a veniturilor, se modifica nivelul performantei financiare.

Impartirea creditelor acordate clientilor pe tipuri de produse si respectiv categorii de performanta financiara (in conformitate cu prevederile Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 16/2012) este prezentata mai jos (sume nete de ajustari depreciere):

Note la situatiile financiare

31 decembrie 2016	Credite nici restante, nici depreciate		Restante dar nedepreciate		Depreciate		Total
	A	>A	A	>A	A	>A	
	Categoria de performanta financiara						
Credite Locative	25.119.025	58.647	349.184	-	-	-	25.526.856
Credite Intermediare	21.257.867	-	737.758	-	124.510	-	22.120.135
Credite Anticipate	43.254.745	-	1.050.689	-	107.745	-	44.413.179
Credite Directe	28.667.219	-	909.463	137.083	26.595	240.576	29.980.936
Total	118.298.856	58.647	3.047.094	137.083	258.850	240.576	122.041.106

31 decembrie 2015	Credite nici restante, nici depreciate		Restante dar nedepreciate		Depreciate		Total
	A		A		A	B	
	Categoria de performanta financiara						
Credite Locative	26.809.583		13.734		56.499	73.987	26.953.803
Credite Intermediare	21.561.059		-		345.107	4.026	21.910.192
Credite Anticipate	39.065.890		-		538.445	67.688	39.672.023
Credite Directe	20.844.883		-		419.331	-	21.264.214
Total	108.281.415		13.734		1.359.382	145.701	109.800.232

Riscul de credit din activitatea de trezorerie

Expuneri depreciate

Expunerile depreciate sunt credite sau investitii de valori mobiliare pentru care Banca stabileste ca exista dovezi obiective de depreciere (la nivel individual sau la nivelul grupurilor de active) si nu se asteapta sa colecteze toata valoarea creditului si dobanzile restante conform termenilor contractuali ai creditului.

Expuneri restante dar nedepreciate

Expunerile pot inregistra dobanzi si/sau rate restante, dar Banca considera ca nu este necesara deprecierea lor, datorita garantiei existente si/sau stadiului colectarii sumelor cuvenite Bancii.

Note la situatiile financiare

La 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015 clasamentul cronologic al expunerilor restante si nedepreciate este urmatorul:

31 decembrie 2016	Expunere bruta	Ajustari pentru depreciere	Depozite colaterale	Expunere neta de ajustari	Expunere neta de ajustari si depozite
1-30 zile	2,211,342	7,740	495,186	2,203,603	1,708,417
31-60 zile	984,018	3,444	146,548	980,574	834,026
61-90 zile	0	0	0	0	0
Total	3,195,360	11,184	641,733	3,184,176	2,542,443

31 decembrie 2015	Expunere bruta	Ajustari pentru depreciere	Depozite colaterale	Expunere neta de ajustari	Expunere neta de ajustari si depozite
1-30 zile	805,436	2,819	210,173	802,617	592,444
31-60 zile	558,721	1,956	81,960	556,765	474,806
61-90 zile	0	0	0	0	0
Total	1,364,157	4,775	292,133	1,359,382	1,067,250

Ajustari pentru depreciere

Banca stabileste o ajustare pentru depreciere care reprezinta o estimare a unei pierderi suferite care deriva din valoarea recuperabila din contract.

Componentele principale ale acestei ajustari sunt:

- ajustari pentru deprecieri identificate individual;
- ajustari pentru deprecieri identificate la nivel de grup;
- ajustari pentru deprecieri generate, dar neidentificate.

Banca apreciaza ca semnalele relevante pentru indicarea deprecierei expunerilor sunt cele descrise in nota 3f vii). La 31 decembrie 2016, in baza metodologiei interne descrise la Nota 3f vii, Banca recunoaste o ajustare colectiva pentru pierderi din creditele si avansurile acordate clientilor in valoare de 1.371.717 Lei (31 decembrie 2015: 1.808.088 Lei).

Note la situatiile financiare

O prezentare mai detaliata a creditelor si a ajustarilor pentru deprecierea creditelor este urmatoarea:

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Lei</i>		
Total credite inainte de ajustari pentru depreciere	123.412.823	111.608.320
Deprecieri colective (depreciere inregistrata dar neidentificata - IBNR)	-424.983	-362.976
Deprecieri identificate la nivel de grup	-946.734	-1.445.112
Total	122.041.106	109.800.232

Banca detine garantii pentru minimizarea riscului sub forma de ipoteci asupra proprietatilor imobiliare sau asupra depozitelor colaterale, si alte garantii de risc. Valorile garantiilor pentru credite si avansuri acordate clientelei la 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015 sunt prezentate mai jos:

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Lei</i>		
Garantii constand in depozite colaterale	23.137.606	20.443.858
Ipoteci imobiliare	192.209.369	183.300.452
Alte garantii	4.807.856	5.882.300
Total	220.154.831	209.626.610

Derecunoastere

Banca derecunoaste orice creante ce deriva dintr-un contract de credit si orice pierdere din depreciere legata de acestea atunci cand Comitetul de Credite al Bancii stabileste ca imprumuturile acordate nu pot fi recuperate. Concluzia se bazeaza pe evaluarea schimbarilor semnificative care au loc in performanta financiara a imprumutatului si care au determinat imposibilitatea de plata a obligatiei si/sau pe evaluarea diferentei dintre expunere si valoarea rezultata din recuperarea garantiilor.

Note la situatiile financiare

Analiza expunerilor maxime la riscul de credit si a garantiilor

Expunerea maxima la riscul de credit pe clase de risc la 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015 este prezentata mai jos. De asemenea, este prezentata si valoarea justa a garantiilor eligibile Basel III si expunerea neta la riscul de credit.

<i>31 decembrie 2016</i>	Expunere maxima la riscul de credit	Depozite colaterale	Expunere neta
Expuneri fata de administratii centrale sau banci centrale	617.098.454	-	617.098.454
Expuneri fata de institutii de credit	2.480.205	-	2.480.205
Expuneri fata de societati	-	-	-
Expuneri de tip retail	64.079.202	22.927.426	41.151.776
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	57.462.476		57.462.476
Expuneri in stare de nerambursare	499.427	212.269	287.158
Alte elemente			
Total	741.619.764	23.139.695	718.480.069

<i>31 decembrie 2015</i>	Expunere maxima la riscul de credit	Depozite colaterale	Expunere neta
Expuneri fata de administratii centrale sau banci centrale	559.721.659	-	559.721.659
Expuneri fata de institutii de credit	2.724.302	-	2.724.302
Expuneri fata de societati	-	-	-
Expuneri de tip retail	60.905.338	20.372.117	40.533.221
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	48.749.194	-	48.749.194
Expuneri in stare de nerambursare	145.700	71.740	73.960
Alte elemente	3.047.382	-	3.047.382
Total	675.293.575	20.443.857	654.849.718

Efectul financiar al colateralelor de tip proprietati imobiliare asupra portofoliului de credite este de 287.158 Lei, iar a colateralelor de tip depozite este de 212.269 Lei, reprezentand cresterea provizionului de risc de credit la 31 Decembrie 2016, atunci cand acesta se estimeaza fara a considera acoperirea cu colaterale.

Riscuri legate de activitatea de creditare

Riscul de tara

Banca nu este expusa semnificativ la riscul de tara, altul decat cel al Romaniei, deoarece:

- Creditarea persoanelor fizice este adresata rezidentilor;
- Portofoliul de trezorerie poate fi investit doar in contrapartide romanesti (administratia centrala, Banca Nationala a Romaniei si respectiv institutii de credit persoane juridice romane).

Note la situatiile financiare

Riscul rezidual

Riscul rezidual este riscul ca tehnicile de diminuare a riscului de credit sa nu fie atat de eficiente pe cat se asteapta a fi.

Principalele tipuri de garantii folosite de Banca sunt ipotecile asupra depozitelor colaterale si proprietatilor imobiliare. In scopul minimizarii riscului rezidual, Banca considera doar ipotecile asupra depozitelor colaterale ca fiind garantii financiare eligibile la calcularea cerintelor de capital.

Concentrarea riscului de credit

Nivelul gradului de concentrare in portofoliu este monitorizat in functie de diversi factori: tipul expunerii, categoria din care face parte contrapartida, aria geografica, marimea expunerii etc. Obiectivul Bancii este crearea unui portofoliu de credite diversificat, permitand controlul si managementul riscurilor asumate precum si evitarea deteriorarii calitatii portofoliului datorata similaritatilor dintre componentele sale. De asemenea, Banca monitorizeaza concentrarea riscului de credit pe sectoare si locatii geografice. O analiza la data raportarii a concentrarii riscului de credit rezultat din creditele si avansurile acordate si din titlurile de valoare este urmatoarea:

Lei	Note	Credite si avansuri acordate clientelei		Credite si avansuri acordate bancilor		Titluri de valoare	
		2016	2015	2016	2015	2016	2015
Concentratie pe sectoare							
Banci	13	-	-	38.200.531	7.500.052	-	-
Retail/Persoane fizice	14	122.041.106	109.800.232	-	-	-	-
Statul Roman	16/17	-	-	-	-	578.897.923	551.609.526
		122.041.106	109.800.232	38.200.531	7.500.052	578.897.923	551.609.526
Concentratie pe regiuni geografice							
Ardeal		22.122.815	20.305.997	-	-	-	-
Banat		3.085.095	2.776.593	-	-	-	-
Crisana		2.431.104	3.039.253	-	-	-	-
Maramures		2.418.139	2.403.374	-	-	-	-
Moldova		23.259.963	19.410.977	-	-	-	-
Muntenia		22.973.412	19.760.683	-	-	-	-
Oltenia		8.716.812	8.676.724	-	-	-	-
Dobrogea		2.696.703	2.420.777	-	-	-	-
Bucuresti		34.337.063	31.005.854	38.200.531	7.500.052	578.897.923	551.609.526
		122.041.106	109.800.232	38.200.531	7.500.052	578.897.923	551.609.526

Note la situatiile financiare

c) Riscul de rata a dobanzii din activitati in afara portofoliului de tranzactionare

Strategia Bancii in ceea ce privește riscul de rata a dobanzii din activitati in afara portofoliului de tranzactionare urmărește realizarea unui portofoliu cu senzitivitate redusa la variatiile ratei dobanzii.

Obiectivul strategiei privind riscul de rata a dobanzii din activitati in afara portofoliului de tranzactionare este mentinerea profilului de risc sub pragul de la care acesta devine semnificativ, prin urmatoarele metode:

- stabilirea unei politici privind investitiile și riscul de rata a dobanzii;
- stabilirea de limite pentru riscul de rata a dobanzii din activitati in afara portofoliului de tranzactionare și instituirea de sisteme de administrare a riscurilor care sa conduca la o mai buna cunoaștere, apreciere și limitare a acestui risc (raportul privind gap-urile de rata dobanzii, analiza senzitivitatii la variatia ratelor de dobanda, evaluarea modificarii valorii economice a bancii).

Ratele de dobanda ale activelor si datoriilor aferente clientilor sunt fixe pe toata perioada contractelor. Aceasta situatie rezulta din prevederile contractelor de economisire – creditare, in care ratele dobanzii aferente atat depozitelor clientilor, cat si creditelor acordate acestora sunt fixe pe perioada contractului, reducand astfel impactul riscului de dobanda asupra pozitiei financiare a Bancii.

Conform reglementarilor locale, Banca investeste in instrumente cu risc de credit redus: plasamente interbancare, titluri de trezorerie, obligatiuni municipale, obligatiuni corporative avand ca emitent exclusiv bancile comerciale si plasamente la Banca Nationala a Romaniei in depozite si certificate de depozite. Strategia Bancii de gestiune a riscului de piata este bazata pe estimarile referitoare la evolutia ratelor de dobanda si este prezentata, explicata si aprobata in intrunirile Comitetului de Administrare a Activelor si Pasivelor (“ALCO”).

Limitele de tranzactionare si autorizare aferente plasamentelor interbancare sunt stabilite, actualizate si monitorizate zilnic de catre Departamentul Risk Management si Organizare.

Riscul principal la care sunt expuse activitatile din afara portofoliului de tranzactionare este riscul de rata a dobanzii, respectiv riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor si capitalului ca urmare ale unor modificari adverse ale ratelor dobanzii. Riscul ratei dobanzii este gestionat in principal prin monitorizarea ecartului privind rata dobanzii. Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor este organismul responsabil pentru respectarea acestor limite, fiind asistat in monitorizarea lor zilnica de catre Departamentul Risk Management si Organizare.

In tabelele de mai jos sunt detaliate ecarturile Bancii privind rata dobanzii la data de 31 decembrie 2016 si la 31 decembrie 2015, prezentate la data cea mai apropiata dintre data maturitatii si data schimbarii dobanzii de referinta:

Note la situatiile financiare

31 decembrie 2016	Nota	Valoare contabila	Pana la 3 luni	Intre 3 luni si 1 an	Intre 1 an si 5 ani	Peste 5 ani
<i>In Lei</i>						
Active financiare nederivate						
Numerar si echivalente de numerar	12	2.687.912	2.687.912	-	-	-
Credite si avansuri acordate bancilor	13	38.200.531	38.200.531	-	-	-
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	473.465.343	-	101.366.186	313.714.563	58.384.594
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	105.432.580	-	25.881.916	79.550.663	-
Credite si avansuri acordate clientelei	14	122.041.106	4.528.254	8.742.676	57.945.048	50.825.128
Alte active	19	260.338	260.338	-	-	-
Total active financiare		742.087.810	45.677.035	135.990.779	451.210.274	109.209.722
Datorii financiare nederivate						
Depozite atrase de la clienti	20	666.015.104	279.023.932	57.658.594	300.191.192	29.141.386
Alte datorii	22	1.789.709	1.789.709	-	-	-
Total datorii financiare		667.804.813	280.813.641	57.658.594	300.191.192	29.141.386
Surplus / (deficit)		74.282.997	-235.136.606	78.332.185	151.019.082	80.068.336

31 decembrie 2015	Nota	Valoare contabila	Pana la 3 luni	Intre 3 luni si 1 an	Intre 1 an si 5 ani	Peste 5 ani
<i>In Lei</i>						
Active financiare nederivate						
Numerar si conturi curente	12	3.350.382	3.350.382	-	-	-
Credite si avansuri acordate bancilor	13	7.500.052	7.500.052	-	-	-
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	451.763.143	-	102.842.584	264.471.810	84.448.749
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	99.846.383	73.887.074	-	25.959.309	-
Credite si avansuri acordate clientelei	14	109.800.232	2.760.432	8.255.619	54.123.470	44.660.711
Alte active	20	507.391	507.391	-	-	-
Total active financiare		672.767.583	88.005.331	111.098.203	344.554.589	129.109.460
Datorii financiare nederivate						
Datorii fata de clientela	20	598.826.679	207.687.817	67.825.868	286.699.343	36.613.651
Alte datorii	23	4.771.526	4.771.526	-	-	-
Total datorii financiare		603.598.205	212.459.343	67.825.868	286.699.343	36.613.651
Surplus / (deficit)		69.169.378	-124.454.012	43.272.335	57.855.246	92.495.809

Note la situatiile financiare

Intervalul de variatie al ratelor de dobanda

Urmatorul tabel prezinta ratele de dobanda nominala anuala obtinute sau oferite de catre Banca pentru activele si datoriile sale purtatoare de dobanda, denumite in Lei, in cursul exercitiului financiar 2016:

Intervalul de variatie al ratelor de dobanda		
Active	MIN	MAX
Credite si avansuri acordate bancilor	0,25%	0,40%
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	1,47%	7,25%
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	0,5%	3,47%
Credite si avansuri acordate clientelei	4,50%	12,90%
Datorii		
Depozite atrase de la clienti	1,50%	3,00%
Imprumuturi de la banci si alte institutii financiare	0,4%	0,5%

Urmatorul tabel prezinta ratele de dobanda nominala anuala obtinute sau oferite de catre Banca pentru activele si datoriile sale purtatoare de dobanda, denumite in Lei, in cursul exercitiului financiar 2015:

Intervalul de variatie al ratelor de dobanda		
Active	MIN	MAX
Credite si avansuri acordate bancilor	0,25%	2,00%
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	1,15%	4,43%
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	0,75%	1,85%
Credite si avansuri acordate clientelei	4,50%	12,90%
Datorii		
Depozite atrase de la clienti	1,50%	3,00%
Imprumuturi de la banci si alte institutii financiare	0,3%	0,4%

In ceea ce priveste senzitivitatea la riscul de rata a dobanzii, in conformitate cu prevederile legale, banca monitorizeaza valoarea indicatorului "modificarea potentiala a valorii economice a unei institutii de credit ca urmare a schimbarii nivelurilor ratelor dobanzii ", socul aplicat fiind de +/-200 bps. Acest indicator este calculat conform prevederilor Regulamentului 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului.

Note la situatiile financiare

Modificarea potentiala a valorii economice a Bancii ca urmare a schimbarii nivelurilor ratelor dobanzii pentru 31 decembrie 2016 este de 6,78% (31 decembrie 2015: 5,02%) din fondurile proprii (2016: 69.453.914 lei si 2015: 68.539.501 lei) calculate in conformitate cu prevederile Regulamentului 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului. Banca respecta cerinta legala de maxim 20%.

d) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate este riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor si capitalului, determinat de incapacitatea institutiei de credit de a-si indeplini obligatiile la scadenta acestora.

Strategia Bancii in gestionarea lichiditatii asigura in mod rezonabil ca vor exista intotdeauna lichiditati suficiente pentru plata datoriilor la scadenta, atat in conditii normale cat si in conditii de stres, fara a genera pierderi inacceptabile sau a afecta reputatia Bancii. Riscul de lichiditate este monitorizat zilnic de catre Departamentul Trezorerie in baza informatiilor primite de la diferite departamente ale Bancii, in ceea incat expunerea la riscul de lichiditate sa fie distribuita prudent pe benzile de maturitate. Toate instrumentele financiare cu dobanzi fixe sunt achizitionate cu intentia generala de a le detine pana la scadenta (strategia „cumpara si pastreaza”). Totusi, Banca a clasificat mai multe instrumente de creante ca disponibile pentru vanzare, cu scopul de a fi in masura sa obtina o rezerva de lichiditate adecvata, atunci cand va fi cazul.

In scopul gestionarii eficiente a lichiditatii pe termen mediu, Banca realizeaza si o analiza a fluxuri de trezorerie viitoare, in baza evolutiilor estimate ale activelor, datoriilor si elementelor din afara bilantului.

Banca a incheiat un contract de facilitate de credit stand by cu Raiffeisen Bank S.A., prin care poate apela la resurse financiare in cazul in care este nevoie. Departamentul Trezorerie estimeaza zilnic disponibilitatile Bancii pentru platile curente planificate si neplanificate. Sursele de lichiditate ale Bancii sunt stabile atat din punct de vedere al marimii cat si al structurii. Rezilierea contractului de economisire si retragerea banilor de catre un client conduce la anulara obligatiei Bancii de a garanta acordarea unui imprumut respectivului client.

Fluxurile de trezorerie probabile a se genera/ potientiale in viitor in Banca si tipurile acestora sunt detaliate mai jos:

Tipul fluxului de trezorerie	Flux de trezorerie
Neprogramat	Contributiile noilor clienti
	Rambursarile de credit neprogramate
	Retragerile neprogramate ale clientilor care reziliaza contractele
Programat	Contributiile lunare ale clientilor pe contracte cu fix-pay
	Rambursari de credite si plati ale ratelor de credit
	Colectarea primei de la stat
	Dobanzi platite si incasate de la clienti
	Cheltuielile operationale ale Bancii
	Venituri din dobanzi din activitatea de investitie

Note la situatiile financiare

	Numerar eliberat din cedarea sau rambursarea unei investitii
Discretionar	Plasamentele si investitiile financiare ale Bancii

Departamentul de Trezorerie intocmeste lunar o situatie a fluxurilor de trezorerie estimate, care include toate iesirile si intrarile de numerar programate, utilizand informatii de la toate departamentele implicate in proces. Pe baza acesteia, Departamentul Trezorerie determina nivelul optim de investitie al lichiditatilor, coreland maturitatile plasamentelor interbancare cu platile programate; in acelasi timp, Departamentul Trezorerie mentine un nivel minim de lichiditati pentru a fi folosite in cazul platilor neprogramate, fara a pierde veniturile din dobanzi din retragerea in avans a plasamentelor.

Analiza maturitatilor activelor si datoriilor financiare ale Bancii (cuprinzand numai active si datorii financiare nederivate, incluzand angajamente de credit recunoscute) este detaliata mai jos si prezentata pe maturitatea contractuala ramasa:

Note la situatiile financiare

4. Politici de gestionare a riscului financiar (*continuare*)

d) Riscul de lichiditate (*continuare*)

31 decembrie 2016	Nota	Valoare contabila	Valoare bruta a intrarii/(iesirii)	Pana la 3 luni	Intre 3 luni si 1 an	Intre 1 an si 5 ani	peste 5 ani
In Lei							
Active financiare nederivate							
Numerar si conturi curente	12	2.687.912	2.687.912	2.687.912	-	-	-
Credite si avansuri acordate bancilor	13	38.200.531	38.200.531	38.200.531	-	-	-
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	473.465.343	519.023.300	3.404.375	116.639.650	360.873.275	38.106.000
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	105.432.580	107.602.250	1.460.875	27.551.500	78.589.875	-
Credite si avansuri acordate clientelei	14	122.041.106	124.916.702	4.587.752	9.106.133	59.731.535	51.491.282
Alte active	19	260.338	260.338	260.338	-	-	-
Total		742.087.810	792.691.033	50.601.783	153.297.283	499.194.685	89.597.282
Datorii financiare nederivate							
Datorii fata de clientela	20	- 666.015.104	-669.113.349	- 268.427.679	- 58.205.280	- 311.904.098	- 30.576.292
Alte datorii	22	-1.789.709	-1.789.709	-1.789.709	-	-	-
Total		- 664.225.395	- 667.323.640	- 266.637.970	- 58.205.280	- 311.904.098	- 30.576.292
Surplus / (deficit)		77.862.415	125.367.393	- 216.036.187	95.092.003	187.290.587	59.020.990

Note la situatiile financiare

4. Politici de gestionare a riscului financiar (continuare)

d) Riscul de lichiditate (continuare)

31 decembrie 2015	Nota	Valoare contabila	Valoare bruta a intrarii/(iesirii)	Pana la 3 luni	Intre 3 luni si 1 an	Intre 1 an si 5 ani	peste 5 ani
In Lei							
Active financiare nederivate							
Numerar si conturi curente	12	3.350.382	3.350.382	3.350.382	-	-	-
Credite si avansuri acordate bancilor	13	7.500.052	7.500.052	7.500.052	-	-	-
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	451.763.143	491.948.950	-	118.545.650	288.349.600	85.053.700
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	99.846.383	101.183.125	74.618.000	-	26.565.125	-
Credite si avansuri acordate clientelei	14	109.800.232	145.431.713	6.390.463	12.565.697	71.834.937	54.640.616
Alte active	19	507.391	507.391	507.391	-	-	-
Total		672.767.583	749.921.613	92.366.288	131.111.347	386.749.662	139.694.316
Datorii financiare nederivate							
Datorii fata de clientela	20	- 598.826.679	- 610.454.509	- 202.192.447	- 68.627.998	- 300.750.525	- 38.883.539
Alte datorii	22	- 4.771.526	- 4.771.526	- 4.771.526	-	-	-
Total		- 594.055.153	- 605.682.983	- 197.420.921	- 68.627.998	- 300.750.525	- 38.883.539
Surplus / (deficit)		78.712.430	144.238.630	- 105.054.633	62.483.349	85.999.137	100.810.777

e) **Riscul de piata**

Riscul de piata reprezinta riscul de a inregistra pierderi aferente pozitiiilor din bilant si din afara bilantului datorita fluctuatiilor nefavorabile pe piata ale preturilor (cum ar fi, de exemplu, preturile actiunilor, ratele de dobanda, cursurile de schimb valutare).

Gestiunea riscurilor de piata

Riscul valutar (componenta a riscului de piata, care rezulta din fluctuatiile de pe piata valutara) nu este un risc semnificativ deoarece activitatile Bancii sunt denumite in moneda locala (Lei), iar Banca detine valuta numai pentru operatiunile administrative curente.

f) **Riscul operational**

Riscul operational este riscul inregistrarii de pierderi directe sau indirecte rezultand dintr-o gama larga de factori interni asociati cu procesele, personalul, tehnologia sau infrastructura Bancii, sau factori externi, altii decat cei asociati riscurilor de credit, de piata sau de lichiditate, cum ar fi cei care rezulta din cerintele legale si regulatorii sau din standardele general acceptate de politicile corporatiste.

Riscul operational provine din toate activitatile Bancii si apare la nivelul tuturor entitatilor.

Obiectivul Bancii este de a gestiona riscul operational astfel incat sa se evite inregistrarea de pierderi financiare cu impact negativ asupra Bancii, prin monitorizarea riscului potential la care este expusa organizatia si prin luarea de masuri de diminuare/eliminarea a acelor riscuri considerate neacceptate, dar si de a asigura o eficienta a costurilor prin evitarea procedurilor excesive de control, care restrictioneaza initiativa si creativitatea.

Responsabilitatea principala a dezvoltarii si implementarii controalelor legate de riscul operational revine conducerii Bancii, care este sprijinita in procesul de prevenire a riscului operational de dezvoltarea standardelor generale de gestionare a riscului pe urmatoarele domenii:

- Cerinte de separare a responsabilitatilor, inclusiv autorizarea independenta a tranzactiilor;
- Cerinte de reconciliere si monitorizare a tranzactiilor;
- Alinierea la cerintele regulatorii si legale;
- Documentarea controalelor si procedurilor;
- Cerinte de analiza periodica a riscului operational la care este expusa Banca si adecvarea controalelor si procedurilor pentru a preveni riscurile identificate;
- Cerinte de raportare a pierderilor operationale si propuneri de remediere a acestora;
- Dezvoltarea unor planuri contingente;

- Dezvoltarea si instruirea profesionala;
- Stabilirea unor standarde de etica;
- Diminuarea riscului, inclusiv asigurarea impotriva acestuia, acolo unde este cazul.

g) Gestionarea capitalului

Reglementarile de capital

Banca Nationala a Romaniei reglementeaza si monitorizeaza cerintele de capital ale Bancii. Banca monitorizeaza si raporteaza lunar adecvarea capitalului, in conformitate cu reglementarile in vigoare, aceasta incadrandu-se confortabil in limitele admise, atat la 31 decembrie 2016 cat si la 31 decembrie 2015.

Banca a indeplinit permanent si intregral cerintele reglementate de capital.

Banca a stabilit limite si metodologii interne pentru calculul adecvarii interne a adecvarii capitalului la riscuri si realizeaza o analiza detaliata, prin care:

- Identifica, masoara, reduce si raporteaza riscurile posibile la care banca poate fi expusa, pentru calcularea si evaluarea continua a necesitatilor de capital intern;
- Planifica si mentine sursele de capital intern necesare realizarii adecvarii capitalului la profilul sau de risc.

In cadrul procesului intern de evaluare a adecvarii capitalului la riscuri, Banca ia in considerare toate riscurile semnificative, inclusiv riscurile pentru care calculeaza cerinte reglementate de capital, riscurile rezultate din aplicarea unor abordari mai putin sofisticate, riscul rezidual, riscul de rata a dobanzii din activitati in afara portofoliului de tranzactionare, riscul de concentrare etc.

Pe baza calculelor cerintelor interne de capital si a surselor de capital, Banca isi stabileste si monitorizeaza limite legate de adecvarea interna a capitalului.

Capitalul de reglementare al Bancii este analizat la doua niveluri:

- Nivelul 1 de capital, care include capitalul social, primele de capital, obligatiunile perpetue, rezultatul reportat, rezervele si interesul minoritar dupa deduceri pentru valoarea neta a fondului comercial si a activelor necorporale, precum si alte ajustari regulatorii aferente elementelor de capitaluri proprii dar care sunt tratate distinct din motive de adecvare a capitalului.
- Nivelul 2 de capital, care include datoriile subordonate calificate, ajustari pentru depreciere la nivel colectiv si rezerva de valoare justa aferenta castigurilor nerealizate din instrumentele de capital clasificate ca disponibile pentru vanzare.

Situatia capitalului Bancii la data de 31 decembrie a fost urmatoarea:

<i>In Lei</i>	2016	2015
Nivel 1 de capital	69.453.914	68.539.501
Capitalul social	131.074.560	131.074.560
Rezultat reportat si rezerve	-60.836.796	-61.786.131
Mai putin activele necorporale	-783.850	-748.928
Nivel 2 de capital	-	-
Total capital*	69.453.914	68.539.501
Cerinte de capital pentru riscul de credit	5.254.396	4.934.512
Cerinte de capital pentru riscul de piata	-	-
Cerinte de capital pentru riscul operational	3.048.026	2.986.124
Total cerinte de capital	8.302.422	7.920.636
Indicatorul de solvabilitate (Total capital/ Cerinte de capital *8%)	66,92%	69,23%

*pe baza informatiilor financiare statutare, asa cum este solicitat de legislatia aferenta adecvării capitalului din Romania.

Adecvarea de capital este monitorizata lunar, obiectivele Bancii fiind mentinerea unei rate adecvata de solvabilitate si protejarea capacitatii acesteia de a-si efectua operatiunile in mod constant.

h) Riscul aferent impozitarii

Legislatia fiscala din Romania contine reguli detaliate si complexe si a suferit diferite modificari in ultimii ani. Interpretarea textului legii si implementarea practica a procedurilor privind legislatia fiscala poate varia si exista riscul ca anumite prevederi sa fie interpretate diferit de autoritatile fiscale fata de interpretarea Bancii. Mai mult, recenta adoptare a Standardelor Internationale de Raportare Financiara adoptate de catre Uniunea Europeana de catre institutiile de credit a adus implicatii fiscale aditionale si ar putea genera un potential risc fiscal.

In plus, Guvernul Romaniei detine un numar de agentii autorizate sa efectueze auditul (controlul) companiilor care opereaza pe teritoriul Romaniei. Aceste controale sunt similare auditurilor fiscale din alte tari si pot acoperi nu numai aspecte fiscale, dar si alte aspecte legale si regulatorii care prezinta interes pentru aceste agentii. Este posibil ca Banca sa continue sa fie supusa controalelor fiscale pe masura emiterii unor noi reglementari fiscale.

Banca nu a fost supusa niciunui control fiscal in ultimii 5 ani.

5. Estimari contabile si judecati semnificative

Banca face estimari si utilizeaza ipoteze care afecteaza valorile raportate ale activelor si datoriilor in urmatorul exercitiu financiar. Estimările si judecatile respective sunt evaluate in mod regulat si se bazeaza pe experienta trecuta si pe alti factori, inclusiv asteptarile viitoare care sunt considerate a fi rezonabile in circumstantele date.

Pierderi din deprecierea creditelor

Activele contabilizate la cost amortizat sunt revizuite pentru depreciere conform Notei 3.g.viii

Banca revizuieste lunar portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active. Pentru a determina daca ar trebuie inregistrata o pierdere din depreciere, Banca emite judecati cu privire la existenta de date observabile care sa indice o diminuare a fluxurilor de numerar estimate viitoare ale unui portofoliu de credite, inainte ca diminuarea sa poata fi identificata pentru un credit individual din portofoliu. De exemplu, date observabile pot fi de tipul schimbarilor nefavorabile in comportamentul de plata al unor debitori dintr-un grup sau ale conditiilor economice, nationale sau locale, care se coreleaza cu incidente de plata din partea grupului de debitori.

Banca foloseste estimari bazate pe experienta pierderilor din trecut, din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit. Banca efectueaza anual diverse analize bazate pe experienta pierderilor din trecut (evolutia creditelor depreciate pe tip credite, evolutia recuperarilor pe tip credite etc.). Pentru moment, concluzia acestor analize este ca datele nu sunt relevante statistic pentru a folosi propriul istoric. Ca urmare, cu exceptia creditelor depreciate, individual semnificative (unde este utilizata metoda Discouted Cash Flows), Banca se raporteaza la benchmarkurile actionarilor sai, fundamentandu-si astfel un procent adecvat caracteristicilor propriului portofoliu, pe care il utilizeaza pentru calculul ajustarilor de depreciere. Metodologia si ipotezele folosite sunt revizuite regulat, pentru a se verifica daca este oportun ca banca sa isi construiasca modele proprii, astfel incat apreciem ca decalajele intre valorile estimate si valorile reale sunt minime. Metodologia si ipotezele folosite pentru a estima pierderile din depreciere sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente intre valorile estimate si valorile reale.

Estimarea pierderilor din credite tine cont de efectele vizibile ale conditiilor pietei actuale asupra estimarilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientelei. Avand in vedere incertitudinile constatate pe pietele financiare (internationale si locale), astfel de estimari vor necesita revizuri periodice. Prin urmare, Banca a estimat pierderile din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor bazata pe metodologia interna descrisa la Nota 3.f.viii si a stabilit ca nu mai sunt necesare si alte ajustari pentru acoperirea pierderii estimate din deprecierea creditelor decat cele prezentate in situatiile financiare.

Pierderi din deprecierea creantelor din comisioane

Banca revizuieste lunar creantele din comisioane aferente contractelor de economisire pentru a evalua deprecierea acestor active. Pentru a stabili daca o pierdere din depreciere ar trebui inregistrata in contul de profit si pierdere, Banca emite judecati cu privire la existenta de date observabile care sa indice daca valorile calculate folosind

metodologia in vigoare de recunoastere a unei pierderi din deprecierea creantelor din comisioane difera de valorile reale ale pierderii.

Asa cum aceasta a fost descrisa in nota 3c, Banca a adoptat o politica noua de recunoastere a comisioanelor, conform careia veniturile din speze si comisioanele aferente contractelor de economisire sunt recunoscute in contul de profit si pierdere in masura in care acestea sunt incasate. Comisioanele ce nu au fost colectate pana la data bilantului, inasa au fost prevazute in contractul de economisire creditare incheiat in relatia cu clientul, sunt inregistrate in conturi din afara bilantului si, astfel, evaluarile de depreciere pentru comisioanele neincasate nu mai sunt necesare.

Valoarea justa a instrumentelor financiare disponibile pentru vanzare

Valoarea justa a instrumentelor financiare care nu sunt tranzactionate pe o piata activa (spre exemplu, titluri de stat si certificate de depozit nelistate) este determinata folosind tehnici de evaluare. Banca foloseste judecati pentru a selecta metoda de evaluare si emite ipoteze bazate in principal pe conditiile de piata existente la fiecare data a raportarii.

Instrumente financiare detinute pana la scadenta

In clasificarea activelor financiare nederivate detinute pana la scadenta, cu plati fixe sau determinabile si maturitate stabilita, Banca urmeaza indrumarile IAS 39. Aceasta clasificare presupune judecati semnificative. Banca evalueaza la fiecare data de raportare intentia si posibilitatea detinerii acestor instrumente pana la maturitate. Instrumentele financiare detinute pana la scadenta sunt prezentate in situatiile financiare la cost amortizat.

Evaluarea instrumentelor financiare

Banca masoara valoarea justa a instrumentelor financiare folosind una din urmatoarele metode de ierarhizare ce reflecta importanta datelor folosite in realizarea acestor masuratori:

- Nivelul 1: Cotatii de pe o piata activa pentru instrumente similare;
- Nivelul 2: Tehnici de evaluare bazate pe date observabile direct sau indirect. Aceasta categorie include instrumente evaluate folosind: cotatii de pe o piata activa pentru instrumente similare; cotatii de piata pentru instrumente similare de pe piete care sunt considerate mai putin active; sau alte tehnici de evaluare unde datele semnificative pot fi direct sau indirect observate in datele de pe piata;
- Nivelul 3: Tehnici de evaluarea bazate pe date care nu pot fi observate in piata. Aceasta categorie include toate instrumentele a caror metoda de evaluare nu include date observabile si datele neobservabile au o influenta semnificativa asupra evaluarii instrumentului. Aceasta categorie include instrumente care se evalueaza pe baza unor cotatii de piata pentru instrumente similare unde ajustari neobservabile sau presupuneri sunt necesare pentru a reflecta diferenta dintre instrumente.

Valorile juste ale activelor si datoriilor financiare care sunt tranzactionate pe piete active sunt stabilite in baza preturilor de cotation pe piata sau in baza cotationilor utilizate de persoanele autorizate care tranzactioneaza. Pentru toate celelalte instrumente financiare, valorile juste sunt determinate prin folosirea tehnicilor de evaluare. Tehnicile de evaluare includ modelul valorii actualizate nete si al fluxurilor viitoare de numerar, dar si alte modele de evaluare. Ipotezele si datele folosite in tehnicile de evaluare includ rate de dobanda fara risc si rate de referinta, randamente ale obligatiunilor, cursuri valutare de schimb, volatilitati si corelatii de pret. Scopul tehnicilor de evaluare este de a determina valoarea justa care sa reflecte pretul

instrumentelor financiare la data raportarii, pret care ar fi determinat in conditii normale de participatii la piata.

Disponibilitatea preturilor si a altor date de pe piata reduce necesitatea emiterii de catre management a judecatilor si estimarilor si, totodata, reduce incertitudinea asociata cu determinarea valorii juste. De asemenea, disponibilitatea preturilor si a datelor variaza in functie de produse si piete si este supusa modificarilor datorita evenimentelor specifice si conditiilor generale pe pietele financiare.

Tabelul de mai jos analizeaza valoarea justa a instrumentelor financiare in functie de nivelul ierarhiei valorii juste in care este incadrata evaluarea. La 31 decembrie 2016 si la 31 decembrie 2015 instrumentele Bancii recunoscute la valoarea justa sunt titlurile de valoare clasificate in categoria instrumentelor disponibile spre vanzare. Instrumentele financiare clasificate ca detinute pana la scadenta sunt prezentate la valoarea justa numai din motive de prezentare conform standardului (vezi nota 6).

6. Active si datorii financiare

Clasificari contabile si valori juste

La 31 decembrie 2016, valoarea justa si valoarea contabila a activelor si datoriilor financiare erau urmatoarele:

<i>31 decembrie 2016</i>	Detinute pana la scadenta	Credite si avansuri	Disponibile pentru vanzare	Alte creante si datorii la cost amortizat	Valoare contabila totala	Valoare justa
Active						
Numerar si conturi curente	-	-	-	2.687.912	2.687.912	2.687.912
Credite si avansuri acordate bancilor	-	38.200.531	-	-	38.200.531	38.200.531
Credite si avansuri acordate clientilor	-	122.041.106	-	-	122.041.106	122.041.106
Titluri de valoare detinute pana la scadenta, din care :	473.465.343	-	-	-	473.465.343	490.110.603
<i>emise de Ministerul Finantelor</i>	421.988.892				421.988.892	436.070.779
<i>emise de Primaria Municipiului Bucuresti</i>	51.476.451				51.476.451	54.039.824
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	-	-	105.432.580	-	105.432.580	105.432.580
Total active financiare	473.465.343	160.241.637	105.432.580	2.687.912	741.827.472	758.472.732
Datorii						
Datorii fata de clientela	-	-	-	666.015.104	666.015.104	666.015.104
Alte datorii	-	-	-	1.789.709	1.789.709	1.789.709
Total datorii financiare	-	-	-	664.225.395	664.225.395	664.225.395

La 31 decembrie 2015, valoarea justa si valoarea contabila a activelor si datoriilor financiare erau urmatoarele:

<i>31 decembrie 2015</i>	Detinute pana la scadenta	Credite si avansuri	Disponibile pentru vanzare	Alte creante si datorii la cost amortizat	Valoare contabila totala	Valoare justa
Active						
Numerar si conturi curente	-	-	-	3.350.382	3.350.382	3.350.382
Credite si avansuri acordate bancilor	-	7.500.052	-	-	7.500.052	7.500.052
Credite si avansuri acordate clientilor	-	109.800.232	-	-	109.800.232	109.800.232
Titluri de valoare detinute pana la scadenta, din care :	451.763.143	-	-	-	451.763.143	471.570.620
<i>emise de Ministerul Finantelor</i>	<i>400.231.075</i>				<i>400.231.075</i>	<i>417.536.576</i>
<i>emise de Primaria Municipiului Bucuresti</i>	<i>51.532.068</i>				<i>51.532.068</i>	<i>54.034.044</i>
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	-	-	99.846.383	-	99.846.383	99.846.383
Total active financiare	451.763.143	117.300.284	99.846.383	3.350.382	672.260.192	692.067.669
Datorii						
Datorii fata de clientela	-	-	-	598.826.679	598.826.679	598.826.679
Alte datorii	-	-	-	4.771.989	4.771.989	4.771.989
Total datorii financiare	-	-	-	603.598.668	603.598.668	603.598.668

Credite si avansuri acordate bancilor: Creditele si avansurile pe termen scurt la banci includ conturile curente si depozitele la termen la banci din Romania. Valoarea justa a plasamentelor cu dobanda variabila si a depozitelor la vedere este valoarea lor contabila. Valoarea justa a depozitelor purtatoare de dobanda fixa si cu maturitate mai mica de trei luni se presupune ca nu este semnificativ diferita fata de valoarea contabila si acestea sunt convertibile in numerar sau sunt decontate fara costuri de tranzactionare semnificative.

Titluri detinute pana la scadenta: Aceasta categorie include instrumentele financiare (titluri de stat) clasificate ca detinute pana la scadenta. Operatiunea de estimare a valorii de piata a fost efectuata la data intocmirii balantei si nu include costurile de tranzactionare. Actualizarea valorii fluxurilor de numerar aferente titlurilor de stat presupune utilizarea scadentului instrumentului asa cum este descris in prospectul de emisiune, iar rata de actualizare este determinată prin interpolare pe baza ratelor fixing comunicate de Banca Nationala a României la data de intocmire a balantei. La 31 decembrie 2016 aceste rate se situau intre 0,91% - 3,11% (la 31 decembrie 2015 intre: 0,92% - 3,31%).

Credite si avansuri acordate clientilor si depozite atrase de la clienti:

Creditele si avansurile acordate clientilor si depozitele atrase de la clienti sunt prezentate la cost amortizat. Creditele si avansurile acordate clientilor sunt prezentate la valoare neta de ajustarile pentru pierderile din depreciere.

Banca foloseste urmatoarea ierarhie pentru determinarea si prezentarea valorii juste a instrumentelor financiare pe baza tehnicilor de evaluare:

Nivelul 1: preturile cotate (neajustate) pe pietele active pentru activele identice sau datorii;

Nivelul 2: alte tehnici pentru care toate intrarile care au un efect semnificativ asupra valorii juste inregistrate sunt observabile, fie direct sau indirect; si

Nivelul 3: tehnici care folosesc intrari care au un efect semnificativ asupra valorii juste inregistrate care nu sunt bazate pe datele observabile pe piata.

La 31 decembrie 2016 si la 31 decembrie 2015 valorile juste ale activelor si datoriilor financiare analizate pe nivelele de ierarhie justa se prezinta astfel:

31 Decembrie 2016

<i>In Lei</i>	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3
Active			
Numerar si conturi curente numerar	2.687.912	-	-
Credite si avansuri acordate bancilor	-	-	38.200.531
Credite si avansuri acordate clientelei	-	-	122.041.106
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	436.070.779	54.039.824	-
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	105.432.580	-	-
Datorii			
Depozite atrase de la clienti	-	-	666.015.104
Alte datorii	-	-	1.789.709

31 Decembrie 2015

<i>In Lei</i>	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3
Active			
Numerar si conturi curente numerar	3.350.382	-	-
Credite si avansuri acordate bancilor	-	-	7.500.052
Credite si avansuri acordate clientelei	-	-	109.800.232
Titluri de valoare detinute pana la scadent	420.038.552	51.532.068	-
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	99.846.383	-	-
Datorii			
Depozite atrase de la clienti	-	-	598.826.679
Alte datorii	-	-	4.771.989

Atat depozitele la termen atrase de la clienti, cat si creditele acordate acestora prin contractele de economisire – creditare sunt expuneri de retail, fiind produse specializate ale Bancilor pentru Locuinte.

Datorita faptului ca, de la data deschiderii contractelor de economisire, respectiv de la data acordarii creditelor catre client, pe piata creditelor locative dobanzile nu s-au modificat semnificativ, consideram ca cea mai buna aproximare a valorii juste este reprezentata de costul amortizat al acestora.

Alte datorii reprezinta datorii financiare aferente comisioanelor datorate agentilor de vanzari, datorii catre bugetul statului si cheltuieli preliminate.

7. Venituri nete din dobanzi

<i>In Lei</i>	2016	2015
Venituri din dobanzi		
Conturi curente si depozite la banci	62.607	88.864
Efecte publice si valori similare, obligatiuni si alte titluri cu venit fix	17.928.493	18.805.381
Venituri din dobanzi aferente creditelor	7.728.541	6.182.745
Total venituri din dobanzi	25.719.641	25.076.990

Veniturile din dobanzi aferente creditelor depreciate recunoscute in 2016 sunt in valoare de 127.313 Lei (55.257 Lei la 31decembrie 2015).

<i>In Lei</i>	2016	2015
Cheltuieli cu dobanzile		
Cheltuieli cu dobanzile aferente depozitelor clientilor	11.701.465	9.710.815
Alte cheltuieli cu dobanzile	92.425	92.243
Total cheltuieli cu dobanzile	11.793.890	9.803.058
Venituri nete din dobanzi	13.925.751	15.273.932

8. Venituri nete din comisioane

Venituri din taxe si comisioane	2016	2015
Comisioane deschidere contracte de economisire-creditare	2.193.416	7.351.727
Alte comisioane (comisioane de administrare cont, comision rezilieri, etc.)	5.841.417	5.743.804
Total venituri din taxe si comisioane	8.034.833	13.095.531

Cheltuieli cu taxe si comisioane	2016	2015
Comisioane aferente activitatii de distributie a contractelor de economisire-creditare	1.723.928	6.501.270
Comisioane acordate pentru stimularea fortei de vanzari	0	1.592.457
Comisioane aferente platilor	120.308	134.481
Total cheltuieli cu taxe si comisioane	1.844.236	8.228.208
Venituri nete din taxe si comisioane	6.190.597	4.867.323

9. Cheltuieli salariale

In Lei

	2016	2015
Cheltuieli cu salariile personalului	5.985.693	6.095.019
Cheltuieli privind pensiile	930.660	1.026.057
Cheltuieli cu contributia la fondul de somaj	41.248	45.322
Cheltuieli cu contributia la fondul de asigurari sociale de sanatate	353.161	389.803
Cheltuieli cu tichetele de masa si alte taxe	140.655	143.521
Total	7.451.417	7.699.722

La 31 decembrie 2016 Banca avea 62 salariati (31 decembrie 2015: 81). Numarul mediu de salariati in cursul anului 2016 a fost de 70 (2015: 76).

Numarul angajatilor cu norma redusa de munca a fost de 3 (31 decembrie 2015: 3).

Cheltuielile cu salariile administratorilor in anul 2016 au fost de 1.041.462 Lei (2015: 1.181.300 Lei), incluse in cheltuielile cu salariile personalului.

10. Alte cheltuieli de exploatare

<i>In Lei</i>	2016	2015
Cheltuieli cu publicitatea	89.372	499.175
Chirie sediu (i)	1.088.101	1.110.497
Alte cheltuieli administrative cu sediul	614.759	605.583
Cheltuieli IT si de comunicatii (ii)	2.222.934	2.239.539
Cheltuieli cu onorariile de audit	142.321	205.591
Cheltuieli cu taxe si impozite	397.650	234.506
Cheltuieli cursuri de pregatire profesionala	30.139	2.113
Cheltuieli cu deplasările personalului	136.797	341.322
Contributia la Fondul de Garantare al Depozitelor in Sistemul Bancar	1.322.471	1.353.993
Pierderi /(Castiguri) nete din cedarea imobiliarilor corporale	350.788	492.664
Alte cheltuieli de exploatare (iii)	2.106.294	2.566.901
Total	8.501.626	9.651.884

Cheltuiala cu contributia la Fondul de Garantare a Depozitelor in sistemul bancar este recunoscuta integral in anul in care este efectuata plata.

- i) Cheltuielile cu chiriile sunt in legatura cu chiria sediului in care Banca isi desfasoara activitatea. Totalul platilor viitoare minime de leasing (chirii) determinate in baza prevederilor contractuale este dupa cum urmeaza:

	2016	2015
Plati viitoare de leasing		
Pana la 1 an	1.144.357	1.140.174
Intre 1 an si 5 ani	4.577.429	4.560.696
Peste 5 ani	7.438.322	8.551.305

Acestea au fost determinate luandu-se in calcul perioada pentru care Banca este obligata sa plateasca chiria de la data denuntarii contractului de inchiriere precum si eventualele penalizari de denuntare anticipata a contractului.

(ii) Cheltuielile IT si de comunicatii includ: cheltuieli de mentenanta pentru aplicatiile IT interne de core banking (2016: 1.317.704 Lei; 2015: 1.364.267 Lei) si alte aplicatii informatice (2016: 106.596 Lei; 2015: 102.472 Lei) precum si cheltuieli de comunicatii ce cuprind in principal convorbirile telefonice (2016: 85.073 Lei; 2015: 115.866 Lei) si serviciile Reuters (2016: 102.304 Lei; 2015: 100.446 Lei).

(iii) Alte cheltuieli de exploatare contin alte cheltuieli administrative care nu au fost detaliate in liniile de mai sus, cum ar fi: servicii de call-center pentru clienti 2016: 107.586 Lei (2015: 78.889 Lei) si cheltuieli cu asigurarile pentru activele Bancii si a personalului 2016: 129.151 Lei (2015: 128.072 Lei).

11. Cheltuiala si venitul cu impozitul pe profit

Elementele de cheltuieli cu impozitul pe profit sunt:

	2016	2015
Cheltuiala cu impozit profit curent conform legislatiei fiscale	461.070	275.555
Cheltuiala / (Venitul) cu Impozit amanat referitor la generarea diferentelor temporare	-44.878	109.787
Cheltuiala / (Venit) cu impozitul pe profit raportata in contul de profit sau pierdere	416.192	385.342

	2016	2015
Profit/(pierdere) contabila inainte de impozitare	2.138.707	1.007.649
Impozit la cota statutară de 16%	342.193	161.224
Efectul fiscal al cheltuielilor nedeductibile, veniturilor neimpozabile si altor diferente permanente	1.154.759	496.488
Profit fiscal	3.293.466	1.504.137
Impozit la cota statutară de 16%	526.620	240.662
Diferenta impozit profit pentru anul 2015	13.484	34.893
Pierdere fiscala reportata din anii precedenti	-	-
Pierdere fiscala reportata in anii urmasori	-	-
Cheltuiala/(Venit) cu impozitul in profit	540.104	275.555

Principalele venituri neimpozabile sunt veniturile din reluarea provizioanelor care anterior au fost cheltuieli nedeductibile in valoare de 1.012.079 Lei (2015: 7.313.632 Lei).

Principalele cheltuieli nedeductibile sunt cele pentru constituirea de provizioane in valoare de 1.115.446 Lei (2015: 6.219.438 Lei), cheltuieli din cedarea si casarea imobilizarilor corporale de 5.898 Lei (2015: 2.932 Lei), cheltuieli din casarea a doua aplicatii informatice in valoare de 355.867 Lei, precum si taxe si cotizatii care depasesc limitele prevazute de legislatia fiscala, de 141.609 Lei (2015: 133.825 Lei). Banca a recalculat in anul 2016 impozitul pe profit datorat pentru anul 2015 si a inregistrat in anul 2016 o diferenta de impozit datorat in valoare de 13.484 lei si a depus declaratia rectificativa.

12. Numerar si conturi curente

<i>In Lei</i>	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Numerar in casierie	11.378	13.999
Conturi curente la Banca Nationala a Romaniei	196.329	612.081
Conturi curente la alte banci	67.045	678.993
Decontari in tranzit	2.413.160	2.045.309
Total	2.687.912	3.350.382

Soldul conturilor curente la Banca Nationala a Romaniei reprezinta fondurile care nu au fost plasate la sfarsitul zilei bancare.

Conturile curente deschise la alte banci sunt la dispozitia imediata a Bancii si sunt nerestrictionate.

In contul colector de la Raiffeisen Bank sunt cuprinse sumele incasate de catre Banca in ultima zi lucratoare a anului, aferente contractelor de economisire-creditare incheiate cu clientii.

13. Credite si avansuri acordate bancilor

Creditele si avansurile acordate bancilor sunt la dispozitia imediata a Bancii si nu sunt grevate de sarcini. La 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015 erau in sold depozite la termen la urmatoarele banci:

31 decembrie 2016

Banca Nationala a Romaniei	38.200.531
Total	38.200.531

31 decembrie 2015

Banca Nationala a Romaniei	7.500.052
Total	7.500.052

Toate plasamentele au o maturitate contractuala mai mica de 3 luni.

14. Credite si avansuri acordate clientilor

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Credite garantate cu ipoteca, din care:	73.488.866	65.784.438
Credite Intermediare	5.638.654	8.368.922
Credite Locative	13.397.363	14.547.150
Credite Anticipate	24.189.435	21.537.112
Credite Directe	30.263.414	21.331.254
Credite cu sau fara asiguare de risc de neplata, din care:	49.923.955	45.823.882
Credite Intermediare	16.742.545	13.633.835
Credite Locative	12.295.457	12.628.553
Credite Anticipate	20.885.955	19.561.494
Total credite inainte de ajustarile pentru deprecierea creditelor	123.412.823	111.608.320
Ajustari specifice riscului de credit	-1.371.717	-1.808.088
Credite si avansuri acordate clientilor la valoare neta	122.041.106	109.800.232

Ajustari pentru depreciere la inceputul exercitiului financiar	2016	2015
	1.808.088	1.048.304
- Constituirii de provizioane pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor	2.357.275	2.026.070
- Reluati de provizioane pentru deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor	-1.172.338	-1.298.966
- Utilizari de provizioane generate de derecunoasterea creditelor	-1.692.487	-30.593
- Cheltuieli cu ajust. pt dobanzi calculate aferente creantelor depreciate (unwinding)	71.179	63.273
Ajustari pentru depreciere la sfarsitul exercitiului financiar	1.371.717	1.808.088

15. Titluri de valoare clasificate ca detinute pana la scadenta

La 31 decembrie 2016, investitiile in valori mobiliare detinute pana la scadenta cuprind titluri de stat emise de Ministerul Finantelor Publice, in valoare de 473.465.343 Lei (31 decembrie 2015: 451.763.143 Lei). De asemenea, Banca detinea obligatiuni emise de Municipiul Bucuresti in valoare de 51.476.451 Lei (2015: 51.532.068 Lei).

Titlurile de valoare aflate in portofoliul de investitii si detinute pana la scadenta sunt instrumente exprimate in Lei, avand cuponul fix cuprins intre 2,5% si 6,75% p.a. (31 decembrie 2015: 2,5% si 6,5% p.a.). Maturitatea initiala a acestor instrumente este intre 2 si 10 ani.

La 31 decembrie 2016, titluri de stat in valoare de 4.000.000 Lei erau gajate de catre Banca in favoarea Bancii Nationale a Romaniei (31 decembrie 2015: 4.000.000 Lei), in conformitate cu Regulamentul 1/2005 privind sistemele de plati care asigura compensarea fondurilor.

16. Titluri de valoare clasificate ca disponibile pentru vanzare

La 31 decembrie 2016, plasamentele in valori mobiliare detinute pentru vanzare cuprind titluri de stat emise de Ministerul Finantelor Publice, in valoare de 105.432.580 Lei (31 decembrie 2015: 99.846.383 Lei).

Titlurile de valoare clasificate ca disponibile pentru vanzare sunt instrumente exprimate in Lei, cu o scadenta contractuala intre 1 si 3 ani si un randament cuprins intre 2,15%-6,75% p.a. (2015: 2,15% - 5.75%).

17. Imobilizari corporale

<i>In Lei</i>	Aparatura birotica si mobilier	Mijloace de transport	Echipament informatic	Total
<i>Cost</i>				
Sold la 1 ianuarie 2016	486.760	848.481	3.167.127	4.502.368
Achizitii	5.359	-	260.536	265.895
Iesiri	31.515	25.710	35.624	92.849
Sold la 31 decembrie 2016	460.604	822.771	3.392.039	4.675.414
<i>Amortizare cumulata</i>				
Sold la 1 ianuarie 2016	316.992	591.647	2.595.511	3.504.150
Cheltuiala cu amortizarea	40.127	95.480	222.330	357.937
Iesiri	26.663	25.454	34.832	86.949
Sold la 31 decembrie 2016	330.456	661.673	2.783.009	3.775.138
<i>Valoare contabila</i>				
Valoare neta contabila la 1 ianuarie 2016	169.769	256.834	571.616	998.218
Valoare neta contabila la 31 decembrie 2016	130.148	161.098	609.030	900.276

<i>In Lei</i>	Aparatura birotica si mobilier	Mijloace de transport	Echipament informatic	Total
Cost				
Sold la 1 ianuarie 2015	489.803	908.839	3.222.655	4.621.297
Achizitii	5.534	141.902	60.964	208.400
Iesiri	8.577	202.260	116.491	327.328
Sold la 31 decembrie 2015	486.760	848.481	3.167.128	4.502.369
Amortizare cumulata				
Sold la 1 ianuarie 2015	283.602	664.450	2.432.166	3.380.218
Cheltuiala cu amortizarea	40.504	129.457	278.366	448.327
Iesiri	7.114	202.260	115.021	324.395
Sold la 31 decembrie 2015	316.992	591.647	2.595.511	3.504.150
Valoare contabila				
Valoare neta contabila la 1 ianuarie 2015	206.201	244.389	790.489	1.241.079
Valoare neta contabila la 31 decembrie 2015	169.768	256.834	571.617	998.218

18. Imobilizari necorporale

<i>In Lei</i>	Total
Cost	
Sold la 1 ianuarie 2016	17.127.279
Achizitii	653.752
Iesiri	355.867
Sold la 31 decembrie 2016	17.425.164
Amortizare cumulata	
Sold la 1 ianuarie 2016	16.378.351
Cheltuiala cu amortizarea	262.963
Iesiri	-
Sold la 31 decembrie 2016	16.641.314
Valoare contabila	
Valoare neta contabila la 1 ianuarie 2016	748.928
Valoare neta contabila la 31 decembrie 2016	783.850

<i>In Lei</i>	Total
Cost	
Sold la 1 ianuarie 2015	26.329.204
Achizitii	157.321
Iesiri	9.359.246
Sold la 31 decembrie 2015	17.127.279
Amortizare cumulata	
Sold la 1 ianuarie 2015	16.721.377
Cheltuiala cu amortizarea	438.499
Iesiri	781.525
Sold la 31 decembrie 2015	16.378.351
Valoare contabila	
Valoare neta contabila la 1 ianuarie 2015	9.607.827
Valoare neta contabila la 31 decembrie 2015	748.928

Iesirile in valoare de 355.867 lei reprezinta valoarea neta contabila a doua imobilizari necorporale care au fost derecunoscute (soft) in cursul anului intrucat acestea nu mai erau utilizate de banca. Impactul acestei derecunoasteri in contul de profit si pierdere in cursul anului a fost in valoare de 355.867 lei.

19. Creante privind impozitul amanat

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Creante si (datorii) cu impozitul amanat inclus in bilant		
Pierdere fiscala reportata	-	-
Credite clientela (filtru prudential)	-	-
Investitii financiare disponibile pentru vanzare	-170.237	-301.702
Imobilizari corporale	-331.926	-445.413
Imobilizari necorporale	-15.065	-78.698
Alte Provizioane	1.034.553	931.186
Diferente temporare nete	517.325	105.373
Creanta / (Datorie) cu impozitul amanat 16%	82.772	16.860
Creanta / (Datorie) cu impozitul amanat recunoscut in bilant	82.772	16.860

Impozitul pe profitul amanat este calculat asupra diferentelor temporare care apar intre bazele de impozitare a activelor si pasivelor si valorile lor contabile din situatiile financiare.

Activul privind impozitul amanat este calculat in principal pentru diferenta temporara dintre valoarea contabila a imobilizarilor corporale si necorporale, deprecierea titlurilor disponibile pentru vanzare, precum si din cheltuelile nedeductibile privind constituirea de provizioane (a caror deductibilitate va fi acordata in anii urmatiori).

Activele privind impozitul amanat sunt recunoscute in masura in care este probabil ca profitul impozabil viitor sa fie disponibil si fata de care diferentele temporare pot fi utilizate.

20. Alte active

<i>In Lei</i>	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Cheltuieli inregistrate in avans	188.866	176.398
Debitori diversi	59.497	320.902
Alte active	984.185	1.433.988
Total alte active	1.232.548	1.931.288

Cheltuielile inregistrate in avans sunt formate in principal din cheltuieli cu servicii de mentenanta IT platite anual si cheltuieli de asigurare. Alte active constau in principal in TVA de recuperate in suma de 844.871 Lei.

21. Datorii fata de clientele

<i>In Lei</i>	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Depozite la termen	631.556.115	572.271.267
Depozite colaterale	23.232.426	20.469.206
Alte datorii catre clientela	11.226.563	6.086.206
Total	666.015.104	598.826.679

Depozitele la termen reprezinta depuneri ale clientilor efectuate in baza contractelor de economisire-creditare, avand o dobanda intre 1.5% - 3% si un termen mediu de repartizare mai mare de 5 ani conform Conditiiilor Generale ale contractelor de economisire – creditare ale Bancii.

Depozitele de la clienti au fost clasificate ca depozite la termen cu o maturitate initiala mai mare de 5 ani. Depozitele sunt denumite in Lei. Incepand cu 9 aprilie 2004 (data infiintarii) pana la 31 decembrie 2016 clientii Bancii au fost numai persoane fizice.

Depozitele colaterale reprezinta depozite blocate si retinute ca si garantie in favoarea Bancii pentru creditele intermediare acordate clientilor.

Prima de stat aferenta depunerilor efectuate de clienti in anul 2015 solicitata de la Ministerul Dezvoltarii Regionale si Administratiei Publice in suma de 48.703.645,70 Lei, nu a fost incasata.

Alte datorii catre clientela sunt constituite in principal din:

- sume primite de la clienti destinate rambursarii ratelor de credit la data scadentei acestora, in suma de 2.837.886 Lei (31 decembrie 2015: 1.185.630 Lei)
- sume incasate de la clientela pentru care contractele de economisire - creditare sunt in curs de procesare si validare, in suma de 393.892 Lei (31 decembrie 2015: 958.991 Lei)
- sume datorate clientilor ca urmare a procesului de alocare fara credit sau a rezilierii contractului, in curs de decontare in urmatoarele zile bancare, in suma de 7.994.785 Lei (31 decembrie 2015: 3.136.222 Lei).

22. Alte datorii

<i>In Lei</i>	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Comisoane datorate agentilor de vanzari si brokerilor (i)	28.962	2.134.513
Creditori diversi (ii)	89.875	348.548
Provizioane pentru beneficii angajati pe termen scurt	-	-
Alte provizioane (iii)	1.034.553	931.186
Cheltuieli de platit (facturi nesosite)	379.775	1.040.182
Alte datorii catre bugetul Statului (iv)	2.077.699	1.876.180
Alte datorii	2.412.850	317.560
Total	6.023.714	6.648.169

- i) Comisioanele datorate agentilor de vanzari si brokerilor reprezinta sume de platit agentilor pentru intermedierea contractelor de economisire-creditare;
- ii) Datoriile catre creditori diversi reprezinta datoriile curente ale Bancii fata de furnizori diversi de materiale si servicii, privind activitatea Bancii in 2016 si care urmeaza a se plati in 2017;
- iii) Alte provizioane reprezinta in principal datorii aferente anului 2016 fata de salariati si forta de vanzare care urmeaza a se plati in 2017.
- iv) Datoriile catre bugetul Statului sunt formate din taxele si contributiile salariale aferente lunii decembrie 2016.

23. Analiza pe maturitati a activelor si pasivelor

La data de 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015 activele si pasivele Bancii erau impartite in functie de perioada in care se asteapta sa fie recuperate sau decontate, astfel:

31 Decembrie 2016

<i>In Lei</i>	<i>Nota</i>	Valoare contabila	Pana la 12 luni	Peste 12 luni
Active				
Numerar si conturi curente	12	2.687.912	2.687.912	-
Credite si avansuri acordate bancilor	13	38.200.531	38.200.531	-
Credite si avansuri acordate clientilor	14	122.041.106	741.660	121.299.446
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	473.465.343	101.366.186	372.099.157
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	105.432.580	105.432.580	-
Imobilizari corporale	17	900.276	-	900.276
Imobilizari necorporale	18	783.850	-	783.850
Creante privind impozitul amanat	19	82.772	-	82.772
Alte active	20	1.232.548	1.232.548	-
Total active		744.826.918	249.661.417	495.165.501
Datorii				
Depozite atrase de la clienti	21	666.015.104	336.682.526	329.332.578
Datorii privind impozitul curent		192.169	192.169	
Alte datorii	22	6.023.714	6.023.714	-
Total datorii		672.230.987	342.898.409	329.332.578
Surplus / (deficit)		72.595.931	-93.236.992	165.832.923

31 Decembrie 2015

<i>In RON</i>	<i>Nota</i>	Valoarea contabila	Pana la 12 luni	Peste 12 luni
Active				
Numerar si conturi curente	12	3.350.382	3.350.382	-
Credite si avansuri acordate bancilor	13	7.500.052	7.500.052	-
Credite si avansuri acordate clientilor	14	109.800.232	954.984	108.845.248
Titluri de valoare detinute pana la scadenta	15	451.763.143	102.842.584	348.920.559
Titluri de valoare disponibile pentru vanzare	16	99.846.383	99.846.383	-
Imobilizari corporale	17	998.218	-	998.218
Imobilizari necorporale	18	748.928	-	748.928
Creante privind impozitul curent		87.017	87.017	
Creante privind impozitul amanat	19	16.860	-	16.860
Alte active	20	1.931.288	1.931.288	-
Total active		676.042.503	216.512.690	459.529.813
Datorii				
Depozite atrase de la clienti	21	598.826.679	275.513.685	323.312.994
Alte datorii	22	6.648.169	6.648.169	-
Total datorii		605.474.848	282.161.854	323.312.994
Surplus / (deficit)		70.567.655	-65.649.164	136.216.819

24. Capital social subscris

Capitalul social al Bancii este format din 136.536 actiuni ordinare avand o valoare nominala de 960 Lei pe actiune (31 decembrie 2012: 136.536 actiuni ordinare avand o valoare nominala de 960 Lei pe actiune). Toate actiunile emise sunt platite integral.

La 31 decembrie 2016 si 31 decembrie 2015, actionarii Bancii erau urmatoarii:

<i>In Lei</i>	Numar de actiuni detinute	Valoare	Procent detinut
Raiffeisen Bausparkasse Gesellschaft GmbH (Austria)	45.536	43.714.560	33.350%
Bausparkasse Schwaebisch Hall AG (Germania)	45.500	43.680.000	33.325%
Raiffeisen Bank S.A. (Romania)	45.500	43.680.000	33.325%
Total	136.536	131.074.560	100.000%

25. Tranzactii cu partile aflate in relatii speciale

Partile sunt considerate a avea o relatie speciala daca una dintre ele are capacitatea de a o controla pe cealalta sau de a exercita o influenta importanta in ceea ce priveste luarea deciziilor operationale sau financiare. Pentru determinarea tipului de relatie se ia in considerare substanta acesteia si nu forma legala.

Un numar de tranzactii cu entitati aflate in relatii speciale au avut loc in cursul normal al derularii operatiunilor. Aceste tranzactii au fost incheiate pe baza de contracte comerciale in conditiile de pret ale pietei.

Banca prezinta ca parti aflate in relatii speciale, in afara de actionarii sai, urmatoarele companii: Raiffeisen Info Consult, CRISP si Raiffeisen Broker de Asigurare – Reasigurare, deoarece are actionariat comun cu fiecare dintre acestea, facand parte din grupul Raiffeisen Zentralbank Österreich AG din care face parte si Banca.

La 31 decembrie 2016, Banca inregistra urmatoarele solduri si tranzactii cu partile aflate in relatii speciale:

<i>In Lei</i>	Raiffeisen Bank S.A.	Raiffeisen Bausparkasse GmbH	Bausparkasse Schwabische Hall AG	Raiffeisen Bank International	Conducere Banca	Raiffeisen Info Consult	CRISP	Raiffeisen Broker Asigurare
Elemente de bilant								
Numerar si echivalente numerar	2.435.622	-	-	-	-	-	-	-
Investitii IT	-	-	-	-	-	19.421	-	-
Alte active	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozite atrase de la clienti	-	-	-	-	67.061	-	-	-
Alte datorii	189.776	-	-	-	-	-	87	-
<i>In Lei</i>	Raiffeisen Bank S.A.	Raiffeisen Bausparkasse GmbH	Bausparkasse Schwabische Hall AG	Raiffeisen Bank International	Conducere Banca	Raiffeisen Info Consult	CRISP	Raiffeisen Broker Asigurare
Elemente din contul de profit sau pierdere								
Cheltuieli IT si de comunicatii	180.041	-	-	-	-	187.542	57.168	-
Cheltuieli cu dobanzi	-	-	-	-	-	-	-	-
Cheltuieli cu comisioanele	121.060	-	-	-	-	-	-	-
Compensatii acordate personalului din conducere	1.763.823	-	-	-	1.041.462	-	-	-
Alte cheltuieli	-	-	-	-	-	-	-	71.372

La 31 decembrie 2015, Banca inregistra urmatoarele solduri si tranzactii cu partile aflate in relatii speciale:

<i>In Lei</i>	Raiffeisen Bank S.A.	Raiffeisen Bausparkasse GmbH	Bausparkasse Schwabische Hall AG	Raiffeisen Bank International	Conducere Banca	Raiffeisen Info Consult	CRISP	Raiffeisen Broker Asigurare
Elemente de bilant								
Numerar si echivalente numerar	2.714.310	-	-	-	-	-	-	-
Alte active	5.654	-	-	-	-	-	-	-
Depozite atrase de la clienti	-	-	-	-	197.618	-	-	-
Alte datorii	2.846.424	19.478	-	-	-	-	112	-
<i>In Lei</i>	Raiffeisen Bank S.A.	Raiffeisen Bausparkasse GmbH	Bausparkasse Schwabische Hall AG	Raiffeisen Bank International	Conducere Banca	Raiffeisen Info Consult	CRISP	Raiffeisen Broker Asigurare
Elemente din contul de profit sau pierdere								
Cheltuieli IT si de comunicatii	157.545	-	11.664	-	-	177.756	58.628	-
Cheltuieli cu dobanzi	92.167	-	-	-	-	-	-	-
Cheltuieli cu comisiunile	7.366.067	-	-	-	-	-	-	-
Compensatii acordate personalului din conducere	-	-	-	-	1.158.620	-	-	-
Alte cheltuieli	1.135.774	19.478	11.533	1.255	-	-	-	44.484

Cheltuielile cu comisiunile sunt reprezentate de comisiunile platite catre Raiffeisen Bank pentru intermedierea contractelor de economisire-creditare. Aceste comisiunile sunt formate in principal din comisiunile de baza si comisiunile de calitate (2016: 1.735.163 Lei ; 2015: 5.728.942 Lei).

Alte cheltuieli cuprind in principal cheltuielile cu chiria sediului Bancii 1.238.256 Lei (2015: 1.237.486 Lei) si cheltuielile de functionare: 598.484 Lei (2015: 571.922 Lei).

26. Rezerve

La 31 decembrie 2016 si la 31 decembrie 2015, rezervele Bancii cuprindeau:

<i>In Lei</i>	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Rezerva legala	623.748	493.759
Fondul special pentru bancile de economisire-creditare	4.901.711	4.901.711
Rezerva din valoarea justa a investitiilor disponibile spre vanzare	142.999	253.430
Total	5.668.458	5.648.900

27. Evenimente ulterioare datei bilantului

Banca a efectuat un calcul preliminar al primei de stat de primit de la Ministerul Dezvoltarii Regionale Administratiei Publice si Fondurilor Europene in numele clientilor sai si supus aprobarii de catre autoritatea publica. Suma oficiala solicitata, pentru depunerile de pana la data de 31 decembrie 2016 este de 38.835.342 Lei (2015: 48.703.645 Lei).

In 2015, Curtea de Conturi (denumita in continuare "CdC") a efectuat o misiune de audit la Raiffeisen Banca pentru Locuinte. Ca urmare a misiunii, Curtea de Conturi susține ca au fost identificate o serie de deficiențe, majoritatea întemeiate pe o interpretare diferită a prevederilor legale aplicabile.

In data de 10 Decembrie 2015, CdC a emis Decizia nr 18, prin care a reiterat cele constatate in Raportul initial si a dispus ca Banca sa stabileasca intinderea exacta a prejudiciului.

In data de 31 decembrie 2015, Raiffeisen Banca pentru Locuinte a contestat aceasta decizie, contestatia fiind respinsa de catre Comisia de Solutionare a Reclamatiiilor din cadrul CdC, prin Incheierea nr 3/29.06.2016, mentinand in vigoare Decizia nr 18.

Ca urmare, Banca a initiat doua actiuni in justitie la Curtea de Apel, Sectia VIII Adimistrativ si Fiscal, dupa cum urmeaza:

- Cererea de suspendare a Deciziei nr 18/2015 – aprobata de Curtea de Apel Bucuresti in data de 22 august 2016- astfel ca efectele Deciziei nr 18/2015 sunt suspendate. CdC a contestat aceasta Decizie. Nici un termen nu a fost inca stabilit.
- O actiune in anulare a Deciziei CdC – primul termen stabilit la data de 11 Noiembrie 2016 a fost amanat succesiv, pana la data de 27 Ianuarie 2017, cand Curtea de Apel a inchis dezbaterile si a amanat decizia de trei ori pana la data de 3 martie 2017.

La data de 3 Martie 2017, Curtea de Apel a admis in parte actiunea Bancii, respectiv 6 din cele 7 masuri dispuse in Raportul initial al CdC au fost anulate. Prejudiciul aferent masurii respinse este estimat preliminar de catre CdC la valoarea de 7 milioane lei din 2004 (principal).

Aceasta estimare nu tine cont de existenta unei perioade de prescriptie (3 sau 5 ani). Si mai mult decat atat, Banca considera ca datorita unor incertitudini semnificative privind modul de calcul a unui potential impact, o estimare credibila nu poate fi efectuata la acest moment.

In absenta unei motivari fata de horararea Curtii de Apel pana la data emiterii Situatiilor Financiare si avand in vedere probabilitatea ca solutia finala sa fie favorabila, Banca nu a inregistrat un provizion la 31 decembrie 2015 si nici la 31 decembrie 2016.

Date fiind complexitatea si incertitudinile referitoare la posibilele scenarii ce ar deriva din decizia finala a Curtii de Apel, valoarea unui potential prejudiciu poate varia fata de estimarile prezentate mai sus. Nu se estimeaza incheierea litigiului in cursul anului 2017.

Resurse Umane

Departamentul Resurse Umane și-a îndeplinit obiectivele proprii stabilite împreună cu conducerea Băncii, legate de fiecare modul de activitate cu specific de resurse umane.

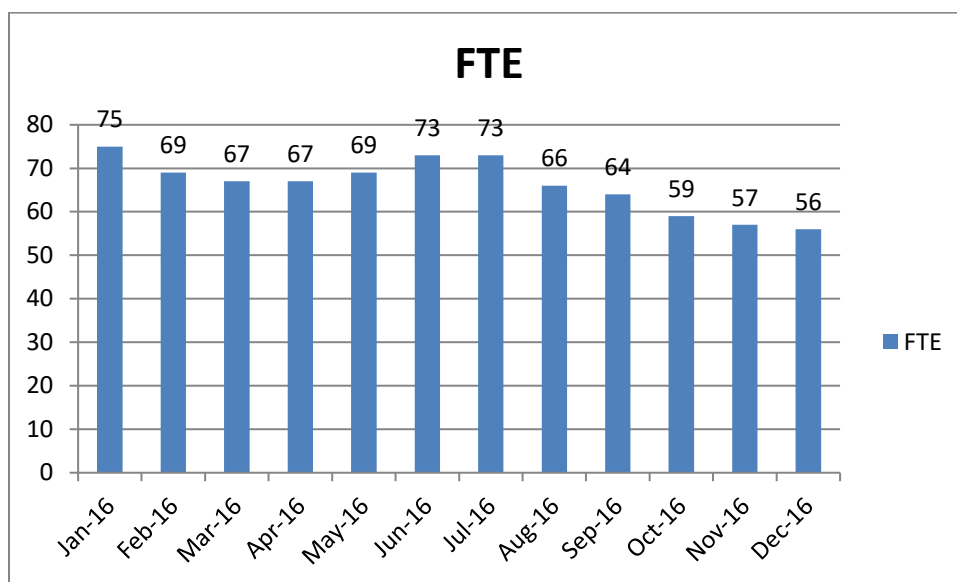
Principalele obiective ale departamentului Resurse Umane sunt următoarele:

- asigurarea necesarului de resurse umane cu un profil profesional și individual corespunzător cerințelor posturilor din organizație;
- crearea și consolidarea unui parteneriat strategic de dezvoltare, între fiecare angajat al organizației și organizație;
- asigurarea unui climat intern de lucru corespunzător optimizării fluxului de comunicare între toate nivelurile din organizație și maximizării performanței profesionale la nivel organizațional, departamental și individual;
- furnizarea de asistență și consultanță tuturor angajaților Băncii, în ceea ce privește aspectele cu specific de resurse umane care apar în derularea activității operaționale.

Evoluția personalului – element suport în asigurarea derulării optime a activității

Pe parcursul anului 2016, evoluția numărului de angajați a avut un parcurs fluctuant, înregistrându-se un minim la mijlocul anului, înregistrând cel mai scăzut nivel în luna iulie.

Evoluția personalului în 2016

Indicatori de personal

- Media de vârstă a angajaților a fost în anul 2016 de 36 ani.
- Procentul angajaților cu studii superioare finalizate a fost în anul 2016 de 96%, din numărul total al angajaților.

În cursul anului 2016 a existat o fluctuație de personal de 49,95%. În trimestrul patru indicele fluctuației a fost de 17,06%.

În urma analizării acestei situații, putem menționa doi factori importanți ce au dus la creșterea acestui indicator, și anume:

- Contextul economic și legislativ actual;
- Deschiderea pieței muncii;
- Nevoia oamenilor de evoluție;

Sistemul ierarhic simplist, specific RBL, precum și media de vârstă relativ scăzută a managerilor, duc la imposibilitatea unei creșteri relevante în ierarhie prin accederea la o poziție superioară. Astfel, o parte importantă a angajaților noștri a ales să-și continue evoluția în cadrul altor companii, cei mai mulți alegând și alte domenii decât cel bancar.

Recrutarea personalului constituie un element cheie în asigurarea premiselor de eficacitate a activității.

Datorită fluctuației mari de personal, pe parcursul anului 2016 au fost derulate mai multe procese de recrutare și selecție care s-au finalizat cu un număr de 15 angajați noi pe poziții de management și de execuție.

Dezvoltarea personalului – element cheie în maximizarea performanței pe post

Dezvoltarea personalului a fost determinată în cursul anului 2016 pe baza următoarelor considerente:

- Asigurarea posibilității parcurgerii în sens ascendent a nivelurilor ierarhice operaționale pentru toți angajații;
- Participarea angajaților cu poziții de management la programe de pregătire specifice.

Instruirea personalului – element suport în procesul de optimizare a performanței pe post

În contextul cerințelor de implementare a noilor directive europene la nivel de Grup Raiffeisen, mare parte din angajații RBL au fost implicați direct în acest proces. Pentru ca cei implicați să aibă o viziune unitară a acestor schimbări, au fost organizate la nivel de Grup, traininguri specifice la care au participat și angajații RBL.

Compensații și beneficii

Pe parcursul anului au fost acordate majorări salariale unui număr important de salariați reprezentând, 31% din numărul total de angajați. Majorările au fost acordate la îndeplinirea condițiilor de eficiență stabilite la încheierea Contractelor Individuale de Muncă, dar și pentru rezultate bune obținute de angajați în activitatea curentă, confirmate prin rezultatele procesului de evaluare.

De asemenea, în noiembrie 2016 a fost ajustată structura compensațiilor acordate în RBL, după modelul implementat în RBRO și RBI cu scopul diminuării apetitului de risc pentru angajați. Astfel a fost diminuată ponderea platilor variabile în total compensații.

Pentru anul 2017, RBL își propune să implementeze noi proiecte de dezvoltare personală și profesională, precum și dezvoltarea unor planuri de retenție care să reducă fluctuația de personal și care să constituie conceptul operațional central în stabilirea strategiei de compensații și beneficii a Departamentului de Resurse Umane.

Politica de remunerare îndeplinește standardul internațional pentru o structură de compensare obiectivă, transparentă și corectă, în conformitate cu cerințele reglementate. Sistemul de remunerare al Raiffeisen Banca pentru Locuitori este în conformitate cu și promovează un management corect și eficient al riscului și nu încurajează asumarea de riscuri ce depășesc nivelurile tolerate. Această politică este în linie cu strategia de business,

obiectivele, valorile și interesele pe termen lung ale Raiffeisen Banca pentru Locuințe și ale Grupului Raiffeisen și incorporează măsuri pentru evitarea conflictului de interese.

Obiectivul nostru este să atragem și să reținem o forță de muncă motivată și calificată, și să recompensăm angajații pentru gestionarea provocărilor viitoare ale Raiffeisen Banca pentru Locuințe și Grupului Raiffeisen, în linie cu managementul corect și eficient al riscului.

Remunerația fixă (salariul de bază)

Salariul de bază este un element de compensare non-discreționar, care nu variază în funcție de performanța companiei sau realizările angajaților. Reflectă experiența profesională relevantă și responsabilitatea în cadrul Raiffeisen Banca pentru Locuințe, așa cum este specificat în fișa de post ce face parte din contractul individual de muncă.

Remunerația variabilă

Remunerația variabilă acordată angajaților ține cont de performanțele/rezultatele individuale, ale echipei, ale Raiffeisen Banca pentru Locuințe și ale Grupului Raiffeisen și poate consta în bonusuri acordate pe termen scurt sau pe termen lung.

Principii aplicabile la plata variabilă

Compensarea variabilă reprezintă un element important al abordării compensării totale, scopul său fiind de a atrage, motiva și reține angajații. Așadar, trebuie să aibă la bază criterii clare de performanță, cantitative și calitative, care sunt legate cu valoarea adăugată ajustată la risc.

Fiecare schemă de compensare variabilă trebuie să recompenseze și motiveze comportamente care conduc la succesul companiei și cresc valoarea pentru acționari. Filosofia de compensare trebuie să întărească în mod activ strategia Raiffeisen Banca pentru Locuințe de a-și atinge obiectivele.

Dacă unui angajat i se plătește compensare variabilă, aceasta trebuie să se facă pentru performanța măsurată (la nivel de Raiffeisen Banca pentru Locuințe, echipă, individual). Fiecare schemă de plată variabilă trebuie să definească un nivel țintă de plată variabilă. Ținta de plată variabilă poate fi exprimată ca procent din salariu sau în sumă absolută și reprezintă nivelul de plată variabilă la o performanță de 100%.

S.C. RAIFFEISEN BANCA PENTRU LOCUINȚE S.A.

Calea Floreasca 246 D, et. 6, zona A, Sector 1, București, cod 014476
Tel. 021 2333 000 • info@railoc.ro • www.rbl.ro